

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra geografie

Bakalářská práce

**Periferní sídla okresu Jindřichův Hradec a jejich
lidský a demografický kapitál**

Vypracoval: Štěpán Novák

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorem této kvalifikační práce a že jsem ji vypracoval pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta

Poděkování

Rád bych poděkoval panu doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady a čas, který mi věnoval při konzultacích v rámci vypracování této bakalářské práce.

NOVÁK, Š. (2022): Periferní sídla okresu Jindřichův Hradec a jejich lidský a demografický kapitál. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 62 s. + přílohy.

Anotace

Bakalářská práce má za cíl vymezit periferní sídla a periferní oblasti okresu Jindřichův Hradec a vyhodnotit jejich lidský a demografický kapitál. Nejprve jsou vymezována sídelní střediska s rozdílnou hierarchií na základě populační velikosti, zastoupení služeb, dojížděky za prací a do škol, a počtu spojů veřejné dopravy v pracovní den. Klíčovými sídelními středisky jsou mikroregionální města, protože vůči nim jsou vymezována periferní a ultraperiferní sídla. Nižšími sídelními středisky jsou velmi malá města, městyse, střediskové, významnější a větší vesnice. Periferní sídla jsou ohraničena půlhodinovou izochronou spojů veřejné dopravy, ultraperiferní sídla hodinovou izochronou této dopravy. Suburbánní sídla mají velké zastoupení suburbánních domů, mezi suburbánními a periferními sídly leží semiperiferní sídla. Navíc jsou vymezena sídla bez spojů veřejné dopravy. Následně byly ohraničeny periferní oblasti skládající se z periferních a ultraperiferních sídel a ze sídel bez spojů. V dalším kroku byl sledován lidský a demografický kapitál periferních a dalších typů sídel, také periferních oblastí a jejich typů, a to pomocí 12 indikátorů. Indikátory analyzují populační vývoj sídel, jejich bilanci obyvatel, věkovou a vzdělanostní strukturu obyvatel v sídlech, a ještě další charakteristiky sídel. Hodnoty, které leží v posledních kvartilech, jsou považovány za problematické. Mikroregionálními městy řešeného okresu se staly Jindřichův Hradec, Třeboň a Dačice. V půlhodinové vzdálenosti od nich se rozprostírají rozsáhlé plochy s periferními a ultraperiferními sídly, případně se sídly bez spojů (zejména na území České Kanady, Studenska, Dešenska, Staňkovska a Českovelenicka), které vytvářejí periferní oblasti. Velmi malými městy se staly České Velenice, Suchdol nad Lužnicí, Slavonice, Nová Včelnice, Nová Bystřice, Studená a Kardašova Řečice. Nejpříznivější hodnoty lidského a demografického kapitálu vykazují suburbánní sídla kolem Jindřichova Hradce, periferní sídla mají průměrné hodnoty. Z periferních oblastí na tom byly lépe periferní oblasti mezi mikroregionálními městy okresu, nejhůře periferní oblasti podél státní hranice s Rakouskem.

Klíčová slova: okres Jindřichův Hradec, středisková sídla, semiperiferie, periferie, ultraperiferie, lidský kapitál, demografický kapitál

NOVÁK, Š. (2022): Peripheral settlements of the Jindřichův Hradec district and their human and demographic capital. Bachelor thesis. University of South Bohemia, Faculty of Education, Department of Geography, 62 p. + attachments.

Annotation:

The aim of this bachelor thesis is to define peripheral settlements and peripheral areas of the Jindřichův Hradec district and to analyse their human and demographic capital. First, settlement centres are defined with a different hierarchy based on population size, representation of services, commuting to work and school, and the number of public transport connections on a working day. Micro-regional cities are the key settlement centres, because peripheral and ultra-peripheral settlements are defined in relation to them. The lower settlement centres are very small towns, townships, centre villages, significant and larger villages. Peripheral settlements are bounded by a half-hourly isochrone of public transport connections, ultra-peripheral settlements by an hourly isochrone. Suburban settlements have a high proportion of suburban houses, and semi-peripheral settlements lie between suburban and peripheral settlements. In addition, settlements without public transport connections are defined. Subsequently, peripheral areas consisting of peripheral and semi-peripheral settlements and settlements without public transport connections were delineated. The human and demographic capital of peripheral and other types of settlements, peripheral areas and their types was monitored using 12 indicators in the next step. The indicators analyse the population development of the settlements, their population balance, the age and education structure of the population in the settlements, and another characteristics of the settlements. The values found in the last quartiles are considered problematic. Jindřichův Hradec, Třeboň and Dačice became the micro-regional cities of the district. Within half an hour's commuting distance there are large areas with peripheral and ultra-peripheral settlements, or settlements with no connections (especially in the territory of Česká Kanada, Studensko, Dešensko, Staňkovsko and Českovelenicko), which form peripheral areas. České Velenice, Suchdol nad Lužnicí, Slavonice, Nová Včelnice, Nová Bystřice, Studená and Kardašova Řečice became very small towns. Suburban settlements around Jindřichův Hradec have the most favourable values of human and demographic capital. Peripheral settlements reach average values. The peripheral areas among the micro-regional towns of the district fared better. The peripheral areas along the Austria border fared the worst.

Keywords: Jindřichův Hradec district, central settlements, semi-periphery, periphery, ultra-periphery, human capital, demographic capital

Obsah

1. Úvod	7
Cíl bakalářské práce:	9
Vstupní předpoklady bakalářské práce:	9
2. Teoretická východiska na bázi literatury	11
2.1. Literatura věnovaná Česku	11
2.2. Zahraniční literatura	16
2.3. Kvalifikační práce týkající se okresu Jindřichův Hradec	19
2.4. Šedá literatura týkající se okresu Jindřichův Hradec	22
3. Charakteristiku okresu Jindřichův Hradec	27
4. Metodika práce	32
4.1. Vymezování sídelních středisek	32
4.2. Vymezování ultra-periferních, periferních a semiperiferních sídel	35
4.3. Vymezování periferních oblastí	35
4.4. Hodnocení lidského a demografického kapitálu obyvatelstva sídel.....	36
5. Periferní a další sídla okresu Jindřichův Hradec a jejich lidský a demografický kapitál	40
5.1. Sídelní střediska okresu Jindřichův Hradec	40
5.2. Ultraperiferní, periferní, semiperiferní a suburbánní sídla okresu Jindřichův Hradec	43
5.3. Periferní oblasti okresu Jindřichův Hradec	44
5.4. Lidský a demografický kapitál periferních a dalších sídel okresu Jindřichův Hradec	46
5.5. Lidský a demografický kapitál periferních oblastí.....	50
5.6. Náměty na stabilizaci a rozvoj periferních sídel a oblastí okresu Jindřichův Hradec	51
6. Závěr	55
7. Literatura	58
8. Seznam příloh	62
9. Přílohy	

1. Úvod

Hlavní motivací při výběru tématu bakalářské práce, zaměřené na periferní území, byl fakt, že autor bakalářské práce pochází z okresu Jindřichův Hradec, který je periferní v rámci Česka a Jihočeského kraje, a který má na svém území výrazně periferní části, jako je Novobystřicko, Slavonicko a Dačicko. Toto téma bakalářské práce bylo vybráno i na základě vhodnosti ke studovanému studijnímu oboru Geografie pro veřejnou správu. Téma také koresponduje s případným budoucím pracovním uplatněním autora bakalářské práce, který směřuje do problematiky regionálního rozvoje a územního plánování. Zpracování tohoto tématu v rámci bakalářské práce měl autor v plánu již při začátku svého vysokoškolského studia na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

Jak už bylo uvedeno výše, řešené území okresu Jindřichův Hradec je vhodné pro výzkum periferií. Jsou zde pohraniční periferie podél hranic s Dolním Rakouskem a vnitřní periferie na rozhraní s krajem Vysočina a okresem Tábor. Navíc významná část okresu Jindřichův Hradec byla dříve osídlena německy mluvícím obyvatelstvem, které bylo po druhé světové válce odsunuto, a následně nedostatečně dosídleno českým obyvatelstvem (Novobystřicko, oblast kolem Starého Města pod Landštejnem, Slavonicko, oblast kolem Starého Hobzí a Dešensko). Po roce 1948 se tato území dostala do přísně střeženého hraničního pásma na rozhraní Železné opony mezi Východním a Západním blokem.

“Někdy se periferní území vymezují pouze na základě velké vzdálenosti od sídelních středisek. Jindy, nesprávně, pouze na základě blízkosti hranic, nebo existence nepříznivých a specifických charakteristik obyvatelstva, či pouze intuitivně.“ Ve studii Kubeš, Kraft (2011) se píše: „Periferní území bývají obvykle vymezována na základě nevyhovující veřejné dopravy směřované do sídelních středisek (neexistence nebo nízký počet spojů, eventuálně i jejich nevhodné časové rozvržení, a/nebo příliš dlouhá doba strávená na cestě v těchto spojích), nebo podobně prostřednictvím individuální automobilové dopravy (dlouhá doba jízdy, vysoká cena za palivo).“ „Pohraniční území nemusí být periferními územími, závisí na dosažitelnosti příslušných sídelních středisek“ (Kubeš, Kraft, 2011, s. 811).

Aby bylo možné vymezit periferní území, je třeba nejprve vymezit sídelní střediska mikroregionální úrovně (podobně postupoval Hampl, 2005; Kubeš, Kraft, 2011; Hampl, Marada, 2015; Kubeš, Chvojková, 2020). Časová či geometrická odlehlost od mikroregionálních sídelních středisek (obvykle měst s 5.000 a více obyvateli) pak určuje periferní, případně i ultraperiferní území. Mezi mikroregionálním sídelním střediskem a periferními územími leží semiperiferní území. Pokud je ovlivněno suburbanizací, pak se v rámci něho ještě vymezuje

suburbální zóna. Když už budou vymezována sídelní střediska mikroregionální úrovně, tak podobným způsobem budou vymezena nižší sídelní střediska.

Bakalářská práce se kromě vymezování periferních území v okrese Jindřichův Hradec také zabývá hodnocením těchto území z hlediska lidského a demografického kapitálu. V práci Kubeš, Podlešáková (2021, s. 100) se uvádí: „Předpokládáme také, že určitá část periferních obcí bude mít vyšší hodnoty lidského kapitálu (δ) díky specifickým příznivým polohovým (poloha na významných silnicích nebo v blízkosti hraničních přechodů) a dalším rozvojovým faktorům.“ Lidský a demografický kapitál bude vyhodnocován na základě několika (deseti) indikátorů. Na závěr bakalářské práce budou navržena opatření k oslabení působení perifernosti periferních a ultraperiferních území a k rozvoji lidského a demografického kapitálu v těchto územích.

Bakalářská práce je součástí výzkumu periferních území uskutečňovaných katedrou geografie pod vedením doc. Kubeše. Nejprve byly vymezovány a hodnoceny periferie na úrovni celých krajů – Jihočeského (Kubeš, Chvojková, 2020) a Plzeňského (Kubeš, Podlešáková, 2021) a následně na úrovni jednotlivých okresů – okresu Znojmo (Holíková, 2019), Klatovy (Houdková, 2020), Prachatice (Červík, 2020) a Český Krumlov (Maxa, 2021). Metodika těchto prací se postupně vyvíjela, nejprve byly hodnoceny celé obce, následně pak jednotlivá sídla, postupně se také proměňovaly indikátory lidského a demografického kapitálu.

Metodika bakalářské práce vychází z výše uvedených prací, je ale poněkud pozměněna (doplnění sledovaných služeb a úprava jejich bodování, rozšíření typologie obcí podle jejich odlehlosti, úprava indikátorů lidského a demografického kapitálu. Do bakalářské práce je zařazena nová kapitola věnovaná „šedé“ literatuře analyzující různé programy, projekty a koncepce týkající se osídlení na území Jindřichohradecka. Odlišnou podobu mají také mapy, součástí práce je rovněž nová kapitola Náměty na stabilizaci a rozvoj periferních sídel a oblastí. Území okresu Jindřichův Hradec nebylo v předchozích kvalifikačních pracích konkrétně řešeno.

Tato bakalářská práce se dělí na 9 kapitol, s dalšími podkapitolami. V Úvodu je popsána motivace autora k výběru tématu a jsou zde cíle a vstupní předpoklady práce. Následuje kapitola věnovaná rozboru literatury o perifernosti území, výběru sídelních středisek a hodnocení lidského a demografického kapitálu v obcích a sídlech. V další kapitole je charakterizováno území okresu Jindřichův Hradec pro potřeby bakalářské práce. Tato charakteristika je obohacena vlastními znalostmi autora jako obyvatele okresu. Metodická kapitola se nejprve věnuje vymezování sídelních středisek, následně vymezování periferií a ultraperiferií, také periferních oblastí, a nakonec hodnocení lidského a demografického kapitálu těchto území. Pátá kapitola seznamuje s výsledky bakalářské práce – s vymezením vyšších a nižších sídelních středisek okresu Jindřichův Hradec, s vymezením ultraperiferních, periferních, semiperiferních a

suburbánních sídel tohoto okresu, periferních oblastí okresu a s hodnocením úrovně lidského a demografického kapitálu v uvedených odlehlostních typech sídel okresu, stejně tak jeho periferních oblastí. Součástí práce je i kapitola věnovaná námětům na stabilizaci a rozvoj periferních sídel a oblastí, která řeší náměty na zmírnění dopadů odlehlosti a na stabilizaci a rozvoj lidského a demografického kapitálu. Následuje závěr, seznam literatury, seznam příloh a rozsáhlejší přílohy.

Cíl bakalářské práce:

Vymezení různě významných sídelních středisek okresu Jindřichův Hradec, následně vymezení ultraperiferních, periferních, suburbánních a jádrových sídel v tomto okrese, stejně tak periferních oblastí tohoto okresu, a ve finále porovnání lidského a demografického kapitálu ve výše zmíněných typech sídel.

Vstupní předpoklady bakalářské práce:

1. Na základě studií Kubeš, Kraft (2011), Hampl, Marada (2015) a Kubeš, Chvojková (2020) a na základě vlastní zkušenosti autora bydlícího v okrese Jindřichův Hradec, lze předpokládat, že v řešeném okrese Jindřichův Hradec bude jistě mikroregionálním městem Jindřichův Hradec, s odstupem také Třeboň, a na hraně mikroregionálních měst bude město Dačice. O řád nižšími sídelními středisky – velmi malými městy – budou pravděpodobně tato města: Suchdol nad Lužnicí, České Velenice a Nová Bystřice. V případě Slavonic, Nové Včelnice a Studené lze předpokládat spíše zařazení do městysů.
2. Jedním z nejperifernějších území Česka je podle autora bakalářské práce Dačicko, zvláště jeho jihovýchodní výběžek, který lze označit jako Dešensko. Území Dačicka leží ve velké vzdálenosti od mezoregionálních (krajských) měst (Českých Budějovic a Jihlavy), stejně tak ve velké vzdálenosti od okresních měst (Jindřichova Hradce, Znojma, Třebíče a Jihlavy). Leží v odlehlém území podél státní hranice s Rakouskem, když na druhé straně státní hranice se také nachází periferní rakouské území. Územím prochází pouze jedna místní železniční trať a několik silnic II. třídy. Navíc jde o území částečně vysídlené po druhé světové válce, když z něho bylo odsunuto původní německé obyvatelstvo a český živel ho nedostatečně nahradil. Perifernost Dačicka zdůrazňovali ve svých výzkumech například Chromý (2003), Kubeš, Kraft (2011), Kubeš, Chvojková (2020) nebo Klučka, Nováček (2020).

3. Dalším periferním územím okresu Jindřichův Hradec bude jistě Českovelenicko, ležící v jihozápadním výběžku okresu, podél železnice a významné silniční komunikace Třeboň – státní hranice s Rakouskem. Toto pohraniční území nemá přímé spojení s Jindřichovým Hradcem a také do krajského města České Budějovice je odtud značně daleko. Určitou výhodou Českovelenicka je jeho poloha u hraničního přechodu a v blízkosti poměrně velkého rakouského města Gmünd (Kroupová 2019).
4. Na základě předchozích výzkumů lidského kapitálu v obcích a sídlech Jihočeského kraje (Kubeš, Kraft 2011; Kubeš, Chvojková 2020; Červík 2020; Maxa 2021) lze předpokládat nižší hodnoty lidského kapitálu ve výše zmíněných pohraničních periferních územích okresu Jindřichův Hradec, stejně tak ve vnitřních periferních územích tohoto okresu na rozhraní s krajem Vysočina (Novovčelnicko, Studensko) a s mikroregionem Tábořska (Dešensko).

2. Teoretická východiska na bázi literatury

Uváděné práce v rozboru literatury se zabývají tématem perifernosti v rámci sídelního a regionálního uspořádání a tématem lidského a demografického kapitálu sídel, obcí a regionů. Literatura byla vybrána na základě shody s tématem bakalářské práce, případně i shody s řešeným územím okresu Jindřichův Hradec. Kapitola je rozčleněna na literaturu věnovanou České republice, ukázky ze zahraničí, třetí subkapitola zpracovává šedou literaturu dotýkající se regionálního a lokálního rozvoje v řešeném území okresu Jindřichův Hradec. Jednotlivé rešerše literatury analyzované publikace citují, zmiňují metodické postupy v nich použité, uvádějí jejich hlavní zjištění a jejich využití v bakalářské práci.

2.1. Literatura věnovaná Česku

Musil, Müller (2008) v článku „Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze“ si vzali za cíl vymezit a popsat vnitřní periferie na území ČR. Autoři si jsou vědomi, že při vymezování periferií ČR není možné pracovat s údaji za okresy či SO ORP, ale je třeba využívat údajů za obce. Protože v průběhu času došlo ke změnám vymezení obcí, pracují se shluky obcí, které nejsou těmito změnami ovlivněny. K vymezení periferií využívali 17 indikátorů – demografických, zaměstnaneckých, bytových a dalších. Je tedy zřejmé, že k vymezování periferií nepřistupovali na základě odlehlosti obcí od sídelních středisek, ale perifernost chápali jako nerozvinutost na základě hodnot 17 indikátorů.

Ve výsledné typologii obcí ČR autoři vymezili: periferní území, periferní území v metropolitních oblastech, ostatní území, regionální centra a metropolitní území. V případě Jindřichohradecka bylo jako periferní území ustanoveno Dešensko, Staré Hobzí, Studensko, Strmilovsko, Slavonicko, Český Rudolec, Staré Město pod Landštejnem, okolí Nové Včelnice, Dešensko, okolí Kardašovy Řečice, Stráže nad Nežárkou, Chlumu u Třeboně a Suchdola nad Lužnicí. V případě Studenska, okolí Nové Včelnice a Kardašovy Řečice se jedná o vnitřní periferie, které jsou hlavním tématem tohoto článku.

Pileček (2011) zkoumal na základě dotazování představitelů obecní samosprávy v regionu Volarska obraz endogenního rozvoje tohoto regionu. Tato studie se také věnuje lidskému kapitálu, který je předmětem bádání i v bakalářské práci. Autor provedl celkem 7 polostrukturovaných rozhovorů se starosty obcí Křišťanov, Nová Pec, Stožec, Zbytiny, Želnavá a města Volary. Dále byl zpracován dotazníkový průzkum členů zastupitelstev obcí regionu. V řízeném rozhovoru bylo 28 otázek poptávajících charakteristiku starosty, hodnotících jeho práci (z jeho subjektivního hlediska) a hodnotících rozvoj obce.

Z hlediska dosaženého vzdělání starostů na to byly nejlépe obce Nová Pec, Stožec a město Volary, jejichž starostové byli vysokoškoláci. Další sledovanou charakteristikou byl počet odsloužených volebních období starosty. Jako důležitý faktor se ukazuje, zda je starosta obce tzv. „uvolněný“ (starostování je jeho hlavní zaměstnání) nebo „neuvolněný“ (má jiné plnohodnotné zaměstnání). Většina starostů projevila zájem o pokračování funkce, avšak v obci Křišťanov, Stožec a Lenora tomu tak nebylo. V druhé části práce byla věnována pozornost hodnocení práce starosty a vzájemné spolupráce zastupitelů. Samo-hodnocení starostů vyšlo podle očekávání s pozitivními výsledky. Také hodnocení práce členů obecního zastupitelstva přineslo ve velké míře kladné hodnocení.

Na závěr práce byli identifikovány rozvojové problémy obcí na území Volarska. Podle autora, resp. podle dotazovaných starostů, se jednalo zejména o nedostatek finančních prostředků na rozvojové priority (1), nedostatek pracovních míst (2), problémy vyplývající z přítomnosti Národního parku Šumava a stejnojmenné chráněné krajinné oblasti (3), nedostatek dostupného bydlení (4), nezaměstnanost (5), nedobrá stav místních komunikací (6), zánik dřívějšího zemědělského podniku nebo jiného podniku (7), depopulaci (8), nedostatečnou občanskou vybavenost (9), nedostatek zařízení volného času (10). Dle zastupitelů bylo pořadí výše uvedených problémů mírně odlišné – 2, 1, 6, 7, 5, 10, 3, 4, navíc ještě přistupuje nedobrá dostupnost veřejné dopravy a nedobrá stav kanalizace.

Tématu rozvoje malých venkovských obcí se věnoval **Bernard (2011)** ve svém článku „Endogenní rozvojové potenciály malých venkovských obcí – hledání jejich vlivu“. Použil tři druhy indikátorů rozvoje – strukturní a polohové podmínky rozvoje obce (dostupnost do regionálních a mikroregionálních center, socioekonomická situace příslušného regionu, fyzickogeografické podmínky, sídelní a urbanistické uspořádání obce a počet obyvatel), vnitřní kapacita komunity v obci (lidský kapitál, ekonomický kapitál, komunitní kapitál) a rozvinutost obce (kvalita obytného prostředí a infrastruktury, celková atraktivita obce). Autor pracoval na úrovni obcí.

V článku „Vnitřní periferie v Česku: Multidimenzionalita sociálního vyloučení ve venkovských oblastech“ autoři **Bernard a Šimon (2017)**, na rozdíl od Musila a Müllera (2008), nepředpokládají jen jeden typ periferního území. V článku jsou představeny typy periferií založené na nezaměstnanosti, kvalifikaci, životní úrovni, věku a na dostupnosti sídelních středisek. K vymezení periferií autorům sloužily datové analýzy demografického vývoje, trhu práce, vzdělávání atp. Autoři zjistili, že periferní území vymezená na základě nízké kvalifikace a snížené životní úrovně se silně překrývají s periferními územími s problematickou dostupností.

Naopak, malé překryvy autoři zaznamenali mezi územími s obyvateli vyššího věku a územími s vyšší nezaměstnaností a sociální exkluzí.

Šimon (2017) se ve své práci „Multi-scalar geographies of polarisation and peripheralisation: A case study of Czechia“ věnuje případové studii na území Ústeckého kraje na jeho cestě od socialistické urbanizace k periferizaci, která pokračuje dál i do roku 2021. Autor jako datovou základnu použil výsledky sčítání lidu let 1980, 1991, 2001 a 2011 a na rozdíl od práce Bernard, Šimon (2017) byla jako statistická jednotka použito celé území obce, a ne generely. Na základě sumarizace těchto dat autor vymezil území městských regionů (města nad 10 000 obyvatel), příměstské regiony kolem regionálních center (se silným metropolitním spojením), venkovské regiony (území mezi příměstskými regiony a odlehlými periferiemi) a odlehlé venkovské regiony.

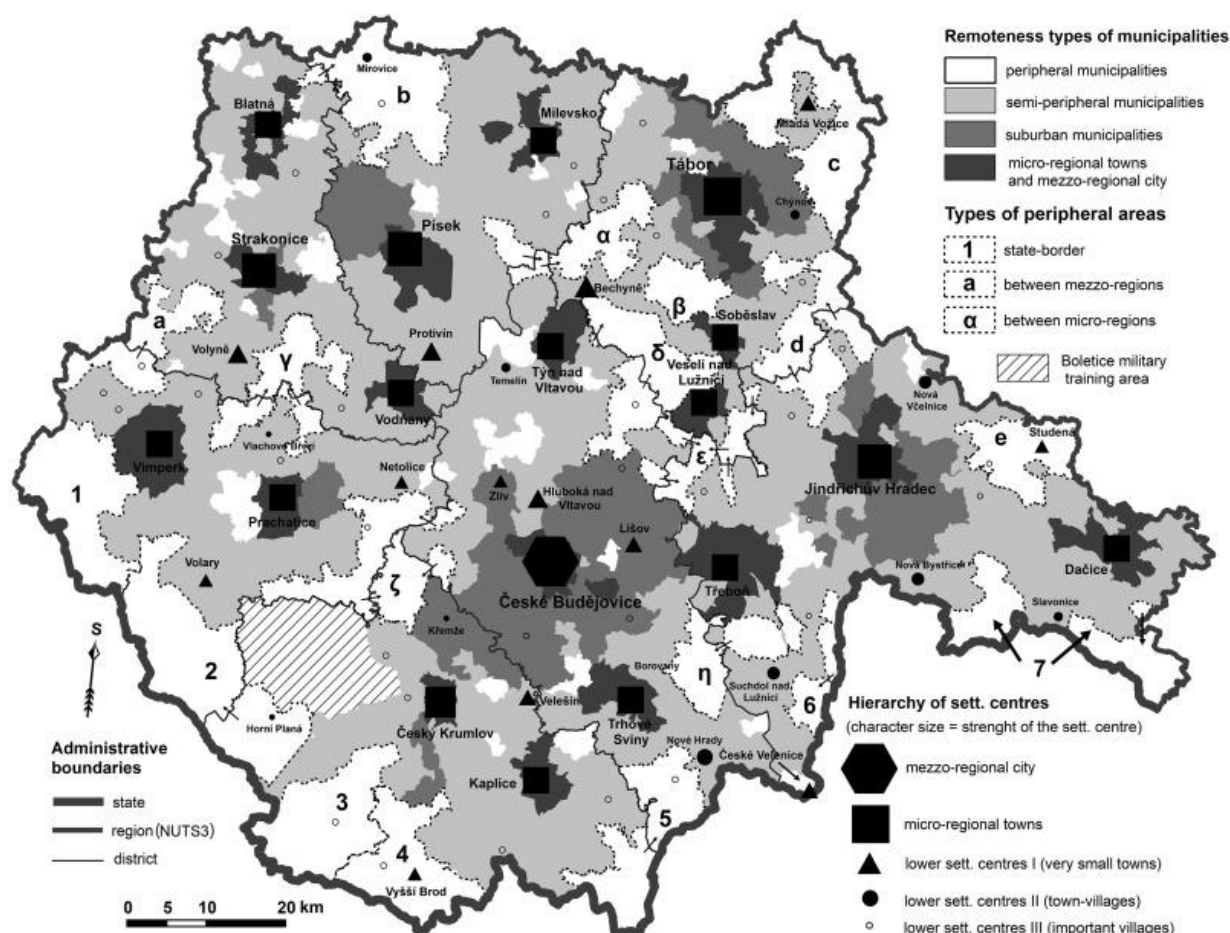
Pro vyhodnocení polarizace perifernosti regionů rozdělil autor indikátory perifernosti na dva druhy, na dočasné a na trvalé ukazatele. Jako dočasné indikátory označil šíření inovací, trvalé indikátory jsou známi i z ostatních prací, jako nezaměstnanost, dostupnost a podobně. Pro celkovou analýzu byli vybrány tyto indikátory: Demografie (celková populace, populace ve věku 0-24 let, populace ve věku 65 let a více), Lidské zdroje (lidé s nízkým vzděláním, lidé s vysokoškolským vzděláním), Ekonomika (ekonomicky aktivní obyvatelstvo, ekonomicky aktivní obyvatelstvo v zemědělství a lesnictví, ekonomicky aktivní obyvatelstvo ve výrobě).

Výsledkem práce je zjištění, že polarizace prostoru v Ústeckém kraji se odehrává úbytkem populace městského a vzdálených venkovských regionů, zatímco příměstské regiony kolem regionálních center obyvatelé získávají. Tedy změna v prostoru od roku 1980 do 2011 se zásadně mění. Dle autora tento trend začíná v období 1991 až 2001, což je příznačné, jelikož již skončilo období totality, plánované ekonomiky a extrémní centralizace. Tato práce nám ukazuje vývoj periferizace v čase, což nám ukazuje to, že polarizace v území je ovlivňována nejen fyzicko-geografickými a sociálně geografickými indikátory ale i politickou situací ve státě.

Kubeš, Chvojková (2020) v článku „Back to peripheries based on remoteness. Human capital in the peripheral municipalities of South Bohemia“ nejprve vymezili sídelní střediska Jihočeského kraje na úrovni mezoregionální, mikroregionální (mikroregionální města) a nižší (velmi malá města, městyse, střediskové venkovské obce), a to na základě jejich populační velikosti, obslužné vybavenosti, dojížděky za prací a vybavenosti veřejnou dopravou. Vůči mikroregionálním městům jsou pak vymezovány periferní obce na základě izochrony 30-ti minutové časové vzdálenosti obcí prostřednictvím veřejné dopravy. Vymezeny byli také suburbánní obce a zbývající obce, které byly nazvány semiperiferními. Následovalo vymezení periferních oblastí jako shluků sousedních periferních obcí a typologie těchto oblastí podle jejich

polohy vůči státní hranici a hranici krajů. Rozlišovali se periferní oblasti vnější (podél státní hranice) a vnitřní (podél krajských hranic a uvnitř kraje mezi mikroregionálními městy).

Poté, co byly stanoveny polohové typy obcí a periferních oblastí, bylo možné vyhodnocovat lidský kapitál jednotlivých obcí, jejich typů a typů periferních oblastí. Mezi indikátory lidského kapitálu autoři zahrnuli: index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel 2018/1992, index střednědobého vývoje počtu obyvatel 2018/2008, přirozená bilance obyvatel 2014-2018 na 1000 obyvatel, migrační bilance obyvatel 2014-2018 na 1000 obyvatel, podíl dětí do 14 let v roce 2018, podíl seniorů ve věku 65 let a více v roce 2018, podíl obyvatel maximálně se základním vzděláním v roce 2011, podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním v roce 2011, nově postavené byty 2009-2018 na 1000 obyvatel v roce 2018, počet podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel v roce 2018. Některé z těchto indikátorů lidského kapitálu použité v této práci budou součástí i řešené bakalářské práce.

Obrázek 1. Sídelní střediska a periferní obce a oblasti Jihočeského kraje podle Kubeš, Chvojková (2020)

V rámci hodnot sledovaných indikátorů periferních obcí dopadly nejlépe ty periferní obce, které ležely ve vnitřních periferních oblastech mezi mikroregionálními městy (uvnitř

Jihočeského kraje), druhé nejlepší hodnoty získaly periferní obce ve vnějších (pohraničních) periferních oblastech, nejhůře dopadly periferní obce ve vnitřních periferiích na rozhraní krajů. To je ale určité zobecnění, protože mezi jednotlivými periferními obcemi a oblastmi existovaly značné rozdíly. Práce zahrnovala také území okresu Jindřichův Hradec, které se řeší v bakalářské práci. Autoři zde vymezili 3 mikroregionální města poněkud odlišného významu (Jindřichův Hradec, s odstupem Třeboň a Dačice). Vůči těmto městům se tak vymezovali periferní obce a oblasti. Pohraniční periferní oblasti tohoto okresu zahrnovaly části Vitorazska, Slavonicka a Dešenska, na rozhraní s krajem Vysočina autoři zvýraznili periferní oblast kolem Studené a na rozhraní okresu s okresem Tábor periferní oblasti kolem sídel Deštná a Lomnice nad Lužnicí.

Klučka, Nováček (2020) v článku „Regionální diferenciacie vývoje počtu obyvatel v Jihočeském kraji v letech 1869–2017“ srovnávali vývoj hustoty zalidnění, podílů obyvatelstva současných SO ORP a populační vývoj těchto SO ORP, vše v rámci Jihočeského kraje. Na základě těchto analýz byly v Jihočeském kraji vymezeny čtyři typy regionů: regiony růstové, regiony stabilizované, nové periferie a klasické periferie. Jako region typu nová periferie byl identifikován SO ORP Jindřichův Hradec (území, které bylo dříve výrazně více zalidněné a postupně obyvatelstvo ztrácelo). Jako typ klasické periferie byly identifikovány v okrese Jindřichův Hradec zbývající SO ORP Třeboň a SO ORP Dačice. Tento článek poukazuje na celkovou perifernost území okresu Jindřichův Hradec v rámci Jihočeského kraje.

Kapitola 2.1 nemůže svým rozsahem pojmut celou problematiku vymezování sídelních středisek v území Česka. Čeští autoři (například Hampl, Marada 2015) se při vymezování sídelních středisek často odvolávají na klasickou práci Christaller (1933) o centrálních místech jižního Německa. Vymezování sídelních středisek na území Česka uskutečňoval profesor Martin Hampl z pražského geografického pracoviště. Na území jižních Čech byly sídelní střediska detailněji vymezena v pracích Kubeš, Kraft (2011), Chvojková (2020) a Kubeš, Chvojková (2020).

Velmi rozdílnými přístupy jsou vymezovány periferie v území, když někteří autoři tyto periferie vymezují na základě odlehlosti od sídelních středisek, jiní autoři na základě sociálněekonomické rozvinutosti a další autoři oba způsoby kombinují. Detailněji tuto problematiku komentují Kubeš, Podlešáková (2021). Jednotlivé typy různě odlehlých obcí a oblastí je pak možné hodnotit z hlediska jejich rozvinutosti, stability či lidského a demografického kapitálu. K tomu existuje rozsáhlá literatura obsahující vhodné indikátory. U větších regionů jsou k dispozici rozmanitá data pro velmi specifické ukazatele, kdežto na úrovni obcí a sídel je těchto dat málo a jsou často k dispozici jen při sčítání lidu.

2.2. Zahraniční literatura

Argent a kol. (2013) se v článku „A creativity-led rural renaissance? Amenity-led migration, the creative turn and the uneven development of rural Australia“ věnují migraci tzv. kreativní třídy na australský venkov a vlivu této třídy na zde žijící obyvatele. Kreativní třídu definoval Florida (2003) jako vědecké a univerzitní pracovníky, pracovníky, kteří jsou nějakým způsobem zapojeni do kreativního průmyslu a umění, analytiky a další tvůrce veřejného mínění, kteří tvoří tzv. kreativní jádro. Florida do kreativní třídy zahrnul kreativní profesionály, kteří pracují v profesích, které vyžadují vysokou odbornost v oblasti ekonomie, technologií a zdravotnictví. Kreativní třída v analyzované práci zahrnovala navíc třídu manažerů (reklamní, obchodní a finanční manažeři a další) a tzv. profesionály, což byli podle autorů například herci, hudebníci, piloti, ekonomové, inženýři a advokáti.

Autoři zjišťovali, do jaké míry byly venkovské regiony a lokality schopny přilákat tuto kreativní třídu do svých území. Zjišťovali také, zda příchod kreativní třídy pomáhá rozvíjet podnikání a zaměstnanost. Zjistili, že kreativní třída přichází zejména tam, kde existuje dostatečná občanská vybavenost a do míst, která mají značnou přírodní atraktivitu. Příchod kreativní třídy do těchto prostředí pak vede k nárůstu podnikatelských subjektů a nabídky pracovních příležitostí. Australská kreativní třída se podle článku nejvíce koncentruje v okolí tzv. Urban Areas. Toto zjištění pravděpodobně souvisí s fenoménem australské suburbanizace. Na příkladu státu Victoria a města Melbourne se jedná o území v okolí národního parku Yarra Rangers National Park, ale také o přímořská venkovská území s plážemi. Lze těžko srovnávat periferní a semiperiferní venkov v Austrálii a v Česku. Vzdálenosti mezi sídly, obcemi a regiony jsou v Austrálii mnohem větší.

Migraci obyvatel podle lidského kapitálu (vzdělání) zkoumali v článku „Human capital migration: A longitudinal perspective“ autoři *Kooiman a kol. (2018)*. Pracovali s rozsáhlým vzorkem 179.733 obyvatel Nizozemska narozených v roce 1979 a zkoumali období let 1995-2014, kdy tito obyvatelé vstoupili na pracovní trh a postupně dosáhli třicátého roku života. Ve vzorku bylo 14 % absolventů vysokých škol. Z územního hlediska byla rozlišována jádrová nizozemská konurbace Randstad, nizozemský semiperiferní „venkov“ a nizozemský periferní „venkov“. Autoři zjistili, že vysokoškolská absolventi se s rostoucím věkem postupně přemísťovali do konurbace Randstad. Zjistili také, že vysokoškolská vzdělanost mírně stoupala ve středně velkých městech mimo konurbaci. Ochota vysokoškolsky vzdělaných obyvatel migrovat za prací s jejich věkem postupně klesá.

Lorentzen (2013) v článku „The experience turn of the Danish periphery: The downscaling of new spatial strategies“ zkoumá fenomén tzv. zážitkové ekonomiky a její aplikace ve strategiích rozvoje periferních obcí Dánska. V rámci článku bylo nejvíce studováno město Frederikshavn, které nastartovalo širokou škálu zážitkové ekonomiky: velkých společenských událostí a aktivit volného času jako hnacího motoru rozvoje. Pozitivními dopady tohoto konceptu jsou: růst identity regionu, růst hospodářství i zaměstnanosti, rozvoj tvořivosti, přilákání nových obyvatel, rozvoj investic do veřejného sektoru, zvýšení přitažlivosti v cestovním ruchu, vybudování základny pro společenské akce.

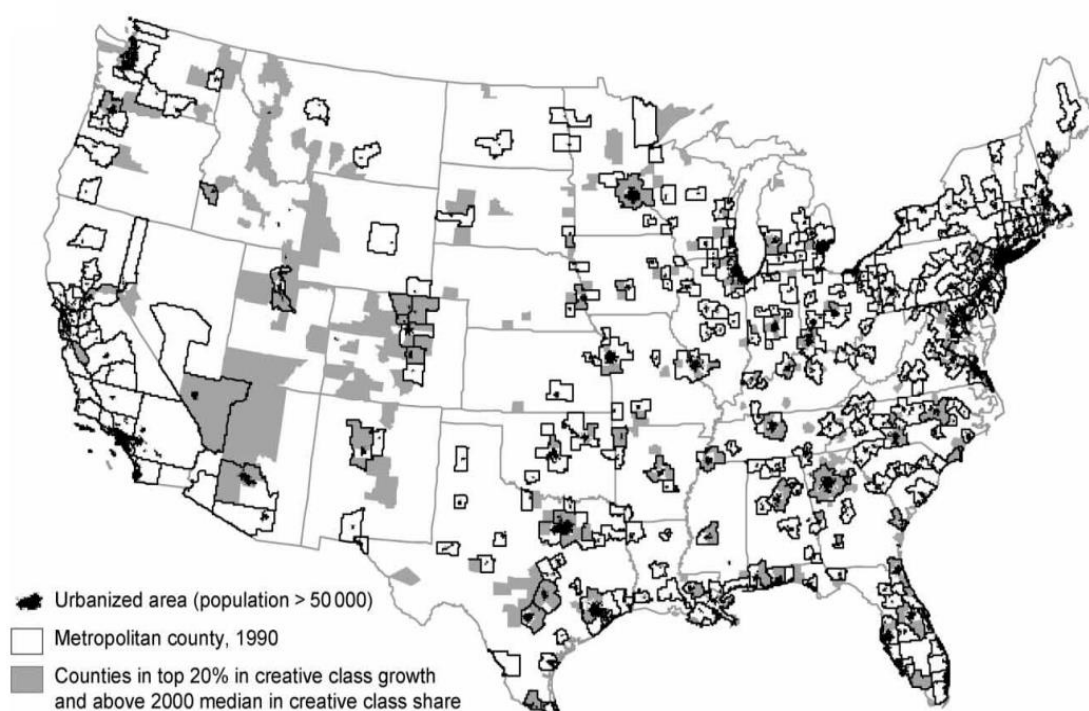
Další periferní obce severního Dánska využily jiný přístup k rozvoji zážitkové ekonomiky, když rozvíjely goodwill místních výrobků, posílení kulturního života v obci apod. Ukázaly se některé pozitivní výsledky navržených strategií rozvoje zážitkové ekonomiky, například došlo k přilákání nových občanů a zvýšení zaměstnanosti navázané na cestovní ruch ve zkoumaných periferních obcích Dánska. Tuto práci lze v bakalářské práci využít jako pomocný prvek, o který se lze opřít při tvorbě návrhu rozvoje periferních obcí a periferních oblastí okresu Jindřichův Hradec.

Wieczerzak (2018) v článku „Demographic, human and social capital as factors of regional development“ popisuje vliv lidského, demografického a sociálního kapitálu na regionální rozvoj. Autorka upozorňuje, že bez růstu demografického kapitálu nemůže růst ve velké míře ani lidský kapitál, jelikož bez obyvatel s vyváženou věkovou strukturou není možné rozvíjet lidský kapitál. Na potřebu rozvoje demografického kapitálu se také zaměřují různé strategické dokumenty regionů, protože místní a regionální samosprávy se snaží udržet ve svých obcích původní a mladé obyvatele. Vyšší lidský kapitál (hlavně vyšší vzdělanost) souvisí s vyššími příjmy obyvatel, s rozvojem podnikání, a tedy i zaměstnaností. Dochází také k rozvoji inovací a konkurenceschopnosti. Bez lidského kapitálu nelze region rozvíjet, i kdyby byl demografický kapitál příznivý. Sociální kapitál je dán rozvojem mezilidských vztahů v komunitě. Zvyšuje kvalitu života, ale nemusí souviset s lidským a demografickým kapitálem, ani s ekonomickým rozvojem. Podle autorky ignorování rozvoje demografického, lidského a sociálního kapitálu může ve svém důsledku vést ke značným problémům, může být významnou hrozbou pro region.

Kreativní třídou na venkově USA se zabývali **McGranahan, Wojan** (2007) v článku „Recasting the creative class to examine growth processes in rural and urban counties“. Autoři v této práci také upravili definici kreativní třídy, kterou dříve definoval Florida (2003). Úprava byla nutná, aby bylo možné definici použít v prostředí venkovských county USA. Autoři nezahrnuli do kreativní třídy zdravotníky v kategorii pečovatelé, ošetrovatelé apod., také běžné

učitele a knihovníky, stejně tak administrativně-správní pracovníky. V rámci manažerských skupin byli vyloučeni manažeři v zemědělství, kvůli nízké kreativitě. Manažeři ve veřejné správě a právníci byli jako součást kreativní třídy zachováni.

Tato studie zkoumá, zda je velikost a růst kreativní třídy ve venkovských oblastech USA zdrojem růstu zaměstnanosti a zda je umístění venkovské kreativní třídy závislé na umístění přírodního bohatství. Autoři využívali indikátory kvality života, zaměstnanosti v průmyslu, nezaměstnanosti, výskytu středního školství a demografického vývoje. Zjistili, že růst zastoupení kreativní třídy snižuje nezaměstnanost a že v okresech s bohatými přírodními zdroji bývá vyšší zastoupení kreativní třídy.

Obrázek 2. Okresy USA s vysokým růstem kreativní třídy (šedý odstín) - Mcgranahan, Wojan (2007)

Tato kapitola rozboru literatury se soustředila hlavně na jeden aspekt problematiky bakalářské práce – na lidský a demografický kapitál a na tzv. kreativní třídu. Jde tedy o hledání vhodných indikátorů charakterizujících rozvinutost, úroveň či stabilitu řešených regionů a obcí. Zatímco představa o lidském kapitálu je ve světové literatuře poměrně ustálená – znalosti, schopnosti a dovednosti lidí, které jsou do značné míry reprezentovány úrovní vzdělanosti, Floridův koncept kreativní třídy (Florida 2003) tak ustálený není. Jednotliví autoři do kreativní třídy zahrnují různé statisticky vymezené zaměstnanecké skupiny, tak jak jim je nabízí statistika v jednotlivých zemích. Lze předpokládat také určitý vývoj vymezení kreativní třídy, stejně tak poněkud odlišné vymezení této třídy v jednotlivých zemích. Pojem „demografický kapitál“ není

v odborné literatuře příliš používán. Pro bakalářskou práci je však tento pojem klíčový, protože příznivý populační vývoj a příznivá věková struktura obyvatel sídel Česka, jižních Čech a okresu Jindřichův Hradec je zásadní pro budoucnost těchto sídel.

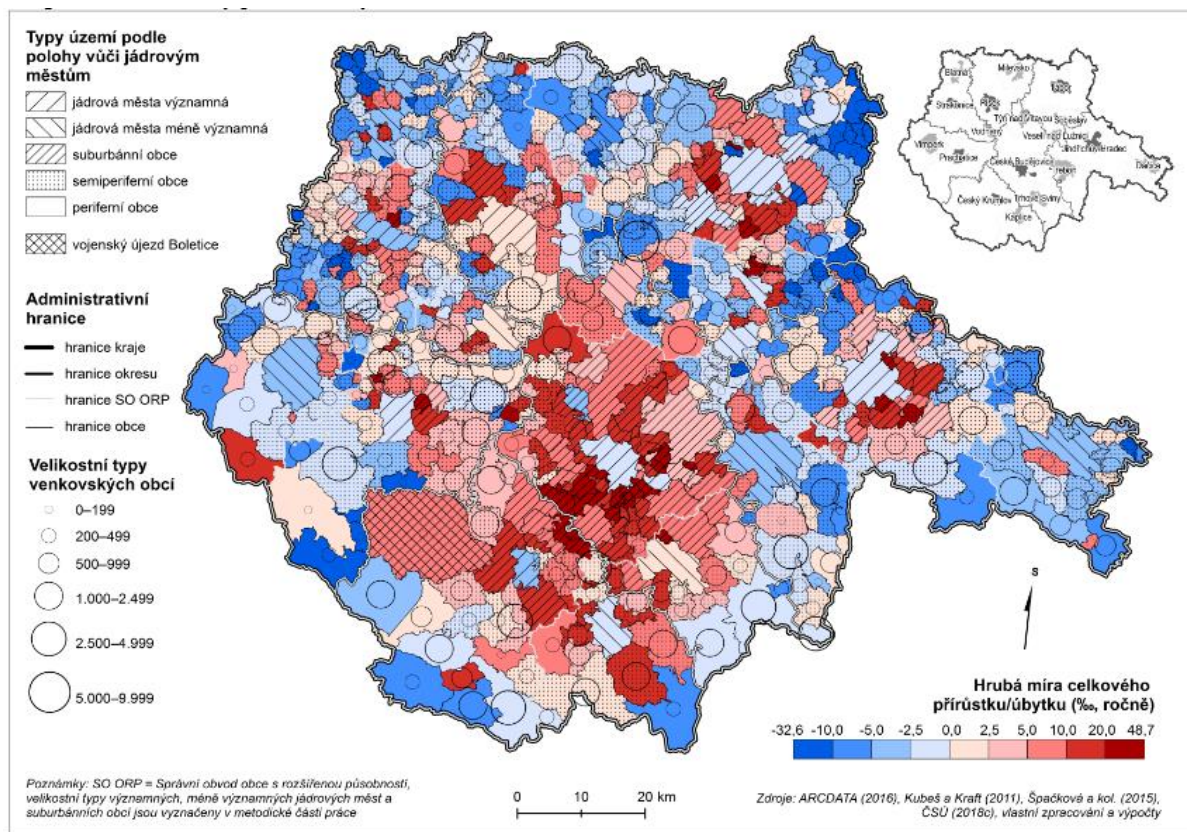
2.3. Kvalifikační práce týkající se okresu Jindřichův Hradec

V bakalářské práci *Růžička (2014)* s názvem „Časová dostupnost středisek veřejné správy ve vybraných okresech Jihočeského kraje“, která byla obhájena na katedře geografie PF JU, se autor věnuje také dopravní dostupnosti ORP ležících v okrese Jindřichův Hradec. Uskutečňuje analýzu časové dostupnosti ORP z jednotlivých částí obcí (sídel). Autor vycházel z databázi spojů veřejné dopravy. Sledoval vlakové a autobusové spoje, i spoje městské hromadné dopravy. Zjistil, že relativně populačně velké části obcí ležící mimo hlavní dopravní komunikace mívají výrazně méně spojů než části obcí nacházející se na těchto komunikacích, které bývají navíc populačně menší. Příkladem může být Český Rudolec, který je poměrně populačně velký, ale podle Růžičky měl pouze 1 spoj směřující do Dačic denně (to ale není pravda, spojů bylo více). Komunikačně výhodněji položený Markvarec s méně obyvateli měl podle Růžičky denně 14 spojů do Dačic (v roce 2022 to bylo 19 spojů). Výsledky této práce mohou pomoci při vymezování periferních území okresu Jindřichův Hradec.

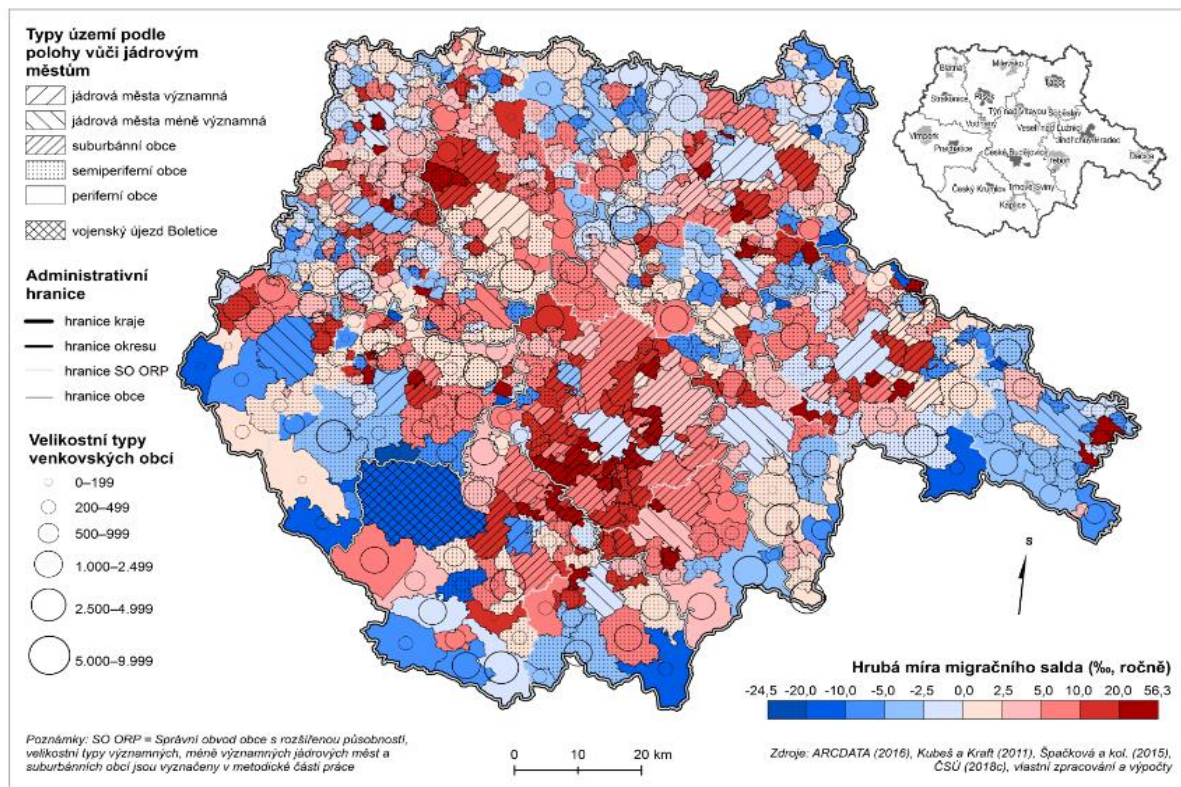
Edelmanová (2019) ve své diplomové práci „Populační vývoj a současné migrační tendence venkovských obcí jižních Čech“ obhajované na katedře sociální a regionální geografie PřF UK navázala na vymezení periferií a mikroregionálních měst v práci Kubeš, Kraft (2011) a na vymezení suburbánních zón kolem měst v práci Špačková a kol. (2015). Následně sledovala přirozenou a migrační bilanci obcí, a hlavně migrační toky mezi obcemi mezi lety 1992 až 2017. Rozlišovala obce ležící v periferiích, semiperiferiích, suburbánních zónách a mikroregionálních městech, stejně tak obce jednotlivých populačně velikostních kategoriích obcí. Obce uspořádala do těchto populačně velikostních kategorií: 0–199, 200–499, 500–999, 1.000–2.499, 2.500–4.999, 5.000–9.999 a 10.000 a více obyvateli.

Autorka chtěla zachytit a vysvětlit depopulaci jihočeských venkovských obcí mezi lety 1992 až 2017. Předpokládala stěhování obyvatel do jihočeských měst, případně do jejich suburbánních zón. To se ale potvrdilo jen v počátečním období do roku 1997. V následujících obdobích, a zvláště v poslední době, se v Jihočeském kraji projevuje podle autorky kontraurbanizace, tedy převažující stěhování obyvatel z měst na venkov. Čísla kladné bilance nicméně nejsou vysoká. Kontraurbanizace se podle autorky týká hlavně semiperiferních obcí, nicméně i periferní obce již obyvatelstvo vůči městům příliš neztrácejí. Autorka konstatuje, že

v posledních letech probíhá v Jihočeském kraji kontraurbanizace i suburbanizace v okolí větších měst současně.

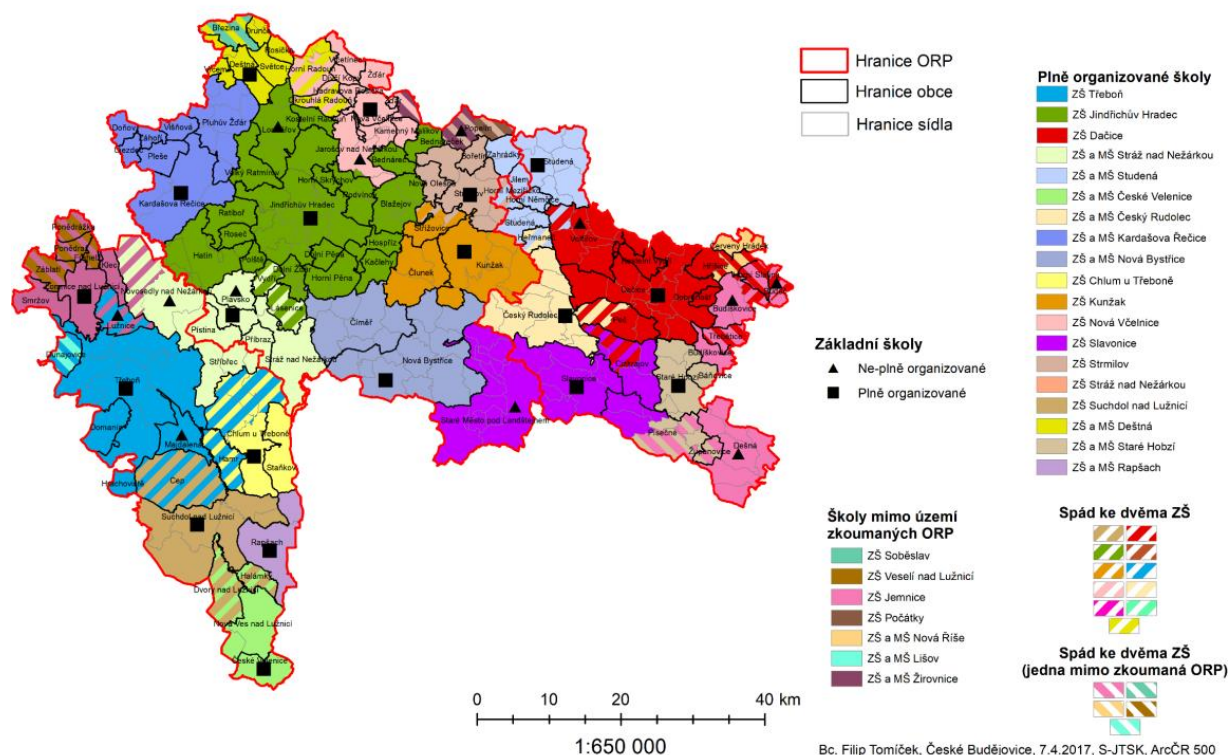

Obrázek 3. Celkový přírůstek obyvatel obcí Jižních Čech v letech 1992-2017 (Edelmanová 2019)

Obrázek 4. Migrační bilance obyvatel obcí Jižních Čech v letech 1992-2017 (Edelmanová 2019)

Tomíček (2019) se ve své diplomové práci „Optimalizace spádových obvodů základních škol ve správních obvodech ORP Třeboň, ORP Jindřichův Hradec a ORP Dačice“ obhájene na katedře geografie PF JU věnuje okresu Jindřichův Hradec z hlediska rozmístění základních škol, spádových území těchto škol, počtu žáků v těchto školách, počtu dětí ve školním věku v sídlech a školním spojům mezi sídly a základními školami. Autor základní školy dělí na ne-plně organizované (například Plavsko, Dešná, Lodhěřov) a na plně organizované. Z hlediska spádovosti autor zjistil, že ne všechna sídla spádují v rámci svého SO ORP. Z některých sídel vyjíždějí žáci do základních škol ležících v sousedních SO ORP, okresech a částečně i v sousedních krajích. Jedná se například o Červený Hrádek (do ZŠ Nová Říše v SO ORP Telč), Budiškovice, Manešovice, Borová, Ostojkovice a všechna sídla v rámci katastru obce Dešná (do ZŠ Jemnice v SO ORP Moravské Budějovice). Pro bakalářskou práci z toho vyplývají informace o sídelní střediskovosti a rozhraní spádu k sídelním střediskům.

Obrázek 5. Školské spádové oblasti na území okresu Jindřichův Hradec 2015/2016 (Tomíček, 2019)

Maxa (2021) se ve své bakalářské práci „Rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Český Krumlov“ věnuje problematice vymezení periferních sídel a oblastí, a následnému hodnocení lidského a demografického kapitálu sídel v okrese Český Krumlov. Práce byla obhájena na katedře geografie PF JU. Autor nejprve vyznačil mikroregionální města (Český Krumlov, Kaplice), velmi malá města (Velešín, Větrný, Vyšší Brod), městyse (Horní Planá, Frymburk, Kremže), střediskové vesnice a významnější vesnice.

Následně ohraničoval periferní a ultraperiferní obce okresu Český Krumlov. Z nich pak seskupil 8 vnějších pohraničních oblastí a 4 vnitřní periferní oblasti. Periferně položené obce kolem vodní nádrže Lipno vykazovaly relativně příznivé hodnoty lidského a demografického kapitálu díky zdejšímu rozvoji cestovního ruchu a blízkosti státní hranice s Rakouskem. Práce Ondřeje Maxy, stejně tak předkládaná bakalářská práce, jsou součástí výzkumu periferních území uskutečňovaných katedrou geografie pod vedením doc. Kubeše.

Výše uvedené kvalifikační práce mají společnou vlastnost – řeší území okresu Jindřichův Hradec ze sídelně geografického hlediska. V jednom případě se jednalo o dopravní obslužnost a spádovost sídel, v dalším případě se jednalo o podrobnou analýzu migračních proudů mezi obcemi, následovala práce věnovaná územnímu uspořádání základního školství, a nakonec práce věnovaná sice okresu Český Krumlov, ale pracující s metodikou velmi blízkou metodice předkládané bakalářské práce. Tyto bakalářské práce, pokud jsou zpracovány kvalitně a mají kvalitní datovou základnu, mohou posloužit k výběru sídelních středisek, k ohraničení periferií a k vyhodnocení rozvinutosti sídel v okrese Jindřichův Hradec.

2.4. Šedá literatura týkající se okresu Jindřichův Hradec

Obce s rozšířenou působností (ORP) vydávají pro svůj správní obvod (SO ORP) územně analytické podklady (ÚAP_{SOORP}). Vytvářejí je sami pracovníci ORP, může je ale vytvářet i územně rozvojová firma. „ÚAP slouží především jako podklad pro vytváření politiky územního rozvoje, pro tvorbu územně plánovací dokumentace (ÚPD), jejich změn a aktualizací. ÚAP slouží také jako podklad pro vyhodnocování vlivu ÚPD na udržitelný rozvoj, posuzování vlivu záměrů na životní prostředí, poskytování územně plánovacích informací a v neposlední řadě jsou podkladem pro rozhodování stavebních úřadů na území obcí, které nemají zpracovaný územní plán (ÚAP ORP Dačice, 2020 s. 4)“.

Podle *ÚAP SO ORP DAČICE (2020)* je poloha SO ORP Dačice nevýhodná, neboť do krajského města České Budějovice je to z Dačic téměř 90 km (po silnici), daleko je i do centra kraje Vysočina – Jihlavy, která leží poněkud blíže (42 km od Jihlavy po silnici). Odlehlá poloha Dačicka výrazně ovlivňuje politický, hospodářský a demografický vývoj tohoto území. V rámci problémových listů obsažených v ÚAP ORP Dačice (2020) byly identifikovány následující závady spojené s periferností Dačicka a jeho obcí – depopulace a zhoršení věkové struktury v Heřmanči, Horních Němčicích a Horní Slatině (to se ale v analýzách bakalářské práce příliš nepotvrdilo, v tomto ohledu jsou na Dačicku mnohem horší obce), scházející hraniční přechody u státní hranice s Dolním Rakouskem (ano, mezi hraničními přechody Slavonice a Hluboká u

Dešně je státní hranice neprůchodná) a nedostatek pracovních příležitostí, vyšší nezaměstnanost a špatná dopravní dostupnost obcí Dešná, Písečné a Županovice (ano, to se potvrdilo i v analýzách této práce).

ozn	lokalizace (obec)	popis a zdůvodnění	zdroj	požadavky k ÚPD	řešit v ÚPD
environmentální závady					
gr.	ORP (předně Báňovice, Budeč, Dešná, Županovice)	oblast se sníženou ekologickou stabilitou - zeměděl. produkční krajina s minimem lesů, vodních ploch a TTP, oblast s malou retenční schopností a náchylností k erozím, území s převahou nefunkčních prvků ÚSES	VV-URÚ	vytvořit podmínky pro zvýšení ekostabilizačních prvků, příp. navrhnout plochy vhodné k zalesnění, ke zvýšení podílu ploch krajinné zeleně, vodních ploch, navrhnout revitalizace regulovaných toků, prvky ÚSES apod., prověřit a určit podmínky pro jejich realizaci	řešit v akt. ÚP
gr.	ORP	absence vymezení krajinného rázu na lokální úrovni, zamezení vzniku negativních dominant, absence vymezení údolních niv - ochrana hodnot území	RURÚ	stanovit regulativy pro novou zástavbu, respektovat místa rozhledů, horizonty apod., uvádět požadavek na výškovou regulaci, charakter a strukturu zástavby, intenzitu využití ploch, respektovat urbanistické skladby okolní zástavby a nevnašení cizích architektonických prvků	řešit v akt. ÚP
sociodemografické závady					
–	ORP (předně Heřmaneč, H.Námčice, H.Slatina)	zhoršení sociodemografických podmínek - úbytek obyvatel, negat. vývoj věkové struktury	VV-URÚ	navrhnout plochy pro bydlení v kvalitním životním prostředí, navrhnout přeložky inženýrských sítí, pokud omezují rozvoj obcí, řešit dobudování veřejné infrastruktury apod.	řešit v akt. ÚP
gr.	ORP	chybějící občanská vybavenost - chybějící kulturní a sportovní zařízení, střední a vyšší školství, sociální a zdravotní služby, prodejny, úřady apod.	RURÚ	prověřit využití stávající vybavenosti, příp. navrhnout nové plochy pro obč. vybavenost event. v podmínkách využití jiných funkčních ploch umožnit umístování občanské vybavenosti, prověřit a navrhnout plochy pro sportovní a kulturní aktivity	řešit v akt. ÚP
gr.	ORP (předně území podél řeky Mor.Dyje a státních hranic)	chybějící komunikační propojení cyklo a pěších tras, chybějící hraniční přechody - zvýšení propustnosti krajiny a obnovení propojení sídel	RURÚ	prověřit a vymezit koridory nebo plochy územních rezerv pro komunikace, vytvořit podmínky pro zlepšení průchodnosti krajiny s vazbou na okolní regiony a dobudování doprovodné infrastruktury	řešit v akt. ÚP
hospodářské závady					
–	ORP (předně Dešná, Písečné, Županovice)	zhoršení hospodářských podmínek - nedostatek pracovních příležitostí, nízká podnikatelská aktivita, vysoká nezaměstnanost, vysoká vyjízdka, pañřemost území se špatnou dopravní dostupností	VV-URÚ	umožnit podnikání na vlastních pozemcích v zastavěném území návrhem ploch s rozdílným způsobem využití smíšených, prověřit a navrhnout plochy výroby včetně infrastruktury, umožnit i ve volné krajině umísťovat liniové stavby technické i dopravní infrastruktury	řešit v akt. ÚP
gr.	ORP (předně Dačice, Dešná, Cizkrajov, Peč, Slavonice, Č.Rudolec)	absence dopravního napojení na hlavní infrastrukturu, nevyhovující parametry komunikací - frekventovaný silniční koridor II. třídy s dopravními závadami Telč-Dačice-Slavonice-Rakousko, Kunžak-Dačice-Jemnice, Jemnice-Dešná-Rakousko	RURÚ	prověřit a případně vymezit koridory nebo plochy územních rezerv v ÚP pro homogenizaci komunikace a obchvaty s návrhem řešení dopravních závd., v ZÚR pro řešení regionálních, republikových i přeshraničních dopravních vazeb	řešit v akt. ÚP i ZÚR
ohrožení území					
gr.	ORP (předně východ a jih území)	riziko eroze zemědělské půdy - narušení přírodních hodnot	P-RURÚ	identifikovat pozemky s rizikovým sklonem, navrhnout protierozní opatření	řešit v akt. ÚP
gr.	ORP	přivalové deště způsobující zaplavení , stavby v záplavovém území	P-RURÚ	prověřit a příp. řešit opatření na eliminaci extralánových vod návrhem protipovodňových opatření, např. záchytných příkopů a poldrů, v zápl. území a na plochách s rizikem zaplavení nenavrhnout zastavitelné plochy	řešit v akt. ÚP
gr.	ORP (předně střed a jih území)	lokality poddolovaných území - nepříznivé inženýrskogeologické poměry, staré ekologické zátěže - narušení ekologických hodnot	P-RURÚ	prověřit a příp. navrhnout asanaci ploch	řešit v akt. ÚP

Obrázek 6. Část problémových listů vztahujících se k SO ORP Dačice (ÚAP SO ORP Dačice, 2020)

Správnímu obvodu obce s rozšířenou působností Třeboň se věnují *Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Třeboň (ÚAP SO ORP TŘEBOŇ, 2020)*. Dokument vyzdvihuje příznivé hodnoty přírodního a životního prostředí Třeboňska, jeho sídelní vývoj hodnotí jako stagnující. Výhodou Třeboňska je podle dokumentu jeho dobré napojení silnicemi I. třídy na České Budějovice, Jindřichův Hradec, dálnici D3 u Veselí nad Lužnicí a také na rakouský Schrems (přes Halámky). Další výhodou Třeboňska je lokace dvou rozvojových průmyslových území – hospodářského (průmyslového) parku České Velenice a rozvíjené průmyslové zóny v Třeboni. V dokumentu se také zmiňuje těžba šterkopísku pohlcující rozsáhlé

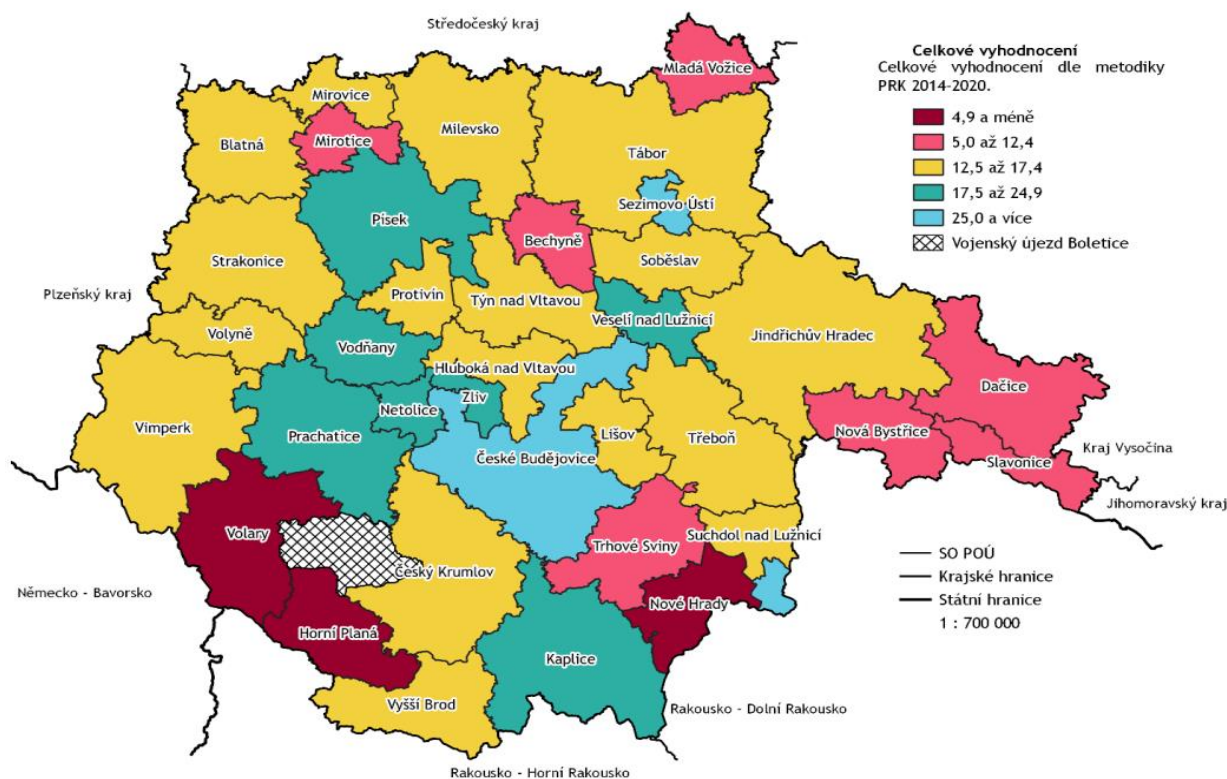
plochy podél Lužnice a vedle toho vysoký rekreační potenciál území CHKO Třeboňsko pro pěší a cykloturistiku a pro vodácké splouvání Lužnice, Nové Řeky a Nežárky. Jako značnou nevýhodu dokument zmiňuje horší kvalitu silničních komunikací třetích tříd, malý podíl velkých a středních výrobních podniků, horší dostupnost služeb v menších obcích, ale i značnou orientaci na cestovní ruch, který se odehrává pouze v letní sezoně. V závěru dokumentu je přírodní a životní prostředí Třeboňska hodnoceno příznivě, jeho hospodářský rozvoj spíše negativně, soudržnost jeho obyvatel je hodnocena neutrálně, celkově se stav SO ORP Třeboň v dokumentu jeví jako stagnující. Jedná se ale o hodnocení, které není podloženo kvantitativními analýzami. Takové hodnocení by měla přinést bakalářská práce.

Podle dalších analytických podkladů řešících území okresu Jindřichův Hradec, což jsou **ÚAP SO ORP JINDŘICHŮV HRADEC (2020)**, se rozvojové oblasti tohoto SO ORP rozprostírají podél zde ležících silnic první třídy. Jde zejména o pás podél silnice Jindřichův Hradec – Kardašova Řečice, Jindřichův Hradec – Stráž nad Nežárkou, Jindřichův Hradec – Strmilov a Jindřichův Hradec – Nová Včelnice. V dokumentu jsou také tabulky s populačním vývojem obcí mezi lety 1995 až 2019, ukazující, že do roku 2011 počet obyvatel venkovských obcí SO ORP většinou klesal, v dalším období mezi roky 2011 až 2019 se vyvíjel poněkud rozdílně – příznivěji suburbánním zázemím Jindřichova Hradce, méně příznivě v okrajových částech SO ORP. V dokumentu je zmíněn extrémní suburbánní rozvoj obce Dolní Pěna ležící 5 km od Jindřichova Hradce. Nepříznivě jsou z hlediska populačního vývoje hodnoceny obce Pluhův Žďár a Staré Město pod Landštejnem, které mají nevýhodnou polohu na komunikacích a jsou od Jindřichova Hradce vzdáleny.

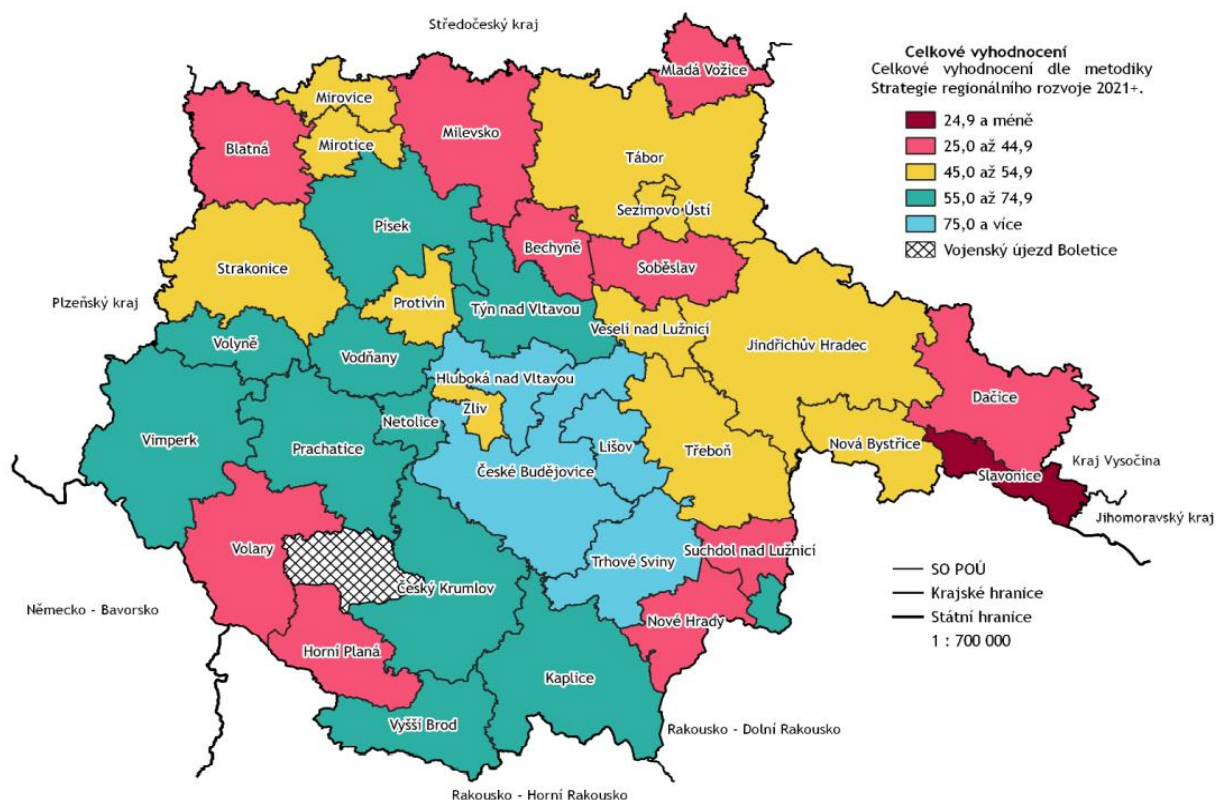
Program rozvoje Jihočeského kraje na období let 2021 až 2027 (**PRK, 2020**) vymezuje hospodářsky slabé oblasti kraje prostřednictvím SOO POÚ. Autoři programu použili dvě metody vymezení – již dříve použitou metodu v předchozím Programu rozvoje kraje a metodu uplatněnou ve Strategii regionálního rozvoje České republiky 2021+ (Strategie RR ČR, 2020). V prvním případě byly k vymezení použity tyto indikátory – bilance migrace obyvatelstva, hustota cestní sítě, míra nezaměstnanosti, výše hrubé mzdy, zaměstnanost v zemědělství a hustota zalidnění. Mezi hospodářsky slabé regiony okresu Jindřichův Hradec pak vymezili tyto SOO POÚ – Dačice (31. místo), Nová Bystřice (33. místo) a Slavonice (34. místo). Jedná se tedy o východní část okresu. V rámci Jihočeského kraje mají horší hodnocení už jen SOO POÚ Horní Planá (37. místo) a Vojenský újezd Boletice (38. místo). Zajímavé, a pro okres Jindřichův Hradec důležité, je i umístění nejlepších SOO POÚ Jihočeského kraje – nejlépe dopadly České Velenice (1. místo), s odstupem se v hodnocení umístil Jindřichův Hradec (17. místo), Suchdol nad Lužnicí (22. místo) a Třeboň (24. místo).

V rámci metodiky Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ byly zvoleny následující indikátory: hrubá míra celkového přírůstu obyvatel, index stáří, podíl nezaměstnaných osob, intenzita bytové výstavby a intenzita podnikatelské aktivity. V tomto případě byly mezi hospodářsky slabé oblasti v rámci okresu Jindřichův Hradec zahrnuty SO POÚ Suchdol nad Lužnicí (29. místo v rámci Jihočeského kraje), Dačice (32. místo) a Slavonice (37. místo). Tyto SO POÚ tedy dopadly v rámci Jihočeského kraje velmi špatně. Nejlépe dopadly SO POÚ Trhové Sviny (1. místo v rámci Jihočeského kraje), České Velenice obsadily 7. místo, Jindřichův Hradec 19. místo, Třeboň 23. místo a Nová Bystřice 24. místo.

Autor bakalářské práce má značné výhrady k použitým metodám vymezení hospodářsky slabých oblastí Jihočeského kraje. Problémem je vymezení podle SO POÚ, kdy některé z těchto útvarů mají uvnitř velké město (České Budějovice), další pak takové město nemají (Mirotice). Městské obyvatelstvo se vyznačuje jinými charakteristikami než obyvatelstvo venkovské. Dalším problémem jsou použité indikátory, kterých je málo (za obce jsou dostupná rozmanitá data) a některé z nich nejsou příliš vhodné (index stáří, zaměstnanost v zemědělství). Autor bakalářské práce odkazuje spíše na práce Chvojková (2020) a Kubeš, Chvojková (2020).

Obrázek 7. Vymezení hospodářsky slabých oblastí dle metodiky PRK (2020)

Obrázek 8. Vymezení hospodářsky slabých oblastí dle metodiky Strategie RR ČR (2020)

Ve strategii místního rozvoje na období 2021–2027 *MAS Česká Kanada (2021)* je obsažena vize dalšího vývoje území České Kanady. Jde o stejnojmenný přírodní park mezi Jindřichovým Hradcem, Novou Bystřicí, Slavonicemi a Kunžakem. Cílem této vize je moderní venkovský region nabízející dostatek pracovních příležitostí, kvalitní zázemí pro život a odpočinek, široké spektrum dostupných služeb a také zachovalé přírodní, kulturní a historické bohatství tak, aby byl příjemným místem k životu pro všechny generace, a aby byl atraktivní pro podnikatele a vyhledávaným turistickým cílem domácích i zahraničních návštěvníků. Transformace regionu by měla respektovat principy udržitelného rozvoje. Při plánování a rozvoji regionu by měli být co nejvíce zapojeni místní aktéři (MAS Česká Kanada, 2021).

Mělo by se jednat o zlepšení kvality a bezpečnosti komunikací a sítí technické infrastruktury, o zlepšení kvality zařízení pro vzdělávání a trávení volného času dětí a mládeže, o zlepšení kvality občanské vybavenosti obcí, o opravy památek místního významu, o zlepšení kvality a dostupnosti bydlení, o participaci a sounáležitost obyvatel, případně i o zlepšení přeshraniční spolupráce. V oblasti péče o přírodní a životní prostředí dokument usiluje o adaptaci krajiny na změny klimatu, o zvýšení ekologické stability krajiny, o odstranění problémů životního prostředí, v tom také zlepšení zpracování a likvidace odpadů. Třetím vytyčeným strategickým cílem je zlepšení podmínek pro podnikání a udržení a diverzifikace pracovních míst

a podniků. Autor bakalářské práce se poněkud podivuje nad obecností takového dokumentu, který by měl pomoci stabilizovat a rozvíjet konkrétní sídla a krajinu vymezeného mikroregionu.

Pro získání údajů o území okresu Jindřichův Hradec lze využít územně analytické podklady (ÚAP) jednotlivých SO ORP daného okresu. Na druhou stranu jde ale o nezacílený sběr dat za obce, který navíc neobsahuje všechny aspekty problematiky rozvoje obcí regionu. Strategie rozvoje celého Jihočeského kraje PRK (2020), zahrnující také řešené území okresu Jindřichův Hradec, je významnější z toho důvodu, že vedle dat a jejich analýz obsahuje i náměty a opatření k dalšímu rozvoji území. Pracuje na úrovni SOO POÚ a vyšší. Strategie rozvoje mikroregionu obcí, například probíraná MAS Česká Kanada (2021), bývají často příliš obecné a obsahují texty s okopírovanými částmi vize rozvoje regionů. Pro bakalářskou práci je takový dokument obtížně použitelný. Všechny zmíněné dokumenty pracují na úrovni obcí a vyšší, obce ale bývají vnitřně rozmanité, protože zahrnují malé osady, malá venkovská sídla a větší vesnice. Bakalářská práce využívá úroveň sídel (částí obcí).

3. Charakteristiku okresu Jindřichův Hradec

Následující charakteristika řešeného okresu je stručná. Věnuje se především těm jevům okresu Jindřichův Hradec, které souvisejí s řešenou problematikou bakalářské práce, tedy zejména s otázkami osídlení a obyvatelstva v uvedeném okrese. Okres se nachází ve východní části Jihočeského kraje, kde přesahuje původní historickou hranici mezi Čechami a Moravou (Dačicko dříve leželo na Moravě). Okres Jindřichův Hradec sousedí v rámci České republiky s okreseš Česká Budějovice, Tábor, Pelhřimov, Jihlava, Třebíč a Znojmo. U státní hranice s Rakouskem sousedí s dolnorakouskými okresy Gmünd a Waidhofen an der Thaya. Je s rozlohou 1.994 km² druhým největším okresem v České republice. Okres Jindřichův Hradec má periferní polohu v rámci České republiky jak na úrovni makroregionální (ve vztahu k Praze), tak na úrovni mezoregionální (ve vztahu k Českým Budějovicím, případně Jihlavě). V rámci okresu lze za periferně (odlehle) položená území označit území Novobystřicka, Slavonicka a Dešenska, všechna leží u hranic s Rakouskem, Dačicko a Dešensko navíc na odlehleém rozhraní mezi Jihočeským krajem, Jihomoravským krajem a krajem Vysočina.

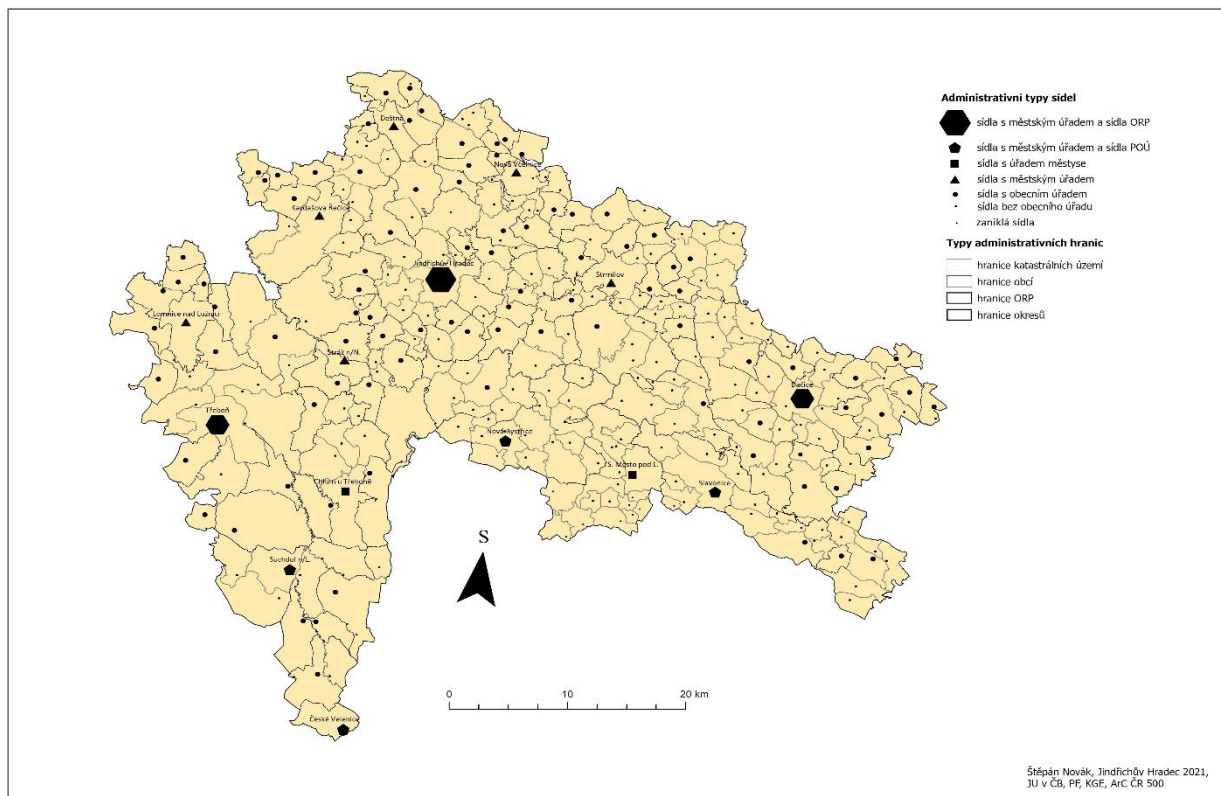
Okres Jindřichův Hradec zahrnuje orograficky rozmanitá území – rovinatou až pahorkatinou Třeboňskou pánev (s rybníky a borovými lesy), členitou Javořickou vrchovinu (jejíž součástí je i Česká Kanada), Křemešnickou vrchovinu a méně členitou Jevišovickou pahorkatinu (Dačicko). Nejvyšším bodem Javořické vrchoviny je Javořice s 837 m n. m., ta ale leží těsně za hranicí okresu Jindřichův Hradec.

„Průměrná roční teplota v okrese Jindřichův Hradec se pohybuje mezi 6 a 8°C. Západní větry přinášejí dostatečné množství celoročních srážek. Průměrné roční srážky se pohybují kolem 600 mm, vyšší roční úhrn srážek má Novobystřická vrchovina a masiv Javořice“ (ČSÚ, 2020a). Mezi významné vodní toky okresu patří řeka Lužnice, Nežárka (vzniká soutokem Kamenice a Žirovnice), Moravská Dyje, Dračice (přítok Lužnice) a Hamerský potok (přítok Nežárky). V okrese Jindřichův Hradec se nacházejí významné rybniční soustavy, největší je Třeboňská soustava. Největšími vodními plochami jsou rybníky Opatovický, Rožmberk, Svět, Káňov, Velký Tisý, Staňkov a Dvořiště.

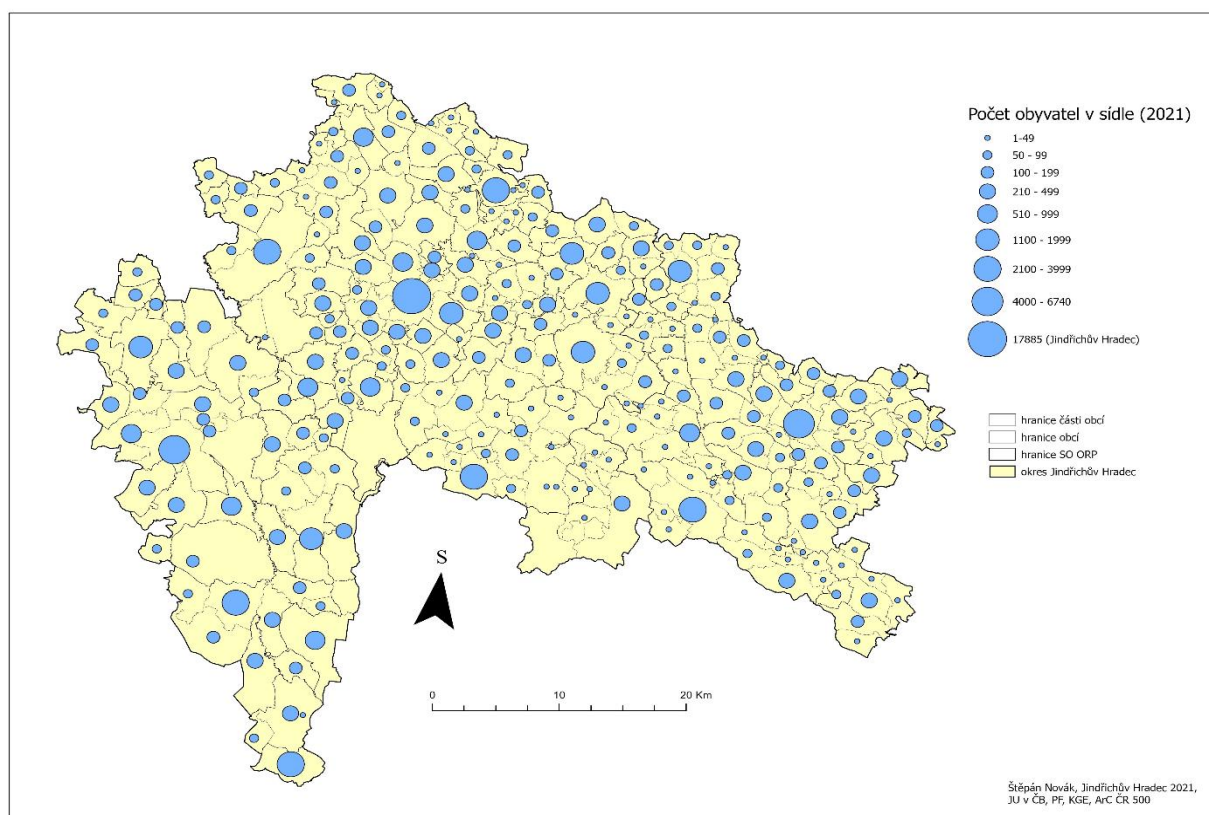
Velký podíl lesů má jádrová oblast Třeboňské pánve a Česká Kanada. Mezi velkoplošná chráněná území okresu Jindřichův Hradec patří Chráněná krajinná oblast Třeboňsko a přírodní parky Česká Kanada, Homolka-Vojířov a Javořická vrchovina. Přírodní bohatství okresu Jindřichův Hradec je využíváno k rekreaci, zejména k letní rekreaci v podobě pobytů u rybníků, pěší turistiky a cykloturistiky. V okrese jsou také významné a turisticky navštěvované kulturní památky, například zámky Třeboň, Červená Lhota a Jindřichův Hradec, hrad Landštejn a městské památkové rezervace Slavonice, Jindřichův Hradec a Třeboň.

Z hlediska administrativního uspořádání se okres Jindřichův Hradec skládá ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) Jindřichův Hradec, Třeboň a Dačice. Na nižší úrovni, na úrovni správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (SOO POÚ), se v rámci SO ORP Jindřichův Hradec vymezují SOO POÚ Jindřichův Hradec a Nová Bystřice, v rámci SO ORP Třeboň je to SOO POÚ Třeboň, Suchdol nad Lužnicí a České Velenice a v rámci SO ORP Dačice jsou to SOO POÚ Dačice a Slavonice – Mapa 1. Administrativně určenými městy řešeného okresu jsou Jindřichův Hradec, Třeboň, Dačice, Suchdol nad Lužnicí, České Velenice, Nová Bystřice, Slavonice, Lomnice nad Lužnicí, Stráž nad Nežárkou, Kardašova Řečice, Deštná, Nová Včelnice a Strmilov. Mezi administrativně ustanovené městy se řadí Staré Město pod Landštejnem a Chlum u Třeboně – Mapa 1.

V Tabulce 1. lze nalézt počty obcí, částí obcí a základních sídelních jednotek (ZSJ), jsou zde také plošné výměry obcí, počty obyvatel a hustoty zalidnění, vše na úrovni SOO POÚ. Z řešených SOO POÚ má největší počet obcí Jindřichohradecko, nejnižší Českovelenicko (je to způsobeno malou plochou tohoto obvodu). Největší výměru má Jindřichohradecko, nejnižší Českovelenicko. Nejvyšší počet obyvatel má Jindřichohradecko, nejnižší Slavonicko. Nejvyšší hustotu zalidnění má Českovelenicko, nejnižší Novobystřicko. V Tabulce 1 jsou také uvedeny souhrnné údaje za celý okres Jindřichův Hradec. V posledních letech okres vykazuje záporné migrační saldo (ČSÚ, 2020a). K 1.1.2021 v okrese bydlelo 90.279 obyvatel. Hustota zalidnění okresu činí 46,44 obyvatel na km² (ČSÚ, 2021a), je v rámci ČR i Jihočeského kraje nízká.

Mapa 1. Administrativní typy sídel v okrese Jindřichův Hradec
 Zdroj dat: Webové stránky obcí.

Mapa 2. Počet obyvatel v sídlech okrese Jindřichův Hradec (2021)
 Zdroj dat: ČSÚ (2021a), ČSÚ (2013a).

Okres Jindřichův Hradec má velmi rozmanitou sídelní strukturu. Jsou zde středně velká města, malá města, městyse (mají úřad města, městyse i venkovské obce), střediskové vesnice, vesnice, venkovské osady, samoty a zaniklá sídla u státní hranice s Rakouskem (zejména v okolí Starého Města pod Landštejnem). Existence velmi malých sídel a zaniklých sídel je dána historickým vývojem území okresu, kdy z části, kterého bylo vystěhováno německojazyčné obyvatelstvo po II. světové válce a kdy zde následně vznikla Železná opona a tzv. ochranné pásmo. Mezi populačně největší sídla okresu patří Jindřichův Hradec (17.885), Třeboň (6.422), Dačice (5.551), České Velenice (3.522), Suchdol nad Lužnicí (2.806), Nová Bystřice (2.592), Nová Včelnice (2.215), Slavonice (2.200) a Kardašova Řečice (2.007) – jde o velikost v sídelním vymezení na přelomu roku 2021 a 2022, viz Tabulka 5. a Mapa 2.

Na konci kapitoly charakterizující okres Jindřichův Hradec a ve vazbě na bakalářskou práci je třeba ještě učinit popis systému komunikací okresu a veřejné dopravy na těchto komunikacích. Okres Jindřichův Hradec od západu k východu protíná silnice první třídy I/34 směřující od Českých Budějovic, Třeboně do Jindřichova Hradce, a odtud do Jarošova nad Nežárkou a pak dále směrem na Pelhřimov. Zvláště v úseku Třeboň – Jindřichův Hradec je značně frekventovaná a využívaná autobusovou dopravou. Západovýchodního směru je také silnice I/23, která vede od dálnice D3 (z Veselí nad Lužnicí) přes Kardašovu Řečici, Jindřichův Hradec, Jarošov nad Nežárkou, Strmilov a Studenou, za kterou u Horního Bolíkova opouští okres směrem na Telč. Tato silnice zprostředkovávající spojení jižních Čech s jižní Moravou je méně frekventovaná. Severojižním směrem prochází okresem silnice I/24 zprostředkovávající spojení Prahy a Vídně, v řešeném okrese vedoucí od dálnice ve Veselí nad Lužnicí přes Lomnici nad Lužnicí, Třeboň, Suchdol nad Lužnicí a Halámky do Rakouska. Slouží především kamionové přepravě. V okrese je několik méně důležitých silnic druhé třídy a hustá síť silnic třetí třídy, zvláště v pohraničí poněkud zanedbaných a úzkých.

Železniční propojení je v rámci okresu směřováno na trasách Veselí nad Lužnicí – Jindřichův Hradec – Jihlava (také rychlíkové spoje mezi Českými Budějovicemi a Brnem) a Veselí nad Lužnicí – Třeboň – České Velenice (význam této trati dříve spojující Prahu a Vídeň již není velký). Dačicko a Slavonicko je obsluhováno lokální tratí směřující na Telč a Jihlavu. Spíše turistickou atrakcí jsou jindřichohradecké úzkokolejky směřující z Jindřichova Hradce k severu do Kamenice nad Lipou a k jihu do Nové Bystřice.

Tabulka 1. Údaje o osídlení a obyvatelstvu za SOOPOÚ okresu Jindřichův Hradec (2021)

Ukazatel	SOO_POÚ							Okres Jindřichův Hradec
	Jindřichův Hradec	Třeboň	Dačice	Suchdol n. L.	České Velenice	Nová Bystřice	Slavonice	
Počet obcí	56	19	19	4	2	3	4	106
Počet částí obcí	120	33	73	10	3	28	22	289
Počet ZSJ	150	63	78	17	6	39	23	376
Výměra v km ²	736,84	364,93	350,36	114,46	58,93	196,86	121,49	1 943,87
Počet obyvatel	42 537	16 060	15 195	4 744	3 865	4 401	3 477	90 279
Hustota zalidnění (obyv. /km ²)	57,75	45,01	43,37	41,45	65,59	22,36	28,62	46,44

Zdroj: ČSÚ (2021b)

Tabulka 2. Obyvatelstvo a jeho vývoj podle SOOPOÚ (2011- 2020/2021, okres Jindřichův Hradec)

Ukazatel	SOOPOÚ							Okres Jindřichův Hradec
	Jindřichův Hradec	Třeboň	Dačice	Suchdol nad Lužnicí	České Velenice	Nová Bystřice	Slavonice	
Počet obyvatel v roce 2021	42 537	16 060	15 195	4 744	3 865	4 401	3 477	90 279
Počet obyvatel v roce 2011	42 186	16 787	15 052	4 675	3 786	4 456	3 662	90 604
Index vývoje počtu obyvatel 2021/2011	1,00	0,95	1,00	1,01	1,02	0,99	0,95	0,99
Podíl obyvatel ve věku 0-14 v roce 2020 [%]	15,44	14,17	15,13	15,39	17,23	14,56	12,83	15,09
Podíl obyvatel ve věku 65+ v roce 2020 [%]	21,98	24,27	21,61	22,22	18,32	21,84	21,80	22,17
Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel v roce 2021	-1,90	-4,86	-3,82	-1,26	-1,03	-5,91	-4,60	-2,18
Migrační přírůstek na 1000 obyvatel v roce 2020 a 2021 ¹	-0,59	-1,43	-0,40	5,90	-11,38	-9,77	-8,92	0,56 ¹
Celkový přírůstek na 1000 obyvatel v roce 2020 a 2021 ¹	-2,49	-6,25	-4,19	4,66	-12,27	-15,44	-13,52	-1,84 ¹
Celkový přírůstek obyvatel v roce 2020 a 2021 ¹	-106	-101	-64	22	-48	-69	-47	- 166 ¹

Zdroj: ČSÚ (2013a), ČSÚ (2020b), ČSÚ (2020c), ČSÚ (2021b)

4. Metodika práce

4.1. Vymezení sídelních středisek

Sídelní střediska mohou být vyšší – mikroregionální, mezoregionální, makroregionální a ještě vyšší, ale také nižší, ve kterých není dostatečně uzavřená dojíždka za prací a službami. Okres Jindřichův Hradec jistě nezahrnuje mezoregionální a makroregionální sídelní střediska. Jde tedy o určení mikroregionálních sídelních středisek (dále „*mikroregionální města*“) tohoto okresu. V publikacích doc. Kubeše a jeho studentů jsou definována *kritéria pro mikroregionální města*. Tato kritéria budou v bakalářské práci respektována. Podle Kubeš, Podlešáková (2021) by mikroregionální města měla mít alespoň 4.000 obyvatel v sídelním vymezení, alespoň 1.000 dojíždějících za prací a studiem v obecním vymezení, minimálně 2.000 obsazených pracovních míst (v obci). Podobně byla definována mikroregionální města už v předchozích pracích, také ve studiích Martina Hampla (Hampl, 2005; Hampl, Marada, 2015). Další podmínkou je existence alespoň 80 spojů vlaků a autobusů (v jádru města, v pracovní středě) – viz také Kubeš, Kraft (2011). V Kubeš, Podlešáková (2021) je ještě uvedeno že, na území mikroregionálního města by mělo působit alespoň 10 odborných lékařů, měla by zde být střední škola s maturitou, pobočka banky, a především supermarket potravin.

V uvedeném článku jsou také definována *kritéria pro nižší sídelní střediska* v podobě velmi malých měst. V tomto případě se vyžaduje přítomnost služebny státní policie, pracoviště stavebního úřadu, ordinace alespoň 3 lékařů a větší prodejny potravin. Nepřítomnost jedné z uvedených služeb je akceptovatelná (převzato z Kubeš, Podlešáková, 2021; Kubeš, Chvojková, 2020).

V dalším kroku bylo třeba vymezit pozice mezi *mikroregionálními městy* a také nižšími sídelními středisky ve smyslu jejich střediskového významu. K tomu byly použity 4 *indikátory sídelní střediskovosti* – počet obyvatel v sídle, počet sledovaných druhů služeb v sídle, počet dojíždějících za prací a studiem do obce (údaje se bohužel váží k roku 2011) a počet spojů v pracovní den, konkrétně ve středě (autobusové a vlakové spoje uvnitř sídla včetně spojů MHD v Jindřichově Hradci).

Údaje o *počtu obyvatel v sídelních střediscích* nejsou k dispozici za každý rok, pouze v době po sčítání obyvatel. K dispozici jsou pouze aktuální počty obyvatel za obce (ČSÚ, 2021a). Bylo proto třeba rozčlenit aktuální počty obyvatel v obci podle jejich rozložení při sčítání v roce 2011, jak to zobrazuje lexikon z tohoto sčítání – ČSÚ (2013a).

Údaje o *počtu sledovaných druhů služeb v sídelních střediscích* byly sbírány na podzim roku 2021 na základě informací z internetu (různé rejstříky, Google Maps, stránky obcí),

terénního průzkumu a znalosti území. Inspiraci pro výběr druhů služeb poskytly výše uvedené kvalifikační práce a články. Jednalo se o služby důležité pro obyvatele sídel a sídel v jejich okolí. Důležitost služeb byla navíc jednoduše obodována. Data za sídla jsou v Tabulce 9.

Tabulka 3. Sledované služby v potencionálních sídelních střediscích

Druhy služeb	Sledované služby (body)
Administrativa	Okresní soud (2b) Katastrální úřad (2b) Finanční úřad (2b) Úřad práce (2b) Úřad ORP (2b) Matriční úřad (1b) Stavební úřad (2b) Policie ČR (2b) Městská policie (1b) Hasičský záchranný sbor (1b)
Školská zařízení	Vysoká škola (4b) Gymnázium (3b*; max. 6b) Střední škola, ne gymnázium (3b*; max.6b) Úplná ZŠ (3b) Neúplná ZŠ (2b) Mateřská škola (1b)
Služby zdravotnictví	Nemocnice (5b) Menší nemocnice (3b) LDN a podobná (1b) Domov pro seniory (1b) Odborný lékař (1b*; max. 5b) Praktický lékař (1b*; max. 5b) Lékárna (1b)
Maloobchod	Potravinový supermarket (4b) Větší samoobsluha potravin (2b) Menší prodejna potravin (1b) Retail park (3b) Prodejna stavebnin (1b) Čerpací stanice (1b)
Poštovní a bankovní služby	Pošta (1b) Banka (2b) Bankomat (1b)
Ostatní	Hřbitov (1b) Krytá ledová plocha (2b) Krytý plavecký bazén (2b)

Zdroj: Maxa (2021) a vlastní doplnění

Ve skupině služeb administrativy (Tabulka 3.) byly sledovány tyto služby – okresní soud (2b), katastrální úřad (2b), finanční úřad (2b), úřad práce (2b), úřad ORP (2b), matriční úřad (1b) a stavební úřad (2b). Ve skupině bezpečnostních služeb byly – Policie ČR (2b), městská policie (1b) a hasičský záchranný sbor (1b). V rámci služeb školství byly sledovány – vysoká škola (4b), gymnázium (3b; max. 6b), jiná střední škola (3b; max. 6b), úplná ZŠ (3b), neúplná ZŠ (2b) a mateřská škola (1b). Služby zdravotnictví byly strukturálně složitější – sledovaly se větší

nemocnice (5b), menší nemocnice (3b), LDN (1b), domov pro seniory (1b), odborný lékař (1b; max. 5b), praktický lékař (1b; max. 5b), lékárna (1b) a také hřbitov (1b). Finanční služby zahrnovaly poštu (1b), pobočku banky (2b) a bankomat (1b). Ve skupině prodejen byly tyto služby – potravinový supermarket (4b), retail park (3b), větší samoobsluha potravin (2b), menší prodejna potravin (1b), zahrnuta byla také prodejna stavebnin (1b) a čerpací stanice pohonných hmot (1b). Ze služeb kultury a sportu byly zahrnuty jen ty nejvýznamnější a jasně definované – krytá ledová plocha (2b) a krytý plavecký bazén (2b).

Údaje o *počtu dojíždějících za prací a studiem do sídelních středisek* poskytují databáze Českého statistického úřadu, konkrétně ČSÚ (2013b). Nelze ale opomenout, že jde o údaj pro celou obec, že databáze je již zastaralá (ze Sčítání 2011) a že sčítání dojížděky nebylo úplné, protože řada obyvatel tuto dojížděku nevykázala – viz také Kubeš, Chvojková (2020). Součet dojížděky za prací a za studiem také není zcela optimální, ale je možný.

Čtvrtým indikátorem sídelní střediskovosti je *počet spojů veřejné dopravy v sídelních střediscích*, který je sledován v pracovní den, konkrétně ve středu. Data lze získat z databáze IDOS (2021), když se rozkliknou „vývěsné jízdny řády“, ve kterých jsou uvedena všechna sídla a všechny jejich spoje sídlem projíždějící a zastavující, ze sídla vyjíždějící a v sídle končící.

Hodnoty čtyř indikátorů sídelní střediskovosti jsou různorodé. Je třeba je převést na bezrozměrné bodové hodnoty v intervalu 0-100 bodů, když 100 bodů získá sídelní středisko s nejvyšší hodnotou indikátoru. Body se nakonec sečtou a zprůměrují. Vznikne tak bodové ohodnocení a pořadí sídelních středisek v rámci hierarchických skupin sídelních středisek (v rámci mikroregionálních měst a velmi malých měst).

Tyto poměrně náročné výpočty nebylo třeba uskutečňovat u všech sídel okresu Jindřichův Hradec. Byla vybrána sídla s 300 a více obyvateli, která byla následně doplněna o sídla s vysokými hodnotami počtu druhů služeb, vyjíždějících a spojů, aby se nakonec ustálil výběr sídelních středisek – Tabulka 5.

Některé předchozí kvalifikační práce (Chvojková, 2019; Podlešáková, 2020) a výše uvedené články věnované řešené problematice (Kubeš, Kraft, 2011; Kubeš, Chvojková, 2020; Kubeš, Podlešáková, 2021) vzniklé na katedře geografie PF JU, pracovaly s úrovní obcí. Pozdější kvalifikační práce se zaměřily na ještě nižší úroveň v rámci okresu – na úroveň sídel, přesněji řečeno částí obcí. Nicméně některá města okresu Jindřichův Hradec vznikla v této bakalářské práci jako souhrn několika částí městské obce, od které byly navíc odděleny územně odloučené části jako samostatná sídla. Dačice jsou v této bakalářské práci sídlem zahrnujícím částí obce Dačice I – V, Jindřichův Hradec spojuje části obce Jindřichův Hradec I – V a Třeboň je souhrnem

částí obce Třeboň I a II. Pokud by tomuto sloučení nedošlo, byla by uvedená města nepřírozně rozdělena.

4.2. Vymezování ultra-periferních, periferních a semiperiferních sídel

V této bakalářské práci se *periferní sídla* vyskytují za 30-ti minutovou izochronou autobusových a vlakových spojů směřujících z/do mikroregionálních měst, a to v pracovní středů. *Ultraperiferní sídla* se pak nacházejí za 60-ti minutovou izochronou těchto spojů. Termín ultraperiferie se sice ve světové odborné literatuře většinou používán pro extrémně odlehlá území a sídla, například ve Skandinávii nebo v Austrálii (Hugo, 2002), případně jsou takto označovány odlehlejší ostrovy (Tuñón, 2008). V této bakalářské práci byl pojem ultraperiferie adaptován do prostředí České republiky. V práci jsou ještě definována obydlená *sídla bez spojů* veřejné dopravy, také *trvale neobydlená sídla* (části obcí) pouze s chatami a chalupami (jsou také bez spojů) a ještě sídla v podobě částí obcí bez domů, chat a chalup – *zaniklá sídla* (rovněž bez spojů). Zaniklá sídla zanikla díky odsunu německojazyčného obyvatelstva po druhé světové válce a neosídlení novým obyvatelstvem, nebo zanikla po zřízení „ochranného pásma“ u státní hranice (území „za dráty“), mohla ale zaniknout i z důvodu depopulace a zániku domů.

Sídla bez spojů jsou takovými sídly, ve kterých nebyl plně hodnotný spoj ze sídla vyjíždějící a současně plně hodnotný spoj do sídla přijíždějící. Spoj mohl zastavovat do 1 km od okraje sídla. K vyhledávání spojů byl použit vyhledávač vlakových, autobusových a MHD spojů IDOS (2021). Některé spoje na sledované spojnici byly pomalejší, jiné rychlejší. Vybrány byly rychlejší spoje, ale nejednalo se o tzv. „rychlíkové spoje“, zastavující jen někde. Přestupy byly zahrnuty. Kolem mikroregionálních měst zůstalo množství sídel ležících do 30 minut od těchto měst. V rámci nich byla ohraničena *suburbánní sídla*. U těchto sídel se postupovalo tak, že za hranicí mikroregionálních měst se pomocí Google Maps, Google Street View a vlastní znalosti území vybírala ta sídla, která byla alespoň ze 40 % složena ze zástavby suburbánních domů. Zbytek sídel ležících blízko mikroregionálních měst spadl do typu *semiperiferní sídla*. Uvedené typy sídel nacházející se v okrese Jindřichův Hradec jsou vyznačeny v Mapě 4.

4.3. Vymezování periferních oblastí

Periferní oblasti jsou v této bakalářské práci ohraničovány jako shluky alespoň tří sousedních periferních a ultraperiferních sídel, resp. území polygonů k těmto sídlům (částem obcí) příslušných. Mohlo se ale také jednat o trvale neobydlená sídla a zaniklá sídla. Vznikly tak periferní oblasti mikroregionální úrovně (vymezované vůči mikroregionálním městům). Daly by

se jistě vymezovat i periferní oblasti mezoregionální úrovně (viz Maxa, 2021), ty ale nejsou v této bakalářské práci řešeny.

Periferní oblasti mikroregionální úrovně lze rozčlenit podle jejich polohy v rámci kraje (mezoregionu) na periferní oblasti vnější (státně-pohraniční) dotýkající se státní hranice, mezikrajské dotýkající se hranice kraje a vnitřní (vnitrokrajské) bez dotyku hranic státu či kraje. Vnitřní periferní oblasti mají relativně výhodnou polohu, protože jejich časová odlehlost většinou jen lehce přesahuje 30minutovou izochronu a v jejich širším okolí leží několik mikroregionálních měst. Vnější periferní oblasti byly označeny číslicemi, mezikrajské periferní oblasti písmeny malé abecedy a vnitřní periferní oblasti písmeny řecké abecedy. Tento metodický postup vymezování periferních oblastí byl využit již v dřívějších pracích, například v bakalářských pracích Červík (2020), Houdková (2020) nebo Maxa (2021). Periferní oblasti okresu Jindřichův Hradec lze nalézt v Mapě 5. a v Tabulce 6.

4.4. Hodnocení lidského a demografického kapitálu obyvatelstva sídel

Lidský a demografický kapitál sídel je v této bakalářské práci hodnocen na základě dat získaných z Českého statistického úřadu. Nejprve bylo třeba definovat indikátory lidského a demografického kapitálu sídel. Indikátory pak byly naplněny potřebnými daty, aby vznikly požadované hodnoty indikátorů. Indikátory byly vybrány na základě prací Kubeš, Kraft (2011), Chvojková (2019), Podlešáková (2019), Houdková (2020) a Maxa (2021). Autor bakalářské práce ještě přidal indikátor míry rozvodovosti (na 1000 obyvatel) v obci mezi lety 2011-2020. Indikátory zobrazuje Tabulka 4, jsou v ní také uvedeny rozsahy hodnot indikátorů za sledovaný soubor sídel, konkrétně jsou v tabulce uvedeny intervaly prvního a čtvrtého kvartilu hodnot indikátorů.

Nezpochybnitelnými indikátory jsou indikátory populačního vývoje sídel. Do bakalářské práce byly zařazeny indikátory v podobě indexu dlouhodobého vývoje obyvatel v sídle 2021/1991 (*DVOB*), indexu střednědobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2021/2001 (*SVOB*) a indexu krátkodobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2021/2011 (*KVOB*). Růst populace sídla je znakem jeho rozvoje. Většinou také znamená růst lidského kapitálu, protože do sídla většinou přicházejí mladí a vzdělaní lidé. Počty obyvatel v sídlech za sledované roky 1991, 2001 a 2011 byly získány ze statistických lexikonů obcí ze sčítání obyvatel (ČSÚ, 2015). Počty obyvatel v sídlech v roce 2021 byly získány stejným způsobem jako počty obyvatel v sídelních střediscích v roce 2021 – viz kapitola 4.1. Dalším potřebným zdrojem dat byla tedy databáze průběžné registrace obyvatel v obcích (ČSÚ, 2021a).

V další skupině indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídlech byl indikátor podílu dětí ve věku 0-14 let na obyvatelstvu sídla v roce 2021 v procentech (*DĚTI*) a podílu seniorů ve věku 65+ na obyvatelstvu sídla v roce 2021 v procentech (*SENI*). Oby indikátory se vztahují k hodnocení věkové struktury sídel. Vysoký podíl dětí a nízký podíl seniorů je z hlediska lidského kapitálu příznivý. Klíčové je ale dostatečné zastoupení dětí v populaci sídla, protože vysoké zastoupení seniorů může být také dáno jejich vysokou nadějí dožití. Také v tomto případě se vyskytl problém se zastaralými daty ze Sčítání z roku 2011 a s existencí aktuálních dat z průběžné registrace obyvatel z roku 2021 pouze za obce. Využita jsou data o věkové struktuře obcí (ČSÚ, 2020g), která jsou rozčleněna podobným způsobem jako u počtu obyvatel v sídlech. Také ostatní potřebné zdrojové datové soubory pro výpočet byly stejné.

Klíčovým indikátorem lidského kapitálu sídel je indikátor vzdělanosti obyvatel sídla. Donedávna se sledoval podíl obyvatel s maturitou – viz např. Kubeš, Kraft (2011). Ovšem tím, jak roste podíl vysokoškoláků v populaci, bylo třeba do indikátorů zahrnout vysokoškolskou vzdělanost. Další možností je vyhodnocovat nízkou úroveň vzdělanosti pomocí zastoupení obyvatel bez vzdělání a pouze se základním vzděláním. Dobré je pracovat pouze s obyvatelstvem starším 15 let, protože mladší obyvatelstvo teprve prochází vzděláváním. Prvním indikátorem vzdělanosti je indikátor podílu obyvatel maximálně se základním vzděláním na obyvatelstvu ve věku 15 let a více v sídle v roce 2011 v procentech (*ZÁKL*). Druhým indikátorem vzdělanosti je indikátor podílu obyvatel s vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu ve věku 15 a více let v sídle v roce 2011 v procentech (*VYSO*). Lze předpokládat vyšší vzdělanost u mikroregionálních měst a u suburbánních sídel, do kterých se stěhují hlavně obyvatelé měst, protože ve městech a v jejich okolí je větší potřeba pracovních pozic vysokoškoláků. Bohužel, novější data o vzdělanosti obyvatel v sídlech a obcích nejsou k dispozici. Použita byla data ze Sčítání 2011 (ČSÚ, 2013c), která byla za celé obce.

Výstavba bytů pro trvalé bydlení v sídle indikuje schopnost lidí pořídit si byt, případně vystavět si dům s bytem. Indikuje stabilitu sídla, protože v nestabilních a jinak problematických sídlech nebudou lidé do nového bydlení investovat. Výstavba bytů musí být sledována za delší časové období, protože v populačně malých sídlech je tato výstavba svým ročním množstvím malá. Bohužel, Český statistický úřad sleduje výstavbu bytů a domů pouze za celé obce – ČSÚ (2020d). Použitý indikátor se nazývá počet nově vystavěných bytů v obci mezi lety 2008-2019 na 1 000 obyvatel v roce 2021 (*NOBY*). Použití dat o počtu bytů a domů v sídle z jednotlivých sčítání a zjišťování rozdílu v těchto počtech se ukázalo jako ne příliš dobrý postup, protože mnohé starší domy také zanikají.

Obtížně se hledají další indikátory lidského kapitálu představující schopnosti lidí. Jednou z možností je použití indikátoru v podobě počtu podnikatelských subjektů v obci v roce 2021 na 1 000 obyvatel (*PODN*). Podnikatelé obvykle vedou soustavnou pracovní činnost, kterou konají na vlastní zodpovědnost a na vlastní náklady, činnost, která většinou přispívá k ekonomickému růstu. Nicméně datová základna je poněkud nesourodá z hlediska podnikatelských subjektů – mohou to být fyzické osoby, právnické osoby, a ještě další typy subjektů. Na venkově bývá větší zastoupení drobných podnikatelů, zejména v zemědělství, cestovním ruchu a v řemeslných službách. Potřebná data jsou dostupná pouze za obce – ČSÚ (2021c).

Často používaným indikátorem podobně zaměřených studií je indikátor nezaměstnanosti, konkrétně podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelích ve stejném věku v roce 2021 v procentech (*NEZA*). Také v tomto případě jsou dosažitelná data pouze za celé obce (ČSÚ, 2021d). Vysoká nezaměstnanost je považována za negativní jev, avšak nízká nezaměstnanost neumožňuje další rozvoj pracovního trhu. Určitým problémem hodnocení současného trhu práce je současná velmi nízká úroveň nezaměstnanosti. Nicméně rozdíly v hodnotách nezaměstnanosti v obcích existují.

Tabulka 4. Indikátory lidského a demografického kapitálu v sídlech (2021)

Kód	Indikátory lidského a demografického kapitálu	Interval hodnot 1. kvartilu	Interval hodnot 4. kvartilu
DVOB	Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2021/1991	1,13-6,85	0,31-0,82
SVOB	Index střednědobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2021/2001	1,15-6,85	0,34-0,87
KVOB	Index krátkodobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2021/2011	1,05-1,63	0,66-0,98
DĚTI	Podíl dětí ve věku 0-14 let na obyvatelstvu sídla v % v roce 2021	17,94-37,21	0,00-10,27
SENI	Podíl seniorů ve věku 65+ na obyvatelstvu sídla v % v roce 2021	0,00-16,26	25,35-98,48
ZÁKL	Podíl obyvatel pouze se základním vzděláním na obyvatelstvu ve věku 15 a více let v sídle v % v roce 2011	10,00-20,00	26,20-39,10
VYSO	Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu ve věku 15 a více let v sídle v % v roce 2011	8,00-16,70	0,00-4,23
NOBY	Počet nově vystavených bytů a domů v obci v letech 2008–2019 na 1000 obyvatel v roce 2021	37,66-171,72	0,00-15,73
PODN	Počet podnikatelských subjektů v obci v roce 2021 na 1000 obyvatel	268,66-415,58	141,73-222,70
NEZA	Podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let v obci na obyvatelích ve věku 15-64 let v % v roce 2021	0,00-2,15	3,81-8,93
ZAVE	Průměrný věk členů zastupitelstva obce v roce 2018	35,29-44,65	51,08-59,00
ROZV	Počet rozvedených manželství v obci v letech 2011-2020 na 1000 obyvatel v roce 2021	0,00-14,24	25,73-58,14

Zdroje: ČSÚ (2013a), ČSÚ (2013c), ČSÚ (2020b), ČSÚ (2020c), ČSÚ (2020d), ČSÚ (2020e), ČSÚ (2020f), ČSÚ (2020g), ČSÚ (2021a), ČSÚ (2021c)

Kolega Maxa (2021) ve své bakalářské práci do hodnocení lidského a demografického kapitálu sídel ještě přidal indikátor průměrného věku zvolených zastupitelů ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2018 (*ZAVE*). Indikátory vztažené k volbám se někdy objevují ve studiích sledujících stabilitu obcí. Je ale třeba pečlivě zvažovat vypovídací schopnost těchto indikátorů a jejich apolitičnost. V případě zvoleného indikátoru se lze domnívat, že nižší průměrný věk zastupitelstva obce indikuje schopnost mladších obyvatel podílet se na životě v obci, což je pozitivní jev pro její další vývoj obce. Zdrojem dat je statistika ČSÚ (2020e).

Autor bakalářské práce ještě přidal indikátor počtu rozvodů v obci v letech 2011-2021 na 1000 obyvatel v roce 2021 (*ROZV*) – ČSÚ (2020f). Domnívá se totiž, že takto definovaná míra rozvodovosti koresponduje se sociální stabilitou obyvatel obce.

Bakalářská práce vyznává úroveň sídel. Některé výše uvedené indikátory ale pracují na úrovni obcí z důvodu nedostupnosti dat za sídla. Je to určitý problém, protože lidský a demografický kapitál v jádrovém sídle obce může být poněkud jiný než v do obce připojeném malém sídle. Hodnoty výše uvedených indikátorů za každé sídlo okresu Jindřichův Hradec jsou uvedeny v Tabulce 10. V této tabulce jsou hodnoty spadající do prvního a čtvrtého kvartilu vyznačeny odlišnou barvou. Pokud je výskyt posledních kvartilů hodnot indikátorů u sídla velký (např. u sedmy z celkových dvanácti indikátorů), potom sídlo vykazuje značné problémy ve svém lidském a demografickém kapitálu.

5. Periferní a další sídla okresu Jindřichův Hradec a jejich lidský a demografický kapitál

5.1. Sídelní střediska okresu Jindřichův Hradec

V Tabulce 5 jsou sídelní střediska okresu Jindřichův Hradec uspořádána podle jejich hierarchie a subtypů, tedy podle jejich významu. Použitá metodika pracovala se čtyřmi indikátory sídelní střediskovosti (viz také Kubeš, Kraft, 2011; Kubeš, Chvojková, 2020 a příslušné bakalářské práce).

Co se týká *počtu obyvatel v sídelním středisku*, tak jednoznačně dominuje mikroregionální město Jindřichův Hradec. Také další dvě mikroregionální města – Dačice a Třeboň – splňují kritérium minimálního počtu obyvatel mikroregionálního města. Následují velmi malá města okresu Jindřichův Hradec. Kromě Studené mají všechna více než 2.000 obyvatel. Největší jsou České Velenice s více než 3 a půl tisíci obyvatel. Je to ale poněkud specifické město v podobě dělnické čtvrti v rámci rakouského města Gmünd. Velmi malé město Studená má pouze obecní úřad, ostatní velmi malá města se vyznačují městským úřadem. Další skupina sídelních středisek – městyse – je od velmi malých měst z hlediska počtu obyvatel poměrně výrazně oddělena. Městyse mají 719 – 1.800 obyvatel. Mají městysové jádro s náměstím obklopeným městskými domy. Další skupinou sídelních středisek jsou střediskové vesnice, významnější vesnice a větší vesnice. U těchto středisek počet obyvatel nepřesahuje 1.000 obyvatel.

Co se týká hodnocení *služeb v sídelních střediscích* okresu Jindřichův Hradec, tak nejvíce zaznamenaných služeb má mikroregionální město Jindřichův Hradec, následují mikroregionální města Dačice a Třeboň. Zajímavé je, že odstupy mezi prvním a dalšími dvěma mikroregionálními městy jsou u služeb značně menší než v případě počtu obyvatel. Je to dáno tím, že bakalářská práce zdůrazňuje počet druhů služeb, ne tolik počet zařízení služeb. Na druhou stranu se ukazuje, že jak Dačice, tak Třeboň se vyznačují značnou koncentrací služeb různých druhů, kterou využívají obyvatelé obou měst a obyvatelé jejich poměrně rozsáhlého zázemí. Velký hiát v počtu sledovaných druhů služeb je patrný mezi mikroregionálními městy a velmi malými městy (54 x 28). Nejméně služeb je v Kardašově Řečici, která je spíše obytným satelitem Jindřichova Hradce. V případě městysů má nejvíce služeb Chlum u Třeboně. Úřadu tohoto městyse se asi podařilo, na rozdíl od ostatních městysů, udržet na svém území všechny klíčové druhy služeb odpovídající městysovi. U dalších typů sídelních středisek počet sledovaných služeb rychle klesá.

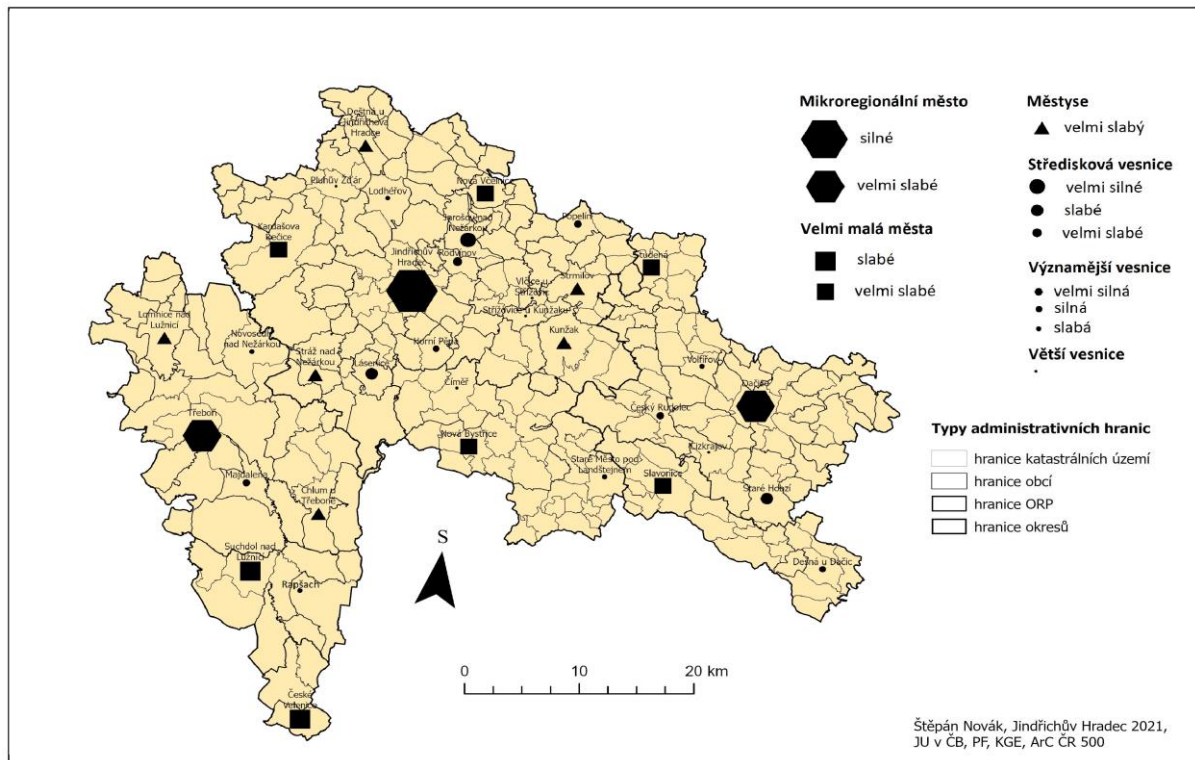
Třetí indikátor sídelní střediskovosti sleduje *dojížděku za prací a do škol do sídelních středisek*. Uspořádání hodnot dojížděky je podobné jako u uspořádání počtu obyvatel. Existují

velké rozdíly mezi Jindřichovým Hradcem jako významným centrem dojížděky (množství podniků a středních škol) a mezi dalšími dvěma mikroregionálními městy. Mezi mikroregionálními městy a velmi malými městy je z pohledu dojížděky také významný hiát. Pouze České Velenice a Suchdol nad Lužnicí jsou velmi malými městy s významnějšími podniky, a tedy s významnější dojížděkou za prací.

Tabulka 5. Hierarchie sídelních středisek okresu Jindřichův Hradec (2021)

Sídelní střediska a jejich hierarchie	Počet obyvatel 2021	Body počet obyvatel	Služby 2021	Body služby	Počet dojíž. 2011	Body počet dojíž.	Počet spojů 2021	Body počet spojů	Suma Bodů	Prům. bodů	Subtyp sídelního střediska
Mikroregionální města											
J. Hradec	17885	100,00	72	100,00	4070	100,00	379	100,00	400,00	100,00	Silné
Třeboň	6422	35,90	54	75,00	1617	39,73	253	66,75	217,38	54,35	Velmi slabé
Dačice	5551	31,03	55	76,39	1755	43,12	226	59,63	210,17	52,54	Velmi slabé
Velmi malá města											
České Velenice	3522	19,69	28	38,89	441	10,84	44	11,61	81,03	20,26	Slabé
Suchdol n/L.	2806	15,68	26	36,11	391	9,61	63	16,62	78,02	19,51	Slabé
Slavonice	2200	12,30	22	30,56	157	3,86	75	19,79	66,51	16,63	Velmi slabé
Nová Včelnice	2215	12,38	19	26,39	102	2,51	83	21,90	63,18	15,80	Velmi slabé
Nová Bystřice	2592	14,49	23	31,94	117	2,87	51	13,46	62,76	15,69	Velmi slabé
Studená	1744	9,75	19	26,39	151	3,71	82	21,64	61,49	15,37	Velmi slabé
Kardaš. Řečice	2007	11,22	18	25,00	195	4,79	75	19,79	60,80	15,20	Velmi slabé
Městyse											
Chlum u Tř.	1567	8,76	18	25,00	64	1,57	36	9,50	44,83	11,21	Velmi slabý
Lomnice n/L.	1800	10,06	14	19,44	81	1,99	45	11,87	43,36	10,84	Velmi slabý
Strmilov	1090	6,09	13	18,06	124	3,05	58	15,30	42,50	10,62	Velmi slabý
Kunžak	1214	6,78	14	19,44	130	3,19	47	12,40	41,81	10,45	Velmi slabý
Stráž n/N.	726	4,05	15	20,83	116	2,85	42	11,08	38,81	9,70	Velmi slabý
Deštná	719	4,02	14	19,44	111	2,73	42	11,08	37,27	9,32	Velmi slabý
Středisková vesnice											
Jarošov n/N.	740	4,13	10	13,89	46	1,13	57	15,04	34,19	8,55	Velmi silná
Staré Hobzí	428	2,39	8	11,11	81	1,99	31	8,18	23,67	5,92	Slabá
Lásenice	555	3,10	4	5,56	12	0,29	47	12,40	21,35	5,34	Slabá
Významnější vesnice											
Český Rudolec	602	3,36	7	9,72	48	1,18	20	5,28	19,54	4,89	Velmi silná
Popelín	406	2,27	7	9,72	27	0,66	26	6,86	19,51	4,88	Velmi silná
Rodvínov	366	2,04	2	2,78	61	1,50	48	12,66	18,98	4,75	Velmi silná
Dešná	273	1,52	7	9,72	21	0,52	24	6,33	18,09	4,52	Velmi silná
Majdalena	449	2,51	5	6,94	7	0,17	31	8,18	17,80	4,45	Velmi silná
Horní Pěna	497	2,77	5	6,94	24	0,59	27	7,12	17,42	4,36	Silná
Rapšach	588	3,28	6	8,33	82	2,01	14	3,69	17,31	4,33	Slabá
Novosedly n/N.	400	2,23	7	9,72	13	0,32	17	4,49	16,76	4,19	Slabá
S. Město p/L.	390	2,18	8	11,1	12	0,29	11	2,90	16,47	4,12	Slabá
Volfířov	230	1,28	6	8,33	20	0,49	23	6,07	16,17	4,04	Slabá
Lodhřev	475	2,65	6	8,33	13	0,32	17	4,49	15,79	3,95	Slabá
Větší vesnice											
Číměř	416	2,32	7	9,72	5	0,12	8	2,11	14,27	3,57	-
Vlčice	412	2,30	3	4,17	80	1,97	16	4,22	12,66	3,17	-
Střížovice	132	0,73	3	4,17	80	1,97	19	5,01	11,88	2,97	-
Pluhův Žďár	189	1,05	4	5,56	26	0,64	7	1,85	9,10	2,28	-
Cizkrajov	276	1,54	2	2,78	12	0,29	12	3,17	7,78	1,95	-

Zdroj dat: ČSÚ (2013a), ČSÚ (2013b), ČSÚ (2021a), IDOS (2021) a vlastní analýzy.

Mapa 3. Mikroregionální a nižší sídelní střediska v okrese Jindřichův Hradec (2021)

Zdroje dat: ČSÚ (2021a), ČSÚ (2013a), ČSÚ (2013b), IDOS (2021) a vlastní analýzy.

Co se týká počtu spojů v sídelním středisku, tak tento údaj silně koreluje s počtem obyvatel sídla a také s polohou sídla v systému silničních a železničních komunikací. Největší počet spojů vykazuje Jindřichův Hradec, s odstupem pak Třeboň a Dačice. Mezi mikroregionálními městy a skupinou velmi malých měst je patrný značný rozdíl v takto měřené dopravní vybavenosti (192 x 83). České Velenice v tomto ohledu trpí svou pohraniční polohou, naopak Nová Včelnice a Studená je obsluhována mnoha autobusovými spoji zprostředkovávajícími spojení mezi okresem Jindřichův Hradec a okresy kraje Vysočina. Velké množství spojů mají některé městyse, pokud leží na hlavních silničních tazích a křižovatkách.

Tabulka 5. a Mapa 3. představují výsledné hodnoty sídelní střediskovosti po převedení hodnot indikátorů sídelní střediskovosti do sumárního vyjádření. V okrese Jindřichův Hradec jsou patrná tři *mikroregionální města* – Jindřichův Hradec, s odstupem pak Dačice a Třeboň. Toto uspořádání středisek Jindřichohradecka identifikoval i profesor Hampl (Hampl, Marada, 2015), stejně tak jsou tato mikroregionální města uvedena v práci Kubeš, Kraft (2011) a Kubeš, Chvojková (2020), jde také o obce s rozšířenou působností (ORP) se svými správními obvody. Velmi malá města okresu Jindřichův Hradec jsou většinou označena jako „velmi slabá“, ve statistickém slova smyslu tedy leží blízko rozhraní s městy. Někdy je to proto, že se nacházejí v periferní poloze u státní hranice s Rakouskem – Slavonice a Nová Bystřice, jindy jsou tato velmi malá města ve stínu mikroregionálních měst – Nová Včelnice a Kardašova Řečice. Existuje

významný hiát mezi velmi slabými velmi malými městy a velmi slabými městysy (17,59 x 12,79), který ospravedlňuje hierarchické oddělení sídelních středisek obou typů. Další typy střediskových sídel vykrývají zbytkové prostory okresu Jindřichův Hradec, ovšem ne zcela rovnoměrně (Mapa 3.).

5.2. Ultraperiferní, periferní, semiperiferní a suburbánní sídla okresu Jindřichův Hradec

V předchozí kapitole 5.1 byla vymezena vyšší sídelní střediska (3 mikroregionální města) a nižší sídelní střediska okresu Jindřichův Hradec. Právě vůči mikroregionálním městům jsou na základě časové odlehlosti při cestování prostředky veřejné dopravy vymežovány odlehlostní typy sídel, a také suburbánní sídla.

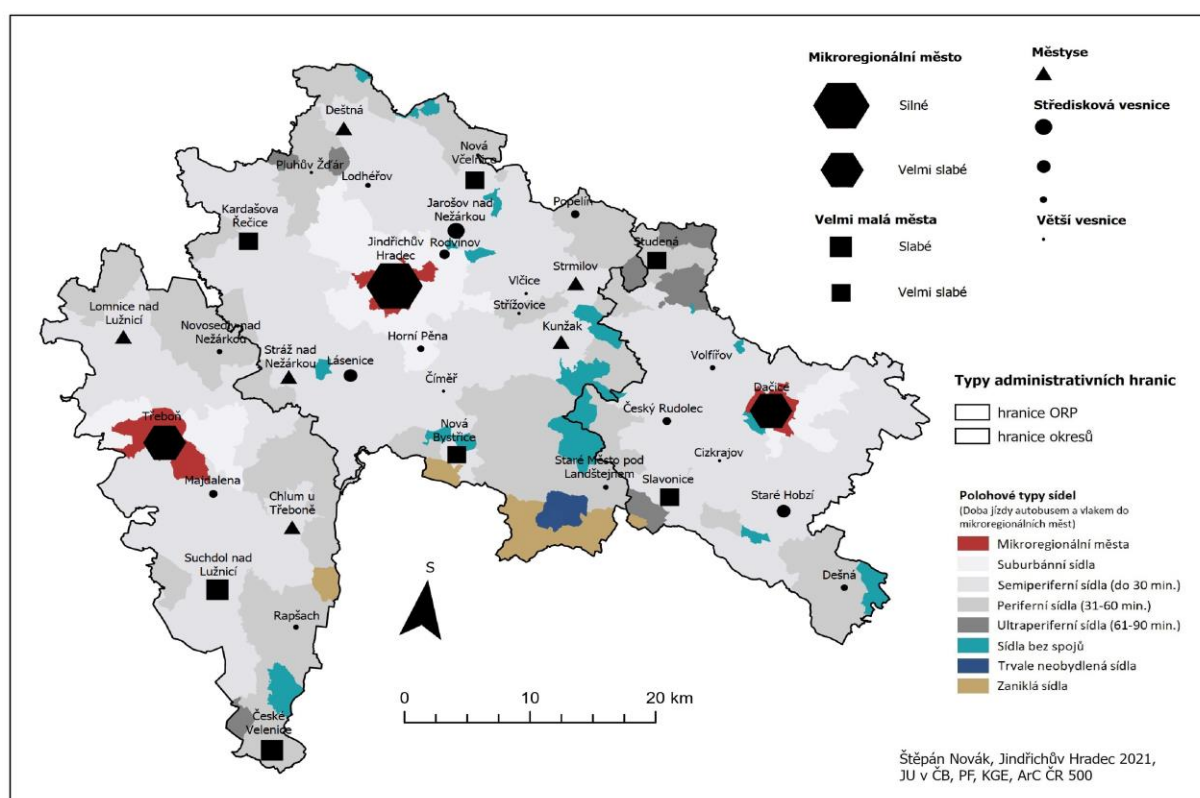
V metodické kapitole byl stanoven pro *suburbánní sídla* 40% podíl suburbánních domů v sídle. Tato sídla se vyskytují zejména kolem Jindřichova Hradce, ale také kolem Dačic a Třeboně lze jednotlivá sídla tohoto typu najít (Mapa 4). Suburbánní sídla mívají mladší obyvatelstvo, příznivou migrační bilanci, příznivou přirozenou bilanci, vyznačují se také vysokou intenzitou bytové výstavby (další kapitoly). To ale platí pro současnou dobu, populace suburbánních sídel bude postupně stárnout. Suburbánní sídla leží blízko mikroregionálních měst, a v případě Jindřichova Hradce a Třeboně jsou na město napojena městskou hromadnou dopravou.

Periferní sídla mikroregionální úrovně jsou vymežována na základě 30-ti minutové odlehlosti od mikroregionálních měst prostřednictvím spojů veřejné dopravy. V rámci okresu Jindřichův Hradec lze periferní sídla nalézt v blízkosti hranic všech tří SO ORP okresu. Jde o sídla v okolí Pluhova Žďáru, Nové Včelnice, Popelína a v České Kanadě v případě Jindřichohradecka, o sídla v okolí Novosedel nad Nežárkou, Chlumu u Třeboně a Rapšachu na Třeboňsku a o některá sídla kolem Studené a na Dešensku. V řešeném území okresu Jindřichův Hradec bylo nalezeno 81 (27,65%) periferních sídel (Mapa 4).

V některých případech byly časové dojezdové vzdálenosti autobusů extrémně dlouhé, 60 minut a více. V tomto případě byla vymežována *ultraperiferní sídla* mikroregionální úrovně. Jde pouze o 10 sídel (Mapa 4) ležících na koncích autobusových linek, případně jsou nutné přestupy. Velkým problémem s dopravou do mikroregionálních měst mají *sídla bez spojů*. Obvykle se jedná o malé osady ležící stranou významnějších silničních komunikací. Větší seskupení sídel bez spojů lze nalézt v části České Kanady. Celkově bylo těchto sídel nalezeno 28 (9,56%). Pokud v nich žijí děti ve školním věku či senioři, potom zažívají potíže s dopravou do škol a k lékaři. Spoji veřejné dopravy nejsou v pracovní středě obsloužena také *trvale neobydlená sídla* a *zaniklá*

sídla. V tomto případě to ale nevádí z hlediska dopravní obslužnosti. Soustředění těchto dvou typů sídel se nachází při hranici s Rakouskem v území Rajchětovska.

Zbývá velké množství sídel ležících mezi suburbánními sídly a mikroregionálními městy na jedné straně a periferními a ultraperiferními sídly (+ sídla bez spojů, trvale neobydlená sídla a zaniklá sídla) na straně druhé. Tato sídla jsou označena jako *semiperiferní sídla*. Okres Jindřichův Hradec má takových sídel 139 (47,44%), polygony těchto sídel v ploše okresu Jindřichův Hradec silně převažují, vyskytují se v prstencích kolem Jindřichova Hradce, Třeboně a Dačic.

Mapa 4. Ultraperiferní, periferní, semiperiferní a suburbánní typy sídel na mikroregionální úrovni v okrese Jindřichův Hradec (2021)

Zdroje dat: ČSÚ (2013a), ČSÚ (2013b), ČSÚ (2021a), IDOS (2021) a vlastní analýzy.

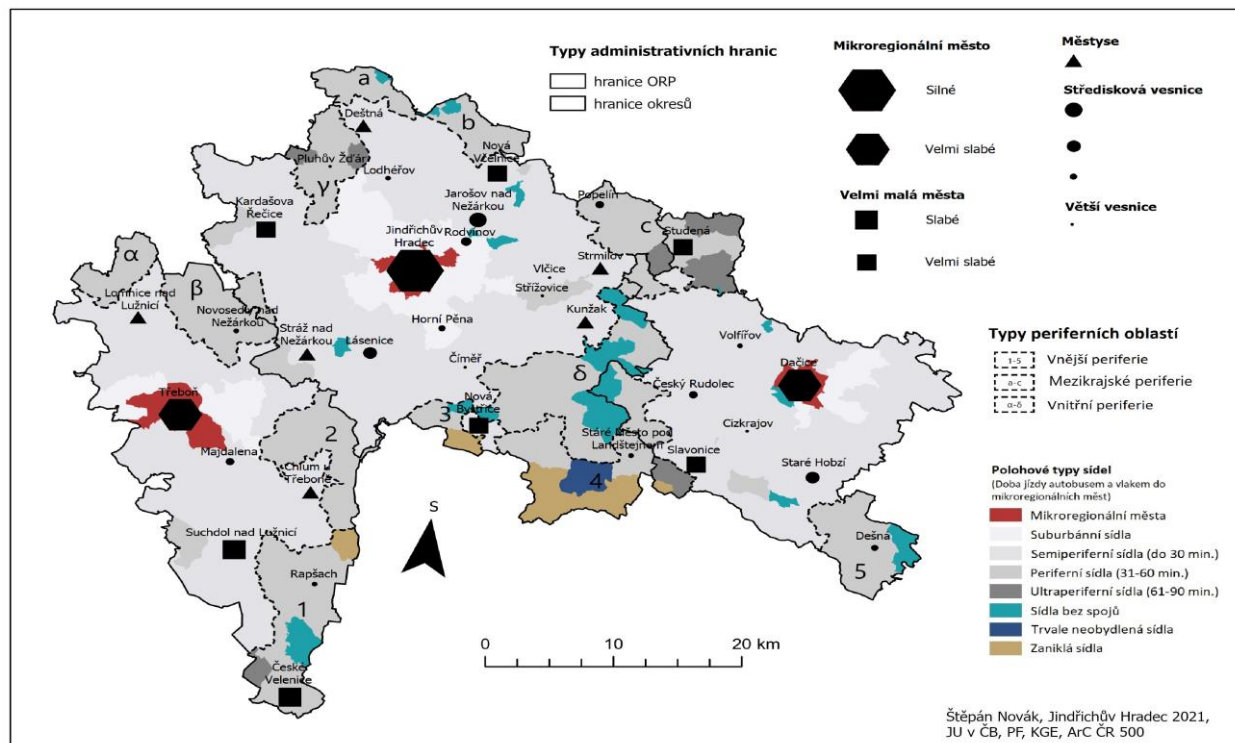
5.3. Periferní oblasti okresu Jindřichův Hradec

Seskupení tří a více sousedících polygonů periferních a ultraperiferních sídel (+ sídel bez spojů, trvale neobydlených sídel a zaniklých sídel) vytváří jednotlivé periferní oblasti. Ty mohou ležet podél státní hranice, potom se jedná o vnější periferní oblasti, u hranic s kraji, potom jde o mezikrajské periferní oblasti, nebo mezi mikroregionálními městy, pak se jedná o vnitřní periferní oblasti (Mapa 5). Ve všech případech jde o periferní oblasti mikroregionální úrovně.

Vnějších periferních oblastí bylo vymezeno pět, všechny u hranic s Dolním Rakouskem. První zaujímá dřívější Vitorazsko a nazývá se Českovelenicko, druhá leží v okolí Chlumu u Třeboně a nazývá se Staňkovsko, následuje malá periferní oblast Novovojířovsko, poměrně rozsáhlá periferní oblast Staroměstsko a rozsáhlá a několikanásobně odlehlá periferní oblast Dešensko – Tabulka 6. Staroměstsko je vylidněné, Dešensko je velmi vzdáleno nejen od mikroregionálních měst, ale také od mezoregionálních metropolí a od Prahy.

Tři *mezikrajské periferní oblasti* (Mapa 5, Tabulka 6) se dotýkají kraje Vysočina. Březinsko a Žďársko hraničí s okresem Pelhřimov, rozsáhlá mezikrajská periferní oblast Studensko sousedí s okresem Pelhřimov a Jihlava. V rámci České republiky tento typ periferních oblastí vytváří rozsáhlá území periférií na rozhraní krajů. Také mezikrajské periferní oblasti (a,b,c) mají na druhé straně krajské hranice pokračování.

Vnitřní periferní oblasti (Mapa 5, Tabulka 6) se objevují u hranic s dalšími okresy Jihočeského kraje, jedna z nich, ta největší, se ale rozprostírá ve střední a severní části České Kanady. Jedná se o vnitřní periferní oblasti Ponědražsko, Novosedelsko, Pluhožďársko a Landštejsko. Nejsou tak problematické z hlediska dopravní obsluhy, protože jimi procházejí silnice a spoje mezi mikroregionálními městy. Pouze Česká Kanada (periferní oblasti 4 a δ) je odlehlým územím s malým počtem spojení.

Mapa 5. Odlehlostní typy sídel a periferní oblasti a jejich typy, mikroregionální úroveň, okres Jindřichův Hradec (2021)

Zdroje dat: ČSÚ (2013a), ČSÚ (2013b), ČSÚ (2021a), IDOS (2021) a vlastní analýzy.

Tabulka 6. Typy periferních oblastí v okrese Jindřichův Hradec (2021)

Kód	Název periferní oblasti
Vnější periferní oblasti	
1	<i>Českovelenicko</i> (České Velenice, Žofina Huť, Nová Ves nad Lužnicí, Krabonoš, Dvory nad Lužnicí, Tušť, Klikov, Nová Ves u Klikova)
2	<i>Staňkovsko</i> (Staňkov, Lutová, Žiteč, Mirochov, Libořezy)
3	<i>Novovojiřovsko</i> (Nový Vojířov, Smrčná, Hradiště, Mnich)
4	<i>Staroměstsko</i> (Artolec, Konrac, Klášter, Staré Hutě, Romava, Veclov, Dobrotín, Staré Město pod Landštejnem, Maříž, Kadolec, Léštnice)
5	<i>Dešensko</i> (Marketa, Chvalkovice, Županovice, Bělčovice, Dešná, Dančovice, Rancířov, Hluboká, Plačovice)
Mezikrajské periferní oblasti	
a	<i>Březinsko</i> (Březina, Annovice, Druče, Rosička)
b	<i>Žďársko</i> (Nový Bozděchov, Starý Bozděchov, Bukovka, Hadravova Rosička, Dívčí Kopy, Vlčetínek, Žďár)
c	<i>Studensko</i> (Palupín, Bořetín, Zahrádky, Popelín, Horní Olešná, Domašín, Jilem, Horní Meziříčko, Malý Jeníkov, Velký Jeníkov, Studená, Skrychov, Poldovka, Sumrakov, Horní Bolíkov, Horní Pole, Světlá)
Vnitřní periferní oblasti	
α	<i>Ponědražsko</i> (Ponědraž, Ponědražka, Záblatí)
β	<i>Novosedelsko</i> (Novosedly nad Nežárkou, Kolence, Jemčina)
γ	<i>Pluhoždársko</i> (Pluhův Žďár, Vícemil, Jižná, Červená Lhota, Samosoly, Pohoří, Hlínov, Plasná)
δ	<i>Landštejnsko</i> (Podlesí, Skalka, Pomezí, Landštejn, Vitíněves, Stádkov, Vlastkovec, Nový Svět, Matějovec, Rožnov, Ovčárna, Dobrá Voda, Hůrky, Blato, Klenová, Senotín, Kaproun, Zvůle, Terezín, Mosty, Valtínov, Suchdol, Leština)

Zdroje dat: IDOS (2021) a vlastní analýzy

5.4. Lidský a demografický kapitál periferních a dalších sídel okresu Jindřichův Hradec

Kapitoly 5.4 a 5.5 vyhodnocují lidský a demografický kapitál odlehlostních typů sídel, typů nižších sídelních středisek a jednotlivých periferních oblastí. Odlehlostní typy sídel, jejich lidský a demografický kapitál, jsou zobrazeny v Tabulce 7. Konkrétně se jedná o hodnoty 12-ti indikátorů, kdy příznivé hodnoty ležící v prvních kvartilech jsou zobrazeny zeleně a nepříznivé hodnoty posledních kvartilů jsou zobrazeny červeně.

Mikroregionální města se nevyvíjela dobře z hlediska počtu obyvatel. Z dlouhodobého a střednědobého pohledu (DVOB, SVOB) ztratila desetinu obyvatel. Ještě hůře na tom byla z hlediska krátkodobého pohledu (KVOB). Vyznačují se ale naopak velmi příznivými hodnotami indikátorů vzdělanosti, do určité míry díky umístění středních škol v těchto městech. Mikroregionální města se v porovnání s ostatními typy sídel vyznačují o něco vyšší rozvodovostí, což je u měst obvyklé. Na mikroregionální města územně navazují *suburbánní sídla*, do kterých se stěhuje městské obyvatelstvo. Hodnoty sledovaných indikátorů suburbánních

sídel jsou velmi příznivé, ať se jedná o populační vývoj (příchod suburbanitů), věkovou strukturu (přicházejí mladší rodiny s dětmi), vzdělanost (jde o vzdělané středně a výše příjmové obyvatele) nebo výstavbu bytů (ta je zde suverénně nejvyšší díky výstavbě suburbánních domů) – Kubeš, Nováček (2019).

V dalším řádku Tabulky 7. jsou vyhodnocena *semiperiferní sídla*. Jako celek mají spíše průměrné hodnoty sledovaných indikátorů lidského a demografického kapitálu, které se nacházejí ve druhém či třetím kvartilu. Vyznačují se příznivou věkovou skladbou členů zastupitelstva, což je asi dáno aktivnějšími komunitami semiperiferních venkovských obcí. Mají poměrně vysokou míru nezaměstnanosti, nicméně nezaměstnanost je velmi nízká a rozdíly mezi jednotlivými typy sídelních středisek jsou v tomto ohledu malé.

Poněkud méně příznivé hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu vykazují *periferní sídla*. Jejich populační vývoj je poměrně dobrý, snad jen v posledních deseti letech už tak dobrý není (nicméně hodnota indexu je 0,98). Ostatní hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu leží ve druhých a třetích kvartilech. Více červených hodnot (v posledních kvartilech) mají *ultraperiferní sídla*. Zvláště v minulosti tato sídla významně ztrácela obyvatelstvo. Vyznačují se vysokým podílem seniorů, a také vysokým stářím zastupitelstev obcí. *Sídla bez spojů* jsou poněkud specifickou kategorií sídel, většinou sídel populačně malých, ležících stranou významných komunikací. Jejich populační vývoj je ale příznivý. Mají ale velmi malý podíl dětí, velmi vysoký podíl seniorů a „vysokou“ nezaměstnanost.

V druhé části Tabulky 7. jsou porovnávány hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu u typů nižších sídelních středisek. *Velmi malá města* mají hodnoty indikátorů ve druhých a třetích kvartilech. Populačně mírně ztrácejí, mají nízký podíl vysokoškoláků, nízkou úroveň bytové výstavby a velmi nízkou úroveň podnikání. Rozvodovost je u nich poměrně vysoká.

Velmi malé město České Velenice má průměrné hodnoty většiny sledovaných indikátorů a nízkou úroveň podnikání (jsou zde významné podniky s velkým počtem zaměstnanců a část ekonomicky aktivních obyvatel pracuje v podnicích v Rakousku). Také Kardašova Řečice má průměrné hodnoty indikátorů, pouze rozvodovost je u ní vyšší. U Nové Bystřice jsou také všechny hodnoty ve druhém a třetím kvartilu, což je překvapivé u velmi malého města v pohraničí. Čtyři hodnoty v červených číslech vykazuje vnitrozemská Nová Včelnice, která ztrácí obyvatelstvo, nestaví dostatečně byty, má nízkou úroveň podnikání a vysokou rozvodovost. Také periferně položené a pohraniční Slavonice mají čtyři hodnoty v posledních kvartilech. Ztrácejí obyvatelstvo, je v nich málo dětí, nestaví se v nich tolik byty a jejich

zastupitelstvo je ve vysokém průměrném věku. Velmi malé město Studená má spíše průměrné hodnoty, ovšem nízkou výstavbu bytů a staré zastupitelstvo. Suchdol nad Lužnicí má také průměrné hodnoty sledovaných indikátorů a vysokou rozvodovost. *Městyse* okresu Jindřichův Hradec se vyvíjely z hlediska počtu obyvatel o něco příznivěji než velmi malá města. Další hodnoty mají podobné jako velmi malá města. Mají ale vyšší bytovou výstavbu a podnikavost. „Vysoká“ nezaměstnanost v městysech je dána asi jejich odlehlostí od větších měst.

Tabulka 7. Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu odlehlostních typů sídel okresu

Typy sídel	Průměr hodnot indikátorů											
	DVOB	SVOB	KVOB	DĚTI	SENI	ZÁKL	VYSO	NOBY	PODN	NEZA	ZAVE	ROZV
Mikroregionální města	0,90	0,90	0,96	13,15	20,23	17,47	11,63	36,00	261,07	2,24	51,07	25,29
Suburbánní sídla	1,57	1,33	1,03	14,52	14,93	17,17	9,86	52,23	245,69	2,34	47,15	20,92
Semiperiferní sídla	1,04	0,98	1,01	14,94	20,40	22,89	6,59	33,35	238,65	3,84	41,23	19,20
Periferní sídla	0,98	1,00	0,98	14,14	23,15	23,91	5,57	18,55	240,38	3,09	47,88	18,08
Ultraperiferní sídla	0,79	0,93	1,01	13,07	27,95	22,93	5,59	19,91	223,49	2,71	51,59	21,55
Sídla bez spojů	1,19	1,25	1,00	9,28	32,17	24,84	6,05	23,05	245,96	3,93	48,42	21,12
Velmi malá města	0,96	0,97	0,99	14,96	19,02	22,81	5,91	18,08	217,77	2,91	49,67	24,56
Městyse	1,01	0,99	1,00	14,66	19,79	24,08	6,30	24,04	232,76	3,86	47,17	24,11
Střediskové vesnice	1,10	1,06	1,02	15,07	18,59	21,50	6,30	30,06	225,97	3,69	46,53	18,30
Významnější vesnice	1,12	1,06	1,06	15,46	17,46	25,24	5,90	36,11	241,59	3,66	47,99	21,35
Větší vesnice	0,94	0,91	1,01	15,22	17,37	27,64	3,60	36,59	230,11	2,19	48,74	15,21
Sídla celkem	1,06	1,10	1,02	14,03	22,27	23,55	6,51	31,05	242,77	3,03	48,25	19,44

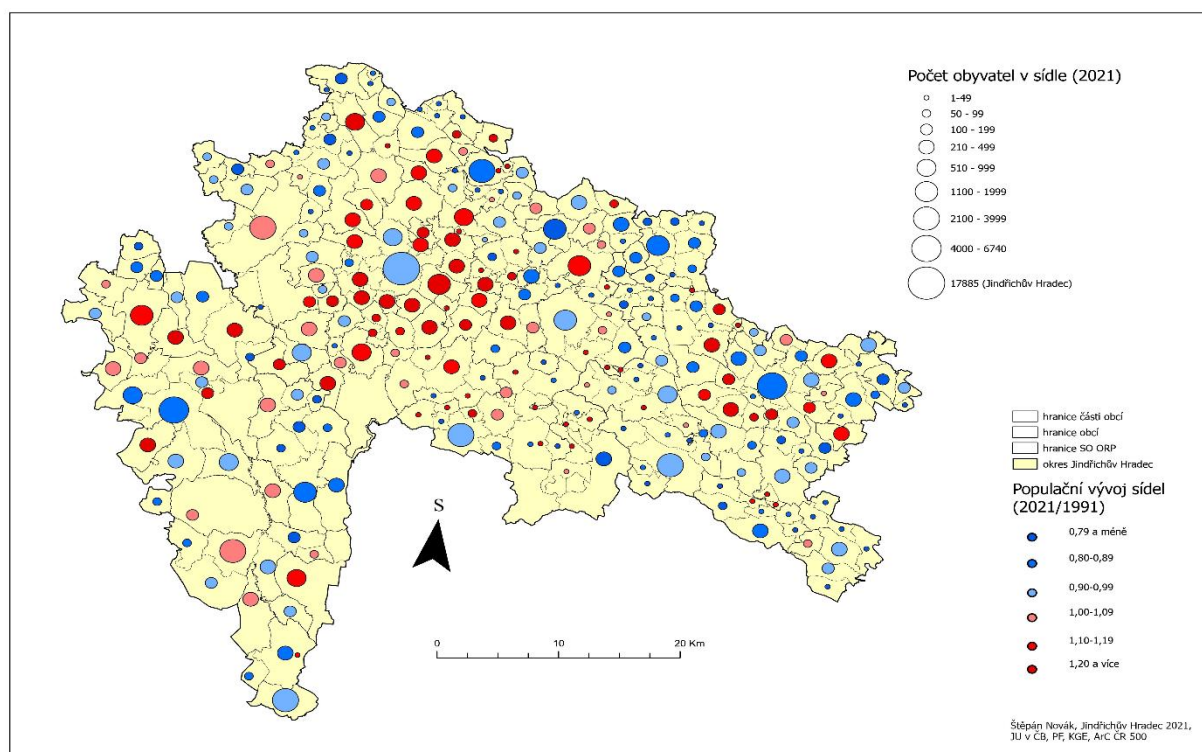
Poznámky: Zkratky indikátorů jsou vysvětleny v textu a v Tabulce 4. Zeleně zvýrazněné rámečky zobrazují hodnoty v prvním kvartilu. Červeně zvýrazněné rámečky zobrazují hodnoty v posledním kvartilu.

Zdroje dat: (ČSÚ, 2013c), (ČSÚ, 2015), ČSÚ (2020d), ČSÚ (2020e), ČSÚ (2020f), ČSÚ (2020g), ČSÚ (2021a), ČSÚ (2021c), (ČSÚ, 2021d)

O něco lépe než velmi malá města a městyse se podle hodnot lidského a demografického kapitálu jeví *střediskové vesnice*. Vyznačují se menšími populačními přírůstky, vyšším podílem dětí, a také o málo vyšší vzdělaností než velmi malá města a městyse. Výrazně vyšší je u nich bytová výstavba. Příznivější hodnoty vykazují také z hlediska věku zastupitelstev a rozvodovosti. Do určité míry podobnou charakteristiku mají *významnější vesnice*. V posledních letech získávají obyvatelstvo, také díky vysoké výstavbě bytů a poměrně vysoké úrovni podnikání. *Větší vesnice* obyvatelstvo ztrácejí. Vyznačují se velmi nepříznivými hodnotami vzdělanosti. Velmi nízká je u nich rozvodovost.

V Mapě 6. je znázorněn dlouhodobý (1991/2021 = DVOB) vývoj počtu obyvatel všech sídel okresu Jindřichův Hradec. Dobře je vidět populační růst suburbánních sídel, zejména kolem

Jindřichova Hradce, ale i Dačic. Populační ztráty jsou patrné u hranic s krajem Vysočina a podél státní hranice, zejména na Vitorazsku. Poněkud příznivější populační vývoj mají sídla podél významných silničních komunikací. Mikroregionální města a velmi malá města se vyznačují modrými barvami, tedy ztrátami obyvatel.

Mapa 6. Populační vývoj v sídlech okresu Jindřichův Hradec (1991 – 2021)

Zdroje dat: ČSÚ (2013a), ČSÚ (2021a)

V Tabulce 10. jsou zobrazeny hodnoty dvanácti indikátoru lidského a demografického kapitálu všech sídel okresu Jindřichův Hradec. Pokud měla sídla 9 a více hodnot v prvních kvartilech, lze je považovat za sídla s velmi příznivým lidským a demografickým kapitálem. Takovým sídlem (10 zelených hodnot) je například Horní Lhota, která je semiurbium Jindřichova Hradce ležícím u hlavní silnice Třeboň – Jindřichův Hradec. Suburbium Dolní Pěna (9 hodnot) má podobnou polohu, stejně tak semisuburbium Dolní Žďár (9 hodnot). Domanín (9 hodnot) je suburbium Třeboně. Na opačném konci hodnot lidského a demografického kapitálu jsou sídla s 9-ti a více hodnotami v posledních kvartilech. V obci Dešná, ležící ve velmi periferní poloze na rozhraní Jihočeského a Jihomoravského kraje, jsou sídla Dančovice (10 červených hodnot), Hluboká (9 hodnot) a Chvalkovice (9 hodnot).

5.5. Lidský a demografický kapitál periferních oblastí

Tabulka 8. obsahuje zprůměrované hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu za sídla ležící uvnitř jednotlivých periferních oblastí. Je uspořádána podle typů periferních oblastí. Ukazuje se, v souladu s předchozími bakalářskými pracemi s podobnou metodikou zpracovávající jiné okresy (Houdková, 2020; Červík, 2020; Maxa, 2021), že také v okrese Jindřichův Hradec dopadly nejlépe vnitřní periferní oblasti mezi mikroregionálními městy okresu, a že horší hodnoty vykazují vnější (pohraniční) periferní oblasti a mezikrajské periferní oblasti.

V rámci *vnějších periferních oblastí* je na tom poměrně dobře Českovelenicko vyznačují se hodnotami ležícími v druhých a třetích kvartilech a vysokou výstavbou bytů. Toto odlehlé pohraniční území těží z přeshraniční spolupráce dvojměstí České Velenice – Gmünd a ze zde lokalizované průmyslové zóny. Pohraniční poloha a přeshraniční kontakty jsou možná příčinou vysoké rozvodovosti v této periferní oblasti. Ostatní vnější periferní oblasti okresu Jindřichův Hradec jsou na tom výrazně hůře. Staňkovsko se 4 červenými hodnotami leží daleko od Třeboně a nemá středisko. Navazující Novovojířovsko je na tom podstatně lépe, má ale vysoký podíl seniorů. Odlehlé pohraniční a reliéfem členité Staroměstko je na tom z hlediska výskytu červených hodnot ještě hůře než Staňkovsko. Má nepříznivý populační vývoj, velmi vysoký podíl seniorů a extrémně malý podíl dětí. Největší výskyt posledních kvartilů má Dešensko. Má nepříznivý populační vývoj a nízkou vzdělanost, malou výstavbu bytů, nízkou úroveň podnikání a velmi vysokou nezaměstnanost (7,7%). Příznivá věková skladba zastupitelstev obcí Dešenska může být náhodná, protože jde pouze o dvě zastupitelstva. Dlouhodobě depopulační Dešensko leží v extrémně periferní poloze na rozhraní tří krajů a Rakouska.

V rámci *mezikrajských periferních oblastí* je na tom nejhůře Březinsko (6 červených hodnot) ležící v severním výběžku okresu Jindřichův Hradec, u hranic s okresy Tábor a Pelhřimov (rozhraní Jižních Čech a Vysočiny). Lépe si stojí Žďársko u Nové Včelnice s vysokým podílem seniorů, vysokou výstavbou bytů, vysokou podnikavostí a velmi nízkou rozvodovostí. Studensko v posledních letech již populaci neztrácí, ale má nízkou bytovou výstavbu a úroveň podnikání. V zastupitelstvech Studenska jsou starší zastupitelé.

Jak již bylo uvedeno výše, v typu *vnitřní periferní oblasti* převažují periferní oblasti s poměrně příznivými hodnotami indikátorů lidského a demografického kapitálu. Nejpříznivěji se jeví Novosedelsko se 4 zelenými hodnotami. Jedná se o přírodně a rekreačně cenné území podél řeky Nežárky, které není vzdušnou čarou daleko od Třeboně. Má příznivou věkovou strukturu, vysokoškolskou vzdělanost, bytovou výstavbu, podnikavost a zaměstnanost. Průměrně je na tom

Ponědražsko ležící nedaleko (má výrazně nižší bytovou výstavbu). Pluhožd'ársko má méně příznivý populační vývoj, nicméně podnikavost, zaměstnanost a stáří členů zastupitelstev se nachází v prvním kvartilu. Odlehlé Landštejnsko se v posledních letech nejeví dobře z hlediska vývoje počtu obyvatel, nicméně další hodnoty indikátorů leží v druhých a třetích kvartilech.

Tabulka 8. Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu periferních oblastí mikroregionální úrovně, okres Jindřichův Hradec (2011, 2022)

Typ periferní oblasti	Průměr hodnot indikátorů											
	DVOB	SVOB	KVOB	DĚTI	SENI	ZÁKL	VYSO	NOBY	PODN	NEZA	ZAVE	ROZV
<i>Vnější periferní oblasti</i>												
Českovelenicko	0,93	0,98	1,03	16,06	21,84	25,00	4,71	38,08	237,27	2,36	50,67	32,10
Staňkovsko	0,72	0,81	0,95	11,79	25,07	21,92	5,42	11,43	257,08	2,84	50,35	18,80
Novovojířovsko	0,89	0,89	1,00	11,79	31,43	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Staroměstsko	0,89	0,89	0,95	7,39	32,77	25,85	5,30	15,24	243,87	3,48	50,43	28,24
Dešensko	0,79	0,92	0,96	14,04	18,08	35,22	3,39	12,75	190,43	7,70	41,58	18,34
<i>Mezikrajské periferní oblasti</i>												
Březinsko	0,81	0,89	1,22	17,38	28,37	29,53	4,65	11,58	202,74	3,80	48,91	1,97
Žd'ársko	0,93	1,07	1,02	10,96	32,71	25,16	4,47	38,71	310,71	2,91	45,03	7,56
Studensko	0,93	1,10	1,05	15,90	24,38	22,12	5,85	14,63	201,14	3,07	51,26	16,57
<i>Vnitřní periferní oblasti</i>												
Ponědražsko	0,86	0,93	1,07	15,55	25,75	25,00	8,10	15,34	244,52	3,25	51,86	10,09
Novosedelsko	0,97	0,92	1,07	17,35	22,07	21,30	8,03	42,37	306,78	2,22	46,86	20,08
Pluhožd'ársko	0,84	0,98	0,98	14,60	20,26	22,87	4,60	32,62	282,21	1,17	43,82	22,74
Landštejnsko	1,37	1,33	0,98	10,92	24,87	25,45	6,08	19,13	250,09	3,56	49,65	23,10

Poznámky: Zkratky indikátorů jsou vysvětleny v textu a v Tabulce 4. Zeleně zvýrazněné rámečky zobrazují hodnoty v prvním kvartilu. Červeně zvýrazněné rámečky zobrazují hodnoty v posledním kvartilu.

Zdroje dat: (ČSÚ, 2013e), (ČSÚ, 2015), ČSÚ (2020d), ČSÚ (2020e), ČSÚ (2020f), ČSÚ (2020g), ČSÚ (2021a), ČSÚ (2021c), (ČSÚ, 2021d)

5.6. Náměty na stabilizaci a rozvoj periferních sídel a oblastí okresu Jindřichův Hradec

Tato kapitola shrnuje vybrané náměty na stabilizaci a rozvoj periferních (+ultraperiferních) sídel a oblastí okresu Jindřichův Hradec, které jsou rozčleněny na náměty ke zlepšení dopravní obslužnosti těchto sídel a oblastí, na další náměty směřující ke zmírnění dopadů odlehlosti těchto sídel a oblastí a na náměty směřující ke zlepšení lidského a demografického kapitálu těchto sídel a oblastí. Náměty by měly být specifikovány pro necentrální periferní obce, nižší střediska osídlení a velmi slabá mikroregionální města. Půjde o vybrané náměty obecné povahy (využitelné i v jiných periferních územích České republiky) a o několik málo konkrétních námětů pro okres Jindřichův Hradec (není v silách autora vytvořit konkrétní náměty pro jednotlivá sídla a oblasti). Bakalářská práce se soustřeďuje na lidský a demografický kapitál sídel, nicméně v námětech bude zmíněn také sociální (v tom také kulturní)

kapitál sídel, případně ekonomický kapitál sídel. Náměty pocházejí ze zpracování bakalářské práce, z dostupné odborné a šedé literatury (viz také příslušná kapitola bakalářské práce) a ze zkušeností autora bakalářské práce, případně i vedoucího této práce.

Náměty ke zlepšení dopravní obslužnosti periferních a ultraperiferních sídel a oblastí

1. Posílení autobusové dopravy mezi periferními a ultraperiferními sídly na jedné straně a mikroregionálními městy jako centry dojížděky za prací a službami na straně druhé. Problémem ale bude malá vytíženost spojů. Mohly by být využívány „shuttle buses“.
2. Námět č. 1 lze uplatnit i vůči velmi malým městům a městysům.
3. Zvláštní pozornost je třeba věnovat školním spojům zprostředkovávajícím přepravu žáků do základních a středních škol. Krajský koordinátor dopravy musí tuto školní dopravu zajistit podle potřeb jednotlivých škol a sídel – podobně Tomíček (2019).
4. Zvláštní možností podpory dopravní obslužnosti je využívání obecních dodávek zajišťujících dopravu k lékaři a do škol pro obyvatele obce, včetně jejich odlehlých částí. Podobně to dělají v Rakousku.
5. Jinou možností jsou příspěvky na provoz individuálních automobilů obyvatel velmi malých sídel a samot pro dopravu v rámci bodu č. 4.
6. Na mezoregionální úrovni je vhodné podporovat dálkové autobusové a vlakové spoje zprostředkovávající veřejnou dopravu mezi mikroregionálními městy kraje. Tato podpora umožňuje dopravu do středních a vysokých škol a do krajské nemocnice.
7. V NIP ČR 2020–2050 (2019) je navrhováno „narovnání“ železniční trati Veselí nad Lužnicí – Jindřichův Hradec, případně i Jindřichův Hradec – Jihlava, aby bylo možné na této trati zrychlit dopravu a tím omezit rozsah periferních území.
8. Samcová (2006) navrhuje obnovení přeshraničního železničního spojení Kostelec – Slavonice – Waldkirchen – Schwarzenau, také kvůli rozvoji přeshraničního cestovního ruchu. Autor bakalářské práce nevidí tento návrh jako klíčový.

Další náměty ke zmírnění dopadů odlehlosti periferních a ultraperiferních sídel a oblastí

1. Obyvatelé periferií, zvláště staří a handicapovaní, se potýkají se zajišťováním nákupu základních potravin, protože v jejich sídlech, i v okolních sídlech, se ruší malé prodejny potravin kvůli jejich nízké ziskovosti. Je třeba nastavit vhodný model podpory těchto prodejen ze strany kraje (tato podpora už je uskutečňována).
2. V socialistické minulosti objížděli malá sídla pojezdne prodejny potravin. V postsocialistickém období se ale tato služba výrazně omezila kvůli její rentabilitě. Zasloužila by si speciální podporu ze strany kraje (Křešničková, 2012).
3. Absolventi lékařských fakult vyhledávají zaměstnání ve městech, nechtějí ordinovat v územích venkovských periferiích. Na tento problém již kraje reagovaly podporami lékařského vybavení a nástupním bonusem. Toto opatření je třeba udržet.

4. Rodiny s dětmi žijící v periferiích se mnohdy potýkají s obtížnou dosažitelností mateřských a základních škol. Je třeba udržet v těchto územích síť těchto škol, rušení škol na základě neplnění normativů počtu žáků na třídu je třeba zastavit (Kubeš, Vokrouhlík, 2019).

5. V rámci středoškolského vzdělávání je třeba udržet síť gymnázií v mikroregionálních městech, zvláště v těch velmi slabých. Potýkají se s malým počtem žáků ve třídách. Pokud by tato gymnázia byla zrušena, potom to zásadně ovlivní vzdělanost v periferiích – podobně (Bernard, Šimon, 2017).

6. Bohužel česká vláda již není ochotna dotovat finančně nerentabilní venkovské pošty lokalizované v periferně položených nižších sídelních střediscích. To není dobrá politika, protože tyto pošty nabízejí i bankovní služby a služby Czech Pointu.

7. Česká vláda by měla požadovat pokrytí řídce osídlených periferií kvalitním signálem mobilního operátora a vysokorychlostním internetem (Rosina, Hurbánek, 2013) a rozvíjet komunikaci úřadů s obyvateli přes internet.

8. Dochází k rušení poboček finančních úřadů, úřadů práce a stavebních úřadů ve velmi malých městech. Vzhledem k nízké nezaměstnanosti je rušení poboček úřadů práce odůvodněné (poskytují ale také sociální podporu). Rušení finančních úřadů nelze doporučit, protože místní podnikatelé budou muset vykonávat časté delší cesty do mikroregionálních měst. Podobně je to se stavebními úřady.

Náměty ke zlepšení lidského a demografického kapitálu periferních a ultraperiferních sídel a oblastí

1. V periferních územích je třeba udržet obyvatelstvo, zvláště mladé rodiny s dětmi, případně sem přitáhnout další mladé rodiny s dětmi cestou kontraurbanizace. Mladé rodiny potřebují přijatelné bydlení. Zdejší obce by pro ně měly připravit nájemní byty a levné pozemky pro výstavbu rodinných domů.

2. Mladé rodiny s dětmi by měly mít v periferně položených obcích vhodné životní podmínky z hlediska některých základních služeb. Zdejší obce by zde měly udržet nebo zřídit mateřské školy a alespoň neúplné základní školy, měl by sem alespoň ve vybraných dnech dojíždět praktický a dětský lékař.

3. Mikroregionální města jsou jako střediska zaměstnanosti od periferně položených sídel značně vzdálena. Obce v periferiích by proto měly podporovat místní podnikání a zaměstnanost. Obce mohou podnikatelům nabídnout své budovy a pozemky k podnikání. V pohraničních periferiích mohou vznikat podnikatelské parky zahraničních podnikatelů využívající levnější pracovní síly v Česku.

4. Vaishar (2004) navrhuje vytvářet v nižších sídelních střediscích menší lázeňská, rehabilitační a sociální zařízení určená pro obyvatele měst a aglomerací, zejména důchodového věku. Tato zařízení podpoří zaměstnanost, také zaměstnanost vyžadující vyšší kvalifikaci.

5. Křešničková (2012) apeluje na potřebu dobrého územně plánovacího ošetření i malých sídel bez obecního úřadu, protože územní plány venkovských obcí se někdy soustřeďují jen na jádrové sídlo obce. V opačném případě nelze malá sídla rozvíjet.

6. Stavební rozvoj a zajištění moderní životních podmínek vyžaduje vybudování kanalizace a čistírny odpadních vod, stejně tak rozvodů pitné vody i v malých, periferně položených venkovských sídlech.

7. Sídla venkovských periferií jsou často obsazována chataři a chalupáři. Chalupaření je vnímáno z hlediska dopadů na osídlení a krajinu pozitivněji. Rekreační bydlení je vhodné udržet a rozvíjet v malých sídlech. Ve větších sídlech by mohlo dojít díky chataření a chalupaření k určitému vytlačování původních obyvatel, což není žádoucí.

8. V územně analytických podkladech pro Dačicko (ÚAP SO ORP DAČICE, 2020) je zmíněna nedostatečná propustnost státní hranice s Rakouskem – nedostatek silničních hraničních přechodů. Pohraniční periferní Dačicko, jeho obyvatelé, tak nemohou dobře využívat pracovní nabídky v sousedním rakouském Waldviertelu. Autor bakalářské práce doporučuje výstavbu hraničních přechodů nedaleko sídla Písečné a mezi Smrčnou u Nové Bystřice a Haugschlagem na Jindřichohradecku.

9. Jindřichovým Hradcem prochází úzkokolejná železnice severojižního směru. Potýká se ale s finančními problémy, také z důvodu malého počtu cestujících na jižní větvi železnice. Autor bakalářské práce podporuje vybudování propojení mezi Novou Bystřicí a dolnorakouským Litschau. Toto propojení by zásadním způsobem podpořilo rozvoj cestovního ruchu v rozsáhlém periferním prostoru na pomezí okresu Jindřichův Hradec a okresu Gmünd.

10. S lidským a demografickým kapitálem do určité míry souvisí sociální kapitál a regionální identita (Jančák a kol. 2010; Chromý, 2003). Je třeba podporovat ty stránky sociálního kapitálu a regionální identity, které mají pozitivní vliv na rozvoj lidského a demografického kapitálu.

6. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo nejprve vymežit vyšší a nižší sídelní střediska okresu Jindřichův Hradec, následně vůči mikroregionálním městům vymežit periferní a ultraperiferní sídla (také suburbánní a semiperiferní sídla a sídla bez spojů), poté ohraničit periferní oblasti tří typů (složené z periferních a ultraperiferních sídel a sídel bez spojů) a nakonec porovnat hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu u výše zmíněných typů sídel a periferních oblastí. Tyto cíle se snad podařilo naplnit.

V Úvodu byly specifikovány cíle práce a vstupní předpoklady. Druhou kapitolou bakalářské práce byla analýza literatury řešeného tématu. Podařilo se sehnat a analyzovat 21 položek literatury, další literatura je citována v analytických kapitolách. V charakteristice okresu Jindřichův Hradec se autor bakalářské práce soustředil na ty aspekty geografického prostředí okresu, které souvisejí s řešeným tématem. Metodická kapitola bakalářské práce vychází z předchozích bakalářských prací Holíková (2019), Houdková (2020), Červík (2020) a Maxa (2021).

V rámci výsledkové kapitoly 5 se nejprve vymezovala sídelní střediska okresu Jindřichův Hradec (kapitola 5.1). Mikroregionálními městy se podle očekávání staly Jindřichův Hradec, Třeboň a Dačice. Tato města jsou z i administrativního hlediska obcemi s rozšířenou působností. Také výběr velmi malých měst naplnil očekávání (České Velenice, Suchdol nad Lužnicí, Slavonice a Nová Bystřice, Nová Včelnice, Kardašova Řečice a Studená). První čtyři jsou obcí s pověřeným obecním úřadem, poslední tři jsou běžnými městy či obcemi. Jako městyse byla vymezena sídla Chlum u Třeboně, Lomnice nad Lužnicí, Strmilov, Kunžak, Stráž nad Nežárkou a Deštná. Některá z nich jsou historickými městečky. Dále byly vymezeny střediskové vesnice, významnější vesnice a větší vesnice.

V kapitole 5.2 byly ohraničovány periferní a ultraperiferní sídla na základě časové izochrony spojů veřejné dopravy vůči mikroregionálním městům. Kromě toho byly na základě výstavby suburbánních domů ohraničeny zóny suburbánních sídel kolem mikroregionálních měst. Protože do značného počtu velmi malých sídel nezajížděly autobusy a vlaky, vznikla skupina sídel bez spojů veřejné dopravy.

V kapitole 5.3 byly ohraničovány periferní oblasti složené z periferních a ultraperiferních sídel a ze sídel bez spojů. Těchto oblastí bylo v okrese Jindřichův Hradec vymezeno dvanáct. Jedná se o periferní oblasti vnější (pohraniční) u státní hranice s Rakouskem (5 oblastí), vnitřní mezikrajské podél hranic s Jihomoravským krajem a krajem Vysočina (3 oblasti) a vnitřní vnitrokrajské mezi mikroregionálními městy okresu (4 oblasti).

Ve finále se porovnával lidský a demografický kapitál periferních a dalších typů sídel okresu Jindřichův Hradec pomocí hodnot dvanácti indikátorů. Ve stručnosti lze zmínit nepříznivý populační vývoj mikroregionálních měst, průměrné hodnoty za semiperiferní sídla, průměrné hodnoty za periferní sídla, depopulaci a nepříznivé hodnoty demografických ukazatelů v ultraperiferních sídlech a příznivý populační vývoj sídel bez spojů. V případě nižších sídelních středisek se objevovaly průměrné hodnoty u velmi malých měst, o něco lepší hodnoty městysů, příznivé hodnoty populačního vývoje střediskových vesnic a významnějších vesnic a nepříznivý populační vývoj větších vesnic. V případě periferních oblastí na tom byly z hlediska hodnot indikátorů lidského a demografického kapitálu nejlépe vnitrokrasné periferní oblasti mezi mikroregionálními městy, vnější (pohraniční) a vnitřní mezikrasné periferní oblasti na tom byly výrazně hůře, nicméně každou periferní oblast je třeba interpretovat zvlášť.

Kapitola 5.6 obsahuje některé náměty na stabilizaci a rozvoj periferních sídel a oblastí okresu Jindřichův Hradec, které jsou rozčleněny na náměty směřující ke zmírnění dopadů odlehlosti periferních a ultraperiferních sídel a na náměty směřující ke zlepšení lidského a demografického kapitálu periferních a ultraperiferních sídel.

Nakonec je prověřováno potvrzení či vyvrácení vstupních předpokladů bakalářské práce. První vstupní předpoklad se víceméně potvrdil. Jindřichův Hradec, Třeboň i Dačice mají parametry mikroregionálních měst. Jsou nezastupitelnými městy pro svá rozsáhlá mikroregionální zázemí. Potvrdilo se také, že Suchdol nad Lužnicí, České Velenice a Nová Bystřice jsou velmi malými městy (na základě hodnot indikátorů sídelní střediskovosti a nezbytné vybavenosti). Těmito typy sídelních středisek jsou nakonec i Slavonice, Nová Včelnice a Studená. Navíc se v souboru velmi malých měst prosadila také Kardašova Řečice.

Bakalářská práce se nakonec nezabývala odlehlostní periferností na makroregionální a mezoregionální úrovni (druhý vstupní předpoklad). To, že Dačicko je na těchto úrovních velmi odlehlé od Prahy a od Českých Budějovic a Jihlavy, je ale zřejmé. V předpokladu zmíněné Dešensko je skutečně na mikroregionální úrovni velmi odlehlé, navíc jeho hodnoty lidského a demografického kapitálu jsou značně nepříznivé.

Českovelenicko má periferní polohu vůči Třeboni, Jindřichovu Hradci a Českým Budějovicím (potvrzení třetího vstupního předpokladu). Potvrdila se také výhodná poloha Českovelenicka vůči rakouskému Gmündu, a to v hodnotách ukazatelů lidského a demografického kapitálu.

Také čtvrtý předpoklad se potvrdil. Ve vnějších (pohraničních) periferních oblastech, stejně tak ve vnitřních mezikrasných periferních oblastech okresu Jindřichův Hradec, vycházely hodnoty lidského a demografického kapitálu výrazně horší než ve vnitřních vnitrokrasných

oblastech tohoto okresu, které leží mezi mikroregionálními městy sledovaného okresu. To ale není nové zjištění, opakuje se i v dřívějších bakalářských pracích řešeného tématu.

Bakalářská práce využila metodiky obsažené v dřívějších pracích věnovaných řešenému tématu, zpracovaných na katedře geografie PF JU. V metodice bakalářské práce se ale navíc objevily nové indikátory lidského a demografického kapitálu a nové polohové typy sídel. Novou kapitolou je kapitola věnovaná námětům na stabilizaci a rozvoj periferních sídel a oblastí okresu Jindřichův Hradec. Bakalářská práce zpracovává zatím neřešené a značně specifické území okresu Jindřichův Hradec.

Pokud by měl autor bakalářské práce zmínit nějaké nedostatky, které by se daly vylepšit v pokračování bakalářské práce, tak lze zmínit potřebu zapojení aktuálnějších dat o sídlech z nového Sčítání lidu 2021, potřebu datového vyhodnocení vlivu mikroregionálních měst ležících v sousedních okresech na periferností odlehlost sídel okresu Jindřichův Hradec (včetně vlivu Třeboně, Jindřichova Hradce a Dačic na sídla za hranicemi sledovaného okresu). Za úvahu by také stálo posouzení dostupnosti sídel individuální automobilovou dopravou. Diskuzi by zasloužila metodika vyhodnocování hodnot indikátorů prostřednictvím kvartilů.

7. Literatura

Publikace:

- ARGENT, N., TONTS, M., JONES, R., HOLMES, J. (2013): A creativity-led rural renaissance? Amenity-led migration, the creative turn and the uneven development of rural Australia. *Applied Geography*, 44: 88-98. <https://doi.org/10.1016/j.apgeog.2013.07.018>
- BERNARD, J. (2011): Endogenní rozvojové potenciály malých venkovských obcí – obtížné hledání a měření jejich vlivu. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 47(4): 745-775.
- BERNARD, J., ŠIMON, M. (2017): Vnitřní periferie v Česku: Multidimenzionalita sociálního vyloučení ve venkovských oblastech. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 53(1): 3-28.
- ČERVÍK, J. (2020): Sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Prachatice. *Bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, pedagogická fakulta, katedra geografie*, 54 s.
- EDELMANOVÁ, D. (2019): Populační vývoj a současné migrační tendence venkovských obcí Jižních Čech. *Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje*, 127 s.
- FLORIDA, R. (2003). *Cities and the creative class*. *City & community*, 2(1), 3-19. <https://doi.org/10.1111/1540-6040.00034>
- HAMPL, M. (2005): *Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta a DemoArt, Praha, 147 s.
- HAMPL, M., MARADA, M. (2015): Sociogeografická regionalizace Česka. *Geografie*, 120(3): 397-421.
- HOLÍKOVÁ, B. (2019): *Periferní sídla, obce a oblasti okresu Znojmo - vymezení, typy a stabilita*. *Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie*, 55 s.
- HOUDKOVÁ, B. (2020): *Sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Klatovy*. *Bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, pedagogická fakulta, katedra geografie*, 61 s.
- HUGO, G. (2002). *Changing patterns of population distribution in Australia*. *Journal of Population Research, Special Issue*, pp. 1-21.
- CHRISTALLER (1933): *Die zentralen Orte in Süddeutschland. Eine ökonomischgeographische Untersuchung über die Gesetzmässigkeit der Verbreitung und Entwicklung der Siedlungen mit städtischen Funktionen*. Jena, Fischer.
- CHROMÝ, P. (2003): *Formování regionální identity: nezbytná součást geografických výzkumů*. In: Jančák, V., Chromý, P., Marada, M. (eds.): *Geografie na cestách poznání*, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 163–178.
- CHVOJKOVÁ, A. (2019): *Periferní oblasti jižních Čech – vymezení, typy a stabilita*. *Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie*, 104 s.
- JANČÁK, V., CHROMÝ, P., MARADA, M., HAVLÍČEK, T., VONDRÁČKOVÁ, P. (2010): *Sociální kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí: analýza vybraných složek sociálního kapitálu v typově odlišných periferiích Česka*. *Geografie*, 115(2): 207– 222.
- KOOIMAN, N., LATTEN, J., BONTJE, M. (2018): *Human capital migration: a longitudinal perspective*. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 109(5): 644-660. <https://doi.org/10.1111/tesg.12324>

- KLUČKA, Š., NOVÁČEK, A. (2020): Regionální diferenciace vývoje počtu obyvatel v Jihočeském kraji v letech 1869 – 2017. *Geografický časopis*, 72(2): 173-191.
- KROUPOVÁ, M. (2019). Otevřená hranice s Rakouskem-šance pro rozvoj pohraničního města České Velenice. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, fakulta sociálních věd institut mezinárodních studií, katedra německých a rakouských studií, 88 s.
- KŘEŠNIČKOVÁ, D. (2012): Možnosti územního a regionálního rozvoje na území obce Staré Město pod Landštejnem. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 116 s.
- KUBEŠ, J., CHVOJKOVÁ, A. (2020): Back to peripheries based on remoteness. Human capital in the peripheral municipalities of South Bohemia. *Journal of Rural Studies*, 70: 116-124. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2020.08.045>
- KUBEŠ, J., KRAFT, S. (2011): Periferní oblasti jižních Čech a jejich sociálně populační stabilita. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 47(4): 805-830.
- KUBEŠ, J., NOVÁČEK, A. (2019): Suburbs around the Czech provincial city of České Budějovice – territorial arrangement and problems. *Hungarian Geographical Bulletin*, 68, 1, 65-78. <https://doi.org/10.15201/hungeobull.68.1.5>
- KUBEŠ, J., PODLEŠÁKOVÁ, N. (2021): Lidský a demografický kapitál v periferiích Plzeňského kraje, *Geografie*, 126(1): 97-122.
- KUBEŠ, J., VOKROUHLÍK, T. (2019): Strategies and measures for preserving rural and increasing suburban primary schools in the district of České Budějovice, Czechia. *Geographia Cassoviensis*, 13 (1): 53-67. <https://doi.org/10.33542/GC2019-1-05>
- LORENTZEN, A.B. (2013): The experience turn of the Danish periphery: the downscaling of new spatial strategies. *European Urban and Regional Studies*, 20(4): 460-472. <https://doi.org/10.1177/0969776412441192>
- MAS ČESKÁ KANADA (2021): Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Česká Kanada, o.p.s. na období 2021–2027. <https://www.masck.cz/strategie/strategie-2021-2027/> (17.2.2022)
- MAXA, O. (2021): Rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Český Krumlov. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 62 s. + přílohy.
- MCGRANAHAN, D., WOJAN, T. (2007): Recasting the creative class to examine growth processes in rural and urban counties. *Regional Studies*, 41(2): 197-216.
- MUSIL, J., MÜLLER, J. (2008): Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 44(2): 321-348.
- NIP ČR 2020-2050 (2019): Národní investiční plán České republiky do roku 2050. https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Narodni-investicni-plan-CR-2020_2050.pdf (14.3.2022)
- PILEČEK, J. (2011): The role of human capital of representatives of municipal self-government bodies in development of borderland peripheries in Czechia: the case of Volarsko. *AUC – Geographica*, 46(2): 95-106.
- PRK (2020): Program rozvoje Jihočeského kraje 2021-2027. Příloha 2. Vymezení hospodářsky slabých regionů. Moore Czech Republic s.r.o., Praha. [Template \(kraj-jihocesky.cz\)](http://www.kraj-jihocesky.cz) (17.2.2022)
- ROSINA, K., HURBÁNEK, P. (2013): Internet availability as an indicator of peripherality in Slovakia. *Moravian Geographical Reports*, 21 (1): 16-24.
- RŮŽIČKA, R. (2014): Časová dostupnost středisek veřejné správy ve vybraných okresech Jihočeského kraje (Český Krumlov, České Budějovice, Jindřichův Hradec). Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 80 s.

- SAMCOVÁ, J. (2006): Program rozvoje Dačicka (ve vymezení správního obvodu obce s rozšířenou působností). Diplomová práce. Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Geografický ústav, Brno, 93 s.
- STRATEGIE RR ČR (2020): Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Praha. <https://mmr.cz/getmedia/58c57a22-202d-4374-af5d-cbd8f9454adb/SRR21.pdf.aspx?ext=.pdf> (3.3.2022)
- ŠIMON, M. (2017): Multi-scalar geographies of polarisation and peripheralisation: A case study of Czechia. *Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, 37: 125-137. <https://doi.org/10.1515/bog-2017-0029>
- ŠPAČKOVÁ, P., OUREDNÍČEK, M., NOVÁK J. (2015): Zóny rezidenční suburbanizace 2013. In: Edelmanová, D.: Populační vývoj a současné migrační tendence venkovských obcí Jižních Čech, 29-40.
- TOMÍČEK, F (2019): Optimalizace spádových regionů základních škol ve správních obvodech ORP Třeboň, ORP Jindřichův Hradec a ORP Dačice. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, pedagogická fakulta, katedra geografie, 79 s.
- TUÑÓN, J. (2008): European Regional activation towards Brussels: From the heart to the Ultra-periphery of Europe. Walloon and Canary Islands' strategies. *Fédéralisme Régionalisme*, 8, 2, <https://popups.uliege.be/1374-3864/index.php?id=773>.
- ÚAP ORP Dačice (2020): Územně analytické podklady ORP Dačice 2020. ÚAP 2020 - Oficiální stránky Města Dačice (dacice.cz) (16.2.2022)
- ÚAP ORP JINDŘICHŮV HRADEC (2020): Rozbor udržitelného rozvoje území 2020 obec s rozšířenou působností Jindřichův Hradec PODKLADY za území ORP. Územně analytické podklady 2020 - Město Jindřichův Hradec (jh.cz) (16.2.2022)
- ÚAP ORP TŘEBONĚ (2020): Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Třeboň. 5 AKTUALIZACE ÚAP TŘEBONĚ 2020 TEXTOVÁ ČÁST.pdf (mesto-trebon.cz) (16.2.2022)
- VAISHAR, A. (2004): Small towns: an important part of the Moravian settlement system. *Dela*, 21, 309-317.
- WIECZERZAK, J. (2018): Demographic, human and social capital as factors of regional development. *Ekonomia Społeczna/Social Economy*, 1: 68-79. <http://doi.org/I: 10.15678/ES.2018.1.06>

Internetové databáze a statistické publikace:

- ČSÚ (2013a): Statistický lexikon obcí ze Sčítání 2011. Český statistický úřad v Praze. <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-lexikon-obci-2013-a8m6eyff20> (20.3.2022)
- ČSÚ (2013b): Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů – Jihočeský kraj – 2011. Český statistický úřad v Praze. <https://www.czso.cz/csu/czso/dojizdka-do-zamestnani-a-skol-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-jihocesky-kraj-2011-5266xrja0u> (26.3.2022)
- ČSÚ (2013c): Výsledky Sčítání lidu bytů a domů. Definitivní výsledky. Český statistický úřad v Praze. <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=31428> (8.3.2022)
- ČSÚ (2015): Historický lexikon obcí České republiky – 1869 – 2011. Český statistický úřad v Praze. <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015> (24.3.2022)
- ČSÚ (2020a): Charakteristika okresu Jindřichův Hradec. Český statistický úřad v Praze. https://www.czso.cz/csu/xc/charakteristika_okresu_jh (20.6.2021)
- ČSÚ (2020b): Databáze demografických údajů za obce ČR – Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2020). Český statistický úřad v Praze. <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demograficky-udaju-za-obce-cr> (26.3.2022)

- ČSÚ (2020c): Demografická ročenka správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem – 2010 až 2019. Český statistický úřad v Českých Budějovicích. <https://www.czso.cz/documents/10180/142756974/13005721066.pdf/a19e76a8-ac4c-4da2-9e6c-79ca5fbffdf1?version=1.1> (14.3.2022)
- ČSÚ (2020d): Veřejná databáze. Dokončené byty v obcích. Český statistický úřad v Praze. <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=> (28.2.2022)
- ČSÚ (2020e): Veřejná databáze. Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí podle obcí vybraného SO ORP a věku – Jindřichův Hradec, Třeboň a Dačice. Český statistický úřad v Praze. https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=VOLDZO201807-OB-OR&f=TABULKA&z=T&skupId=2383&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~502_null__null_&katalog=all&&pvokc=65&pvoch=3104&&v=v206__null__null__null&str=v198#w= (14.3.2022)
- ČSÚ (2020f): Veřejná databáze. Rozvody v obcích okresu Jindřichův Hradec 2011-2020. Český statistický úřad v Praze. <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=> (13.3.2022)
- ČSÚ (2020g): Veřejná databáze. Věková struktura v obcích okresu Jindřichův Hradec - k 31.12.2020. Český statistický úřad v Praze. <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&f=TABULKA&z=T&pvo=UD-1646397753978&udIdent=-478263&&str=v10002&kodjaz=203> (4.3.2022)
- ČSÚ (2021a): Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2021. Český statistický úřad v Praze. <https://www.czso.cz/documents/10180/142756350/1300722103.pdf/53ded62a-5c7c-45ba-b17f-ba60021e5c54?version=1.1> (20.6.2021)
- ČSÚ (2021b): Vybrané ukazatele podle okresů, správních obvodů ORP a správních obvodů POÚ k 1. 1. 2021. Český statistický úřad v Českých Budějovicích. https://www.czso.cz/documents/11256/44998663/OKR_ORP_POU_2021.pdf (26.3.2022)
- ČSÚ (2021c): Veřejná databáze. Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem v obcích vybraného okresu. Český statistický úřad v Praze. https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&f=TABULKA&z=T&skupId=3789&filtr=G%7EF_M%7EF_Z%7EF_R%7EF_P%7E_S%7E_U%7E301-501-401-202-411_null_&katalog=30831&pvo=ORG01okrob-R&pvo=ORG01okrob-R&pvokc=101&pvoch=40304&str=v78&c=v3~2__RP2021MP12DP31 (14.3.2022)
- ČSÚ (2021d): Veřejná databáze. Nezaměstnanost v obcích vybraného SO ORP – Jindřichův Hradec, Třeboň a Dačice. Český statistický úřad v Praze. https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvoch=3104&pvokc=65&pvo=ZAMD004&f=TABULKA&z=T&katalog=30853&c=v3~2__RP2021MP12DPPDM&&str=v135 (14.3.2021)
- IDOS (2021): Informační dopravní systém. Praha, CHAPS spol. s.r.o. <https://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/> (23.8.2021)

8. Seznam příloh

Obrázek 1. Sídlní střediska a periferní obce a oblasti Jihočeského kraje podle Kubeš, Chvojková (2020).....	14
Obrázek 2. Okresy USA s vysokým růstem kreativní třídy (šedý odstín) - Mcgranahan, Wojan (2007)	18
Obrázek 3. Celkový přírůstek obyvatel obcí Jižních Čech v letech 1992-2017 (Edelmanová 2019)	20
Obrázek 4. Migrační bilance obyvatel obcí Jižních Čech v letech 1992-2017 (Edelmanová 2019)	20
Obrázek 5. Školské spádové oblasti na území okresu Jindřichův Hradec 2015/2016 (Tomíček, 2019)	21
Obrázek 6. Část problémových listů vztahujících se k SO ORP Dačice (ÚAP SO ORP Dačice, 2020)	23
Obrázek 7. Vymezení hospodářsky slabých oblastí dle metodiky PRK (2020).....	25
Obrázek 8. Vymezení hospodářsky slabých oblastí dle metodiky Strategie RR ČR (2020).....	26
Mapa 1. Administrativní typy sídel v okresu Jindřichův Hradec	29
Mapa 2. Počet obyvatel v sídlech okresu Jindřichův Hradec (2021)	29
Mapa 3. Mikroregionální a nižší sídlní střediska v okrese Jindřichův Hradec (2021)	42
Mapa 4. Ultraperiferní, periferní, semiperiferní a suburbánní typy sídel na mikroregionální úrovni v okrese Jindřichův Hradec (2021)	44
Mapa 5. Odlehlostní typy sídel a periferní oblasti a jejich typy, mikroregionální úroveň, okres Jindřichův Hradec (2021).....	45
Mapa 6. Populační vývoj v sídlech okresu Jindřichův Hradec (1991 – 2021).....	49
Tabulka 1. Údaje o osídlení a obyvatelstvu za SOOPOÚ okresu Jindřichův Hradec (2021)....	31
Tabulka 2. Obyvatelstvo a jeho vývoj podle SOOPOÚ (2011- 2020/2021, okres Jindřichův Hradec).....	31
Tabulka 3. Sledované služby v potencionálních sídlních střediscích	33
Tabulka 4. Indikátory lidského a demografického kapitálu v sídlech (2021)	38
Tabulka 5. Hierarchie sídlních středisek okresu Jindřichův Hradec (2021)	41
Tabulka 6. Typy periferních oblastí v okrese Jindřichův Hradec (2021)	46
Tabulka 7. Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu odlehlostních typů sídel okresu	48
Tabulka 8. Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu periferních oblastí mikroregionální úrovně, okres Jindřichův Hradec (2011, 2022)	51
Tabulka 9. Sledované druhy služeb v potenciálních sídlních střediscích okresu Jindřichův Hradec (2021)	
Tabulka 10. Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídlech okresu Jindřichův Hradec (2021)	

9. Přílohy

Tabulka 9. Sledované druhy služeb v potenciálních sídelních střediscích okresu Jindřichův Hradec (2021)

Druhy služeb	Body za zastoupení druhů služeb v potenciálních sídelních střediscích																
	Jindřichův Hradec	Třeboň	Dačice	Suchdol nad Lužnicí	České Velenice	Nová Bystřice	Slavonice	Studená	Nová Včelnice	Kardašova Řečice	Chlum u Třeboně	Lomnice nad Lužnicí	Kunžak	Strmilov	Jarošov nad Nežárkou	Český Rudolec	Stráž nad Nežárkou
Okresní soud (2b)	2																
Katastrální úřad (2b)	2																
Finanční úřad (2b)	2	2	2														
Úřad práce (2b)	2	2	2														
Úřad ORP (2b)	2	2	2														
Matriční úřad (1b)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1
Stavební úřad (2b)	2	2	2	2	2	2	2	2	2								
Policie ČR (2b)	1	1	1	1	1	1	1				1						
Městská policie (1b)	1	1	1		1												
Hasičský záchranný sbor (1b)	1	1	1											1			
Vysoká škola (4b)	4																
Gymnázium (3b*; max. 6b)	3(1)	3(1)	3(1)														
Střední škola, ne gymnázium (3b*max.6b)	6(4)	6(2)	6(2)		3(1)												
Úplná ZŠ (3b)	3(6)	3(5)	3(3)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)	3(1)
Neúplná ZŠ (2b)															2		
Mateřská škola (1b)	1(8)	1(3)	1(2)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)
Nemocnice (5b)	5																
Hřbitov (1b)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Menší nemocnice (3b)			3														
LDN a podobná zařízení (1b)	1	1	1														
Domov pro seniory (1b)	1(1)	1(1)	1(1)		1(1)	1(1)											
Praktický lékař (1b; maximálně 5b)	5	5	5	2	3	3	3	2	3	3	4	1	2	1			1
Lékárna (1b)	1(8)	1(4)	1(2)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1	1	1					1(1)
Pošta (1b)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Potravinový supermarket (4b)	4(16)	4(16)	4(16)	4(1)													
Větší samoobsluha potravin (2b)	2(12)	2(6)	2(6)	2(3)	2(6)	2(3)	2(3)	2(3)	2(3)	2(3)	2(3)			2(2)			2(2)
Menší prodejna potravin (1b)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Retail park (3b)	3												2				
Prodejna stavebnin (1b)	1	1	1	1	1	1	1	1				1					1
Čerpací stanice (1b)	1(14)	1(3)	1(2)	1(1)	1(2)	1(2)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)		1(1)		1(1)
Banka (2b)	2 (9)	2(2)	2(2)	2(1)	2(1)												
Bankomat (1b)	1(19)	1(12)	1(7)	1(2)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(2)	1(1)	1(1)	1(1)					
Krytá ledová plocha (2b)	2																
Krytý plavecký bazén (2b)	2	2															
Celkem bodů	72	54	55	26	28	23	22	19	19	18	18	14	14	13	10	7	15

Zdroje dat: vyhledávání služeb na internetu (také pomocí různých rejstříků škol, zdravotnických zařízení, policie,...), terénní průzkum. Poznámka: Služby s * jsou násobeny na základě počtu služeb tohoto typu v sídle, hodnoty v závorce obsahují počet služeb, který není násoben.

Tabulka 9. - pokračování

Druhy služeb	Body za zastoupení druhů služeb v potenciálních sídelních střediscích																	
	Deštná	Volfřív	Čiměř	Novosedly nad Nežárkou	Lodhčův	Rapšach	Rodvínov	Dešná	Pluhův Žtár	Horní Pěna	Střížovice	Lásenice	Staré Hobzí	Čizkrajov	Majdalena	Popelín	Vlčice	Staré M. pod Landštejnem
Okresní soud (1b)																		
Katastrální úřad (2b)																		
Finanční úřad (2b)																		
Úřad práce (2b)																		
Úřad ORP (2b)																		
Matriční úřad (1b)	1							1										
Stavební úřad (2b)																		
Policie ČR (1b)																		
Hasič. zach. sbor (1b)																		
Městská policie (1b)																		
Vysoká škola (4b)																		
Gymnázium (3b*;max 6b)																		
Střední škola, ne gym.(3b*max.6b)																		
Úplná ZŠ (3b)												3(1)						
Neúplná ZŠ (2b)	2	2	2	2	2	2		2							2	2		2
Mateřská škola (1b)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)		1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)	1(1)		1(1)	1(1)	1(1)	1(1)
Nemocnice (5b)																		
Hřbitov (1b)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ménší nemocnice (3b)																		
LDN a podobná zařízení (1b)																		
Domov pro seniory (1b)																		
Odborný lékař (1b)	2																	
Praktický lékař (1b)	1											1				1		2
Lékárna (1b)																		
Pošta (1b)	1		1	1	1	1		1	1	1		1	1		1	1		1
Potravinový supermarket (4b)																		
Větší samoobsluha potravin (2b)	2									2(1)								
Ménší prodejna potravin (1b)	1	1	1	1	1	1		1	1		1	1	1	1		1	1	1
Retail park (3b)																		
Prodejna stavebnin (1b)																		
Čerpací stanice (1b)	1							1(1)										
Banka (2b)																		
Bankomat (1b)																		
Krytá ledová plocha (2b)																		
Krytý plavecký bazén (2b)																		
Celkem bodů	14	6	7	7	6	6	2	7	4	5	3	4	8	2	5	7	3	8

Zdroje dat: vyhledávání služeb na internetu (také pomocí různých rejstříků škol, zdravotnických zařízení, policie,...), terénní průzkum.
Poznámka: Služby s * jsou násobeny na základě počtu služeb tohoto typu v sídle, hodnoty v závorce obsahují počet služeb, který není násoben.

Tabulka 10. Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídlech okresu Jindřichův Hradec (2021)

Sídlo (tučně obec)	Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídle											
	DVOB	SVOB	KVOB	DĚTI	SENI	ZÁKL	VYSO	NOBY	PODN	NEZA	ZAVE	ROZV
Báňovice	0,97	0,99	0,99	15,60	18,35	28,70	9,60	18,35	192,66	1,39	35,29	0,00
Bednárec	0,97	1,18	1,17	24,51	19,61	21,70	8,40	25,00	200,00	1,33	47,43	0,00
Bednářeček	1,04	1,05	0,99	17,13	22,10	20,00	10,00	68,42	215,79	1,68	43,86	21,05
Blažejov	1,59	1,54	1,04	17,50	12,79	20,90	7,30	57,91	287,31	1,99	47,22	22,27
Dvořeček	1,34	2,07	1,05	3,80	30,43	20,90	7,30	57,91	287,31	1,99	47,22	22,27
Malý Ratmírov	6,85	6,85	1,04	19,09	19,09	20,90	7,30	57,91	287,31	1,99	47,22	22,27
Mutyněves	2,78	2,12	1,02	13,92	15,91	20,90	7,30	57,91	287,31	1,99	47,22	22,27
Oldříš	0,76	0,78	1,03	21,32	28,73	20,90	7,30	57,91	287,31	1,99	47,22	22,27
Bořetín	1,04	1,16	1,02	17,82	18,81	21,30	4,00	19,80	148,51	4,69	44,29	9,90
Březina	0,69	0,80	0,94	37,21	33,86	27,20	8,00	7,87	141,73	5,88	49,43	7,87
Budeč	0,98	0,83	0,93	13,29	15,61	23,30	9,00	19,14	229,67	2,67	51,57	23,92
Borová	0,55	0,90	0,92	5,86	17,19	23,30	9,00	19,14	229,67	2,67	51,57	23,92
Budíškovice	0,88	0,92	0,86	15,35	19,90	25,10	4,10	30,04	181,69	4,10	44,45	10,01
Manešovice	0,74	0,77	0,86	18,22	13,18	25,10	4,10	30,04	181,69	4,10	44,45	10,01
Ostojkovice	0,74	0,75	0,86	17,94	9,27	25,10	4,10	30,04	181,69	4,10	44,45	10,01
Vesce	0,82	0,80	0,86	22,15	13,51	25,10	4,10	30,04	181,69	4,10	44,45	10,01
Cep	1,03	1,07	1,12	15,79	22,63	21,20	3,40	5,26	289,47	1,71	51,00	15,79
Cizkrajov (ves)	0,92	0,87	1,03	15,68	12,16	28,30	3,60	97,51	185,47	2,33	46,00	9,56
Dolní Bolíkov	0,84	0,90	1,04	7,30	37,68	28,30	3,60	97,51	185,47	2,33	46,00	9,56
Holešice	0,84	0,97	1,04	10,84	31,68	28,30	3,60	97,51	185,47	2,33	46,00	9,56
Mutná	0,96	0,98	1,03	15,20	22,86	28,30	3,60	97,51	185,47	2,33	46,00	9,56
Červený Hrádek	0,94	0,92	0,88	16,02	13,11	21,90	7,50	4,85	194,17	2,74	48,44	9,71
České Velenice (vzm)	0,98	1,00	1,02	17,18	18,23	26,10	4,40	17,89	210,96	3,39	46,93	19,31
Český Rudolec (sves)	0,90	0,88	1,00	12,66	22,29	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Horní Radíkov	0,46	0,50	1,00	0,00	0,00	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Lipnice	0,82	1,19	1,00	20,78	16,57	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Markvarec	0,96	0,93	1,00	17,93	17,16	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Matějovec	0,92	0,95	1,00	12,36	29,56	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Nová Ves	1,00	1,73	1,00	32,08	30,70	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Nový Svět	1,29	0,90	1,00	22,58	64,81	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Radíkov	0,56	0,80	1,00	5,08	43,75	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Rožnov	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Stoječín	1,34	0,83	1,00	8,47	24,31	24,80	7,60	23,94	235,04	5,84	57,47	16,32
Čiměř (ves)	1,15	1,03	1,03	15,43	21,05	29,00	3,80	33,71	279,49	3,15	45,54	21,07
Bílá	1,71	2,14	1,04	3,17	27,50	29,00	3,80	33,71	279,49	3,15	45,54	21,07
Dobrá Voda	0,73	0,81	1,03	2,74	41,71	29,00	3,80	33,71	279,49	3,15	45,54	21,07
Lhota	0,70	0,79	1,03	8,23	8,94	29,00	3,80	33,71	279,49	3,15	45,54	21,07
Nová Ves	1,01	1,46	1,04	9,76	18,18	29,00	3,80	33,71	279,49	3,15	45,54	21,07
Potočná	1,16	1,65	1,02	17,89	19,43	29,00	3,80	33,71	279,49	3,15	45,54	21,07
Sedlo	1,03	1,18	1,03	10,29	13,03	29,00	3,80	33,71	279,49	3,15	45,54	21,07
Čluněk	1,23	1,08	1,02	18,42	15,16	26,80	3,00	49,79	234,44	4,98	50,89	18,67
Kunějov	0,81	1,18	1,02	22,11	30,31	26,80	3,00	49,79	234,44	4,98	50,89	18,67
Lomy	1,03	0,98	1,02	13,91	25,09	26,80	3,00	49,79	234,44	4,98	50,89	18,67
Dačice	0,88	0,90	0,96	13,91	25,20	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Bílkov	0,93	0,89	0,96	16,51	11,88	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Borek	1,10	0,96	0,96	15,36	11,69	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Dolní Němčice	0,89	1,12	0,96	16,33	15,66	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Hostkovice	1,63	0,87	0,96	26,14	22,05	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Hradištko	1,53	1,38	0,96	15,28	16,01	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Chlumec	0,90	1,47	0,96	11,61	23,86	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Lipolec	0,89	0,76	0,96	17,12	19,42	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Malý Pěčín	0,89	0,85	0,96	17,79	21,33	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Prostřední Vydří	0,98	0,90	0,96	12,19	19,48	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Toužín	0,87	1,00	0,95	10,69	47,61	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72
Velký Pěčín	1,06	0,82	0,96	19,23	21,08	18,10	9,40	37,26	224,14	2,40	44,62	25,72

Poznámky: Zelené hodnoty spadají do prvních kvartilů, červené hodnoty do posledních kvartilů. Červeně jsou vyznačena mikroregionální města, světle hnědě periferní sídla, tmavě hnědě ultraperiferní, zelené sídla bez spojů, žlutě semiperiferní a modře suburbánní sídla. Velmi malá města mají zkratku – vmm, městyse – měst, střediskové vesnice – stv, významnější vesnice – vves, větší vesnice – ves.

Zdroje: Výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole bakalářské práce.

Tabulka 10. - pokračování

Sídlo (tučně obec)	Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídle											
	DVOB	SVOB	KVOB	DĚTI	SENI	ZÁKL	VYSO	NOBY	PODN	NEZA	ZAVE	ROZV
Dešná (vves)	0,97	0,88	0,97	14,81	17,07	35,20	3,80	15,13	184,87	8,93	40,18	21,85
Bělčovice	0,63	0,95	0,97	14,26	24,50	35,20	3,80	15,13	184,87	8,93	40,18	21,85
Dančovice	0,68	0,68	0,98	3,59	26,42	35,20	3,80	15,13	184,87	8,93	40,18	21,85
Hluboká	0,57	0,70	0,97	10,05	14,80	35,20	3,80	15,13	184,87	8,93	40,18	21,85
Chvalkovice	0,66	0,71	0,98	14,96	5,51	35,20	3,80	15,13	184,87	8,93	40,18	21,85
Plačovice	0,73	1,00	0,97	7,99	15,69	35,20	3,80	15,13	184,87	8,93	40,18	21,85
Rancířov	0,96	0,90	0,97	15,85	33,96	35,20	3,80	15,13	184,87	8,93	40,18	21,85
Dešná (měst)	1,21	1,14	1,06	15,81	18,83	19,70	8,50	14,42	234,60	3,09	44,89	32,77
Lipovka	0,78	1,27	1,05	12,18	37,74	19,70	8,50	14,42	234,60	3,09	44,89	32,77
Dívčí Kopy	1,22	1,18	1,13	13,89	15,28	16,70	3,70	55,56	347,22	2,08	42,00	27,78
Dobrohošť	1,00	1,05	0,98	17,39	15,22	25,60	4,70	43,48	260,87	3,13	37,43	0,00
Dolní Pěna	5,08	3,50	1,51	21,97	15,40	14,20	16,70	171,72	310,61	2,94	52,14	15,15
Dolní Žďár	1,38	1,29	0,98	19,64	21,84	22,90	13,00	66,23	284,77	0,00	43,00	6,62
Horní Lhota	1,42	1,51	0,97	18,72	13,42	22,90	13,00	66,23	284,77	0,00	43,00	6,62
Domanín	1,22	1,27	1,04	17,10	15,54	19,80	9,70	103,63	282,38	0,73	45,33	31,09
Doňov	0,98	0,93	1,06	19,05	25,00	25,80	1,50	0,00	238,10	0,00	51,43	23,81
Druče	0,77	0,87	1,33	20,00	19,29	31,60	5,30	19,23	250,00	3,23	44,20	0,00
Annovice	0,80	0,86	1,33	0,00	35,71	31,60	5,30	19,23	250,00	3,23	44,20	0,00
Dunajovice	1,05	1,16	1,07	17,97	15,21	19,00	4,00	32,26	317,97	0,00	39,71	13,82
Dvory nad Lužnicí	1,03	1,09	1,11	18,99	21,79	19,60	6,70	36,31	234,64	0,46	41,57	22,35
Frahelž	0,89	1,02	1,01	15,23	22,52	23,80	4,60	26,49	145,70	1,08	49,14	19,87
Hadravova Rosička	1,06	0,92	1,12	24,56	24,56	18,60	7,00	17,54	245,61	0,00	40,60	0,00
Halámky	0,95	1,14	1,13	7,29	17,19	26,20	3,40	26,04	234,38	0,75	59,00	10,42
Hamr	1,05	0,98	1,05	15,03	19,67	21,00	5,50	13,66	226,78	2,16	45,71	16,39
Hatín	1,15	1,12	1,01	17,07	19,78	19,90	11,50	62,78	300,45	3,05	52,57	13,45
Jemčina	0,49	0,78	1,00	19,55	29,10	19,90	11,50	62,78	300,45	3,05	52,57	13,45
Stajka	0,98	1,14	1,02	0,18	34,46	19,90	11,50	62,78	300,45	3,05	52,57	13,45
Heřmaneč	0,92	1,11	0,94	12,50	20,45	12,30	9,60	45,45	295,45	1,70	41,43	11,36
Horní Meziříčko	0,82	1,03	1,12	20,35	26,55	19,10	3,40	0,00	194,69	0,00	55,60	0,00
Horní Němčice	0,79	0,80	0,83	14,67	20,00	28,00	0,00	13,33	226,10	6,38	44,29	26,67
Horní Pěna (vves)	1,34	1,23	1,04	14,90	15,43	20,80	5,30	27,12	266,10	3,12	50,78	18,64
Malíkov nad Nežárkou	1,10	1,30	1,03	14,99	24,09	20,80	5,30	27,12	266,10	3,12	50,78	18,64
Horní Radouň	0,82	0,93	0,98	14,07	16,88	25,20	4,20	37,66	301,26	5,59	48,60	8,37
Bukovka	0,73	0,59	1,00	0,00	98,48	25,20	4,20	37,66	301,26	5,59	48,60	8,37
Nový Bozděchov	0,53	1,47	1,00	0,00	21,31	25,20	4,20	37,66	301,26	5,59	48,60	8,37
Starý Bozděchov	0,78	0,98	0,98	14,22	31,52	25,20	4,20	37,66	301,26	5,59	48,60	8,37
Horní Skřýchov	2,49	2,29	1,49	20,31	18,23	18,20	10,10	125,00	286,46	2,96	50,29	31,25
Horní Slatina	0,76	0,94	0,89	10,37	12,59	26,20	9,20	22,22	229,63	2,20	47,86	0,00
Hospřiz	1,16	1,12	1,06	17,55	15,72	22,90	3,70	73,29	231,68	3,51	41,22	33,10
Hrutkov	2,12	1,41	1,07	12,77	33,85	22,90	3,70	73,29	231,68	3,51	41,22	33,10
Hrachoviště	0,84	0,99	0,89	12,99	19,48	33,80	2,60	12,99	415,58	1,96	46,60	12,99
Hříšice	1,18	1,04	1,06	17,06	14,16	26,30	7,50	35,40	176,99	0,00	46,67	14,75
Jersice	0,79	0,86	1,07	19,54	39,72	26,30	7,50	35,40	176,99	0,00	46,67	14,75
Chlum u Tř. (měst)	0,88	0,85	0,94	11,96	20,77	21,70	5,70	10,43	251,30	3,29	55,13	19,81
Lutová	0,70	0,80	0,93	14,19	23,19	21,70	5,70	10,43	251,30	3,29	55,13	19,81
Mirochov	0,87	0,90	0,93	19,02	29,51	21,70	5,70	10,43	251,30	3,29	55,13	19,81
Žitč	0,68	0,83	0,93	9,35	28,76	21,70	5,70	10,43	251,30	3,29	55,13	19,81
Jarošov nad N. (stv)	1,18	1,08	1,00	15,52	16,70	20,00	7,90	30,33	251,84	3,31	49,47	18,38
Hostějves	1,06	0,88	1,00	15,59	15,86	20,00	7,90	30,33	251,84	3,31	49,47	18,38
Kruplov	1,11	1,05	1,00	22,79	14,35	20,00	7,90	30,33	251,84	3,31	49,47	18,38
Lovětín	0,95	1,04	1,00	17,63	23,80	20,00	7,90	30,33	251,84	3,31	49,47	18,38
Matějovec	0,95	0,90	1,00	0,00	25,12	20,00	7,90	30,33	251,84	3,31	49,47	18,38
Nekrasín	0,76	1,08	1,00	3,42	26,91	20,00	7,90	30,33	251,84	3,31	49,47	18,38
Pejdlova Rosička	0,75	1,13	1,00	10,63	16,75	20,00	7,90	30,33	251,84	3,31	49,47	18,38
Zdešov	0,91	0,91	1,00	10,30	19,08	20,00	7,90	30,33	251,84	3,31	49,47	18,38
Jilem	0,86	1,05	1,22	19,84	22,22	20,00	6,00	47,62	222,22	0,00	45,71	15,87

Poznámky: Zelené hodnoty spadají do prvních kvartilů, červené hodnoty do posledních kvartilů. Červeně jsou vyznačena mikroregionální města, světle hnědě periferní sídla, tmavě hnědě ultraperiferní, zelené sídla bez spojů, žlutě semiperiferní a modře suburbánní sídla. Velmi malá města mají zkratku – vmm, městyse – měst, střediskové vesnice – stv, významnější vesnice – vves, větší vesnice – ves.

Zdroje: Výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole bakalářské práce.

Tabulka 10. - pokračování

Sídlo (tučně obec)	Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídle											
	DVOB	SVOB	KVOB	DĚTI	SENI	ZÁKL	VYSO	NOBY	PODN	NEZA	ZAVE	ROZV
Jindřichův Hradec	0,93	0,91	0,98	12,91	20,55	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Buk	1,39	1,19	0,98	19,79	17,67	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Děbolín	1,10	1,07	0,98	12,76	17,66	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Dolní Radouň	1,14	1,27	0,98	18,17	7,57	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Dolní Skrýchov	1,16	0,99	0,98	13,45	11,53	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Horní Žďár	2,02	1,85	0,98	23,15	14,17	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Matná	0,86	0,90	0,98	4,04	25,24	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Otín	1,75	1,02	0,98	14,91	29,85	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Políkno	1,21	1,06	0,98	14,50	11,87	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Radouňka	0,95	0,95	0,98	15,78	21,73	17,50	12,30	22,16	253,67	2,25	54,11	26,83
Kačlehy	2,12	1,77	1,63	23,58	18,87	22,80	1,80	94,34	254,72	6,45	53,71	28,30
Kamenný Malíkov	0,95	1,03	1,31	15,49	25,35	10,00	10,00	42,25	366,20	0,00	39,00	28,17
K. Řečice (vmm)	1,07	1,11	1,00	15,08	17,79	20,40	7,70	24,19	250,90	2,55	48,80	30,91
Mnich	0,90	1,04	1,00	21,41	19,53	20,40	7,70	24,19	250,90	2,55	48,80	30,91
Nitovice	0,94	0,97	1,00	19,48	20,83	20,40	7,70	24,19	250,90	2,55	48,80	30,91
Klec	0,91	0,85	1,02	12,50	22,62	27,70	11,50	17,86	261,90	1,19	39,57	23,81
Kostelní Radouň	1,12	1,22	1,03	16,39	18,39	20,20	6,50	56,86	270,90	3,19	43,14	10,03
Kostelní Vydří	0,91	0,99	0,91	12,18	17,95	26,00	7,10	12,82	166,67	4,81	43,86	12,82
Kunžak (měst)	0,98	1,00	1,02	13,91	17,60	24,40	7,80	21,05	268,16	2,83	45,73	14,94
Kaproun	0,51	0,34	1,00	0,00	0,00	24,40	7,80	21,05	268,16	2,83	45,73	14,94
Mosty	1,07	1,06	1,02	11,42	28,73	24,40	7,80	21,05	268,16	2,83	45,73	14,94
Suchdol	1,02	1,70	1,00	17,32	45,46	24,40	7,80	21,05	268,16	2,83	45,73	14,94
Terežín	4,09	0,51	1,00	0,00	0,00	24,40	7,80	21,05	268,16	2,83	45,73	14,94
Valtínov	0,88	0,97	1,02	3,57	21,65	24,40	7,80	21,05	268,16	2,83	45,73	14,94
Zvůle	3,27	4,09	1,00	21,65	14,21	24,40	7,80	21,05	268,16	2,83	45,73	14,94
Lásenice (stv)	1,18	1,11	1,01	15,32	18,02	18,20	5,70	41,44	219,82	3,24	43,78	14,41
Lodhěřov (vves)	1,09	1,09	1,06	14,58	18,17	26,60	3,40	61,93	249,24	3,03	40,57	28,70
Najdek	1,75	1,02	1,04	20,62	33,92	26,60	3,40	61,93	249,24	3,03	40,57	28,70
Studnice	1,14	1,17	1,07	13,36	19,98	26,60	3,40	61,93	249,24	3,03	40,57	28,70
Lomnice n/L. (měst)	1,14	1,14	1,03	15,83	20,89	19,60	7,20	53,33	216,67	1,36	48,93	27,22
Lužnice	1,36	1,14	1,00	17,22	19,14	21,20	8,60	28,71	342,11	2,61	47,00	21,53
Majdalena (vves)	0,92	1,01	1,07	16,07	19,84	26,70	4,50	29,76	224,21	1,91	49,73	21,83
Nová Bystřice (vmm)	0,96	0,95	1,00	15,81	17,54	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Albeř	1,08	1,04	0,99	14,19	24,37	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Artolec	0,88	0,74	1,00	1,99	35,54	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Blato	1,43	1,49	1,00	8,45	3,27	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Hradiště	1,18	1,45	1,00	24,80	21,69	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Hůrky	1,03	0,91	0,99	12,52	20,65	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Kláster	0,85	0,69	1,00	14,92	32,80	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Konrac	1,33	1,09	1,00	0,00	34,86	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Klenová	0,83	0,64	1,00	0,50	44,61	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Nový Vojšov	1,17	0,85	1,00	10,57	37,76	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Ovčárna	1,20	1,02	1,00	11,70	13,41	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Senotín	1,39	1,21	1,00	14,49	34,86	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Skalka	0,58	1,10	1,00	27,67	25,35	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12
Smrčná	0,31	0,36	1,00	0,00	34,86	24,80	5,20	23,12	231,50	2,70	51,07	23,12

Poznámky: Zelené hodnoty spadají do prvních kvartilů, červené hodnoty do posledních kvartilů. Červeně jsou vyznačena mikroregionální města, světle hnědě periferní sídla, tmavě hnědě ultraperiferní, zeleně sídla bez spojů, žlutě semiperiferní a modře suburbánní sídla. Velmi malá města mají zkratku – vmm, městyse – měst, střediskové vesnice – stv, významnější vesnice – vves, větší vesnice – ves.

Zdroje: Výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole bakalářské práce.

Tabulka 10. - pokračování

Sídlo (tučně obec)	Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídle											
	DVOB	SVOB	KVOB	DĚTI	SENI	ZÁKL	VYSO	NOBY	PODN	NEZA	ZAVE	ROZV
Nová Olešná	0,90	1,20	1,21	18,18	24,24	24,40	4,40	7,58	196,97	0,00	49,40	30,30
Nová Včelnice (vmm)	0,88	0,92	0,98	13,91	20,74	20,00	5,00	12,78	197,00	2,25	44,55	29,97
Brabec	1,30	1,26	1,00	13,11	22,15	20,00	5,00	12,78	197,00	2,25	44,55	29,97
Karlov	0,34	0,67	1,00	7,49	39,55	20,00	5,00	12,78	197,00	2,25	44,55	29,97
Nová Ves nad Lužnicí	0,87	0,95	1,05	19,14	10,34	28,10	2,90	49,56	253,64	2,78	56,57	43,73
Krabonoš	1,10	1,10	1,04	22,00	18,89	28,10	2,90	49,56	253,64	2,78	56,57	43,73
Žofína Huť	0,81	0,83	1,00	11,93	30,73	28,10	2,90	49,56	253,64	2,78	56,57	43,73
Novosedly n/N. (vves)	1,54	1,07	1,10	14,57	12,83	22,00	6,30	32,16	309,94	1,80	44,00	23,39
Kolence	0,87	0,92	1,10	17,93	24,26	22,00	6,30	32,16	309,94	1,80	44,00	23,39
Mláka	0,46	1,10	1,09	10,16	12,50	22,00	6,30	32,16	309,94	1,80	44,00	23,39
Okrouhlá Radouň	1,14	1,28	1,11	12,32	20,85	17,40	5,00	80,57	203,79	1,56	40,43	14,22
Peč	1,22	1,35	1,22	18,54	11,44	23,10	3,60	18,15	197,58	2,51	44,89	12,10
Liděřovice	1,11	1,08	1,23	25,96	28,55	23,10	3,60	18,15	197,58	2,51	44,89	12,10
Urbaně	1,81	1,71	1,22	21,16	32,71	23,10	3,60	18,15	197,58	2,51	44,89	12,10
Písečné	0,87	0,84	0,90	16,29	18,85	31,50	3,90	2,08	233,33	3,81	44,73	12,10
Chvaletín	0,67	0,85	0,89	6,51	22,07	31,50	3,90	2,08	233,33	3,81	44,73	12,10
Marketa	0,83	1,04	0,89	16,07	7,79	31,50	3,90	2,08	233,33	3,81	44,73	12,10
Modletice	0,81	0,67	0,88	13,66	26,48	31,50	3,90	2,08	233,33	3,81	44,73	12,10
Nové Sady	0,64	0,87	0,89	8,54	16,55	31,50	3,90	2,08	233,33	3,81	44,73	12,10
Slavětín	0,71	0,91	0,91	12,96	29,67	31,50	3,90	2,08	233,33	3,81	44,73	12,10
Václavov	1,13	1,50	1,00	0,00	0,00	31,50	3,90	2,08	233,33	3,81	44,73	12,10
Pístina	1,42	0,77	0,68	13,95	17,05	18,90	2,90	85,27	333,33	0,00	45,29	0,00
Plavsko	1,09	1,11	1,02	14,82	20,35	21,30	5,60	28,76	292,04	4,53	50,78	24,34
Pleše	0,96	0,98	0,97	12,00	17,14	18,20	10,10	11,43	342,86	1,79	43,00	11,43
Pluhův Žďár (ves)	0,90	0,91	0,97	17,29	12,18	23,30	4,40	30,30	296,30	1,05	42,82	16,84
Červená Lhota	0,81	1,17	0,97	15,11	26,60	23,30	4,40	30,30	296,30	1,05	42,82	16,84
Jížná	0,79	0,84	0,97	8,68	22,91	23,30	4,40	30,30	296,30	1,05	42,82	16,84
Klenov	0,85	0,92	0,97	21,14	17,40	23,30	4,40	30,30	296,30	1,05	42,82	16,84
Mostečný	0,75	0,93	0,98	10,43	20,99	23,30	4,40	30,30	296,30	1,05	42,82	16,84
Plasná	0,63	0,67	0,97	7,82	3,94	23,30	4,40	30,30	296,30	1,05	42,82	16,84
Pohoří	1,02	1,19	0,98	15,28	23,07	23,30	4,40	30,30	296,30	1,05	42,82	16,84
Samosoly	0,82	1,13	0,98	18,25	29,85	23,30	4,40	30,30	296,30	1,05	42,82	16,84
Polště	1,37	1,19	1,11	15,65	21,74	21,20	7,10	69,57	269,57	6,76	45,00	26,09
Ponědraž	0,88	0,89	1,00	12,96	24,07	32,70	3,00	9,26	212,96	1,56	53,14	18,52
Ponědražka	0,71	0,87	1,03	12,50	23,75	16,90	12,30	25,00	250,00	4,26	54,43	0,00
Popelín (vves)	0,99	1,09	1,05	16,04	20,10	21,40	4,00	20,00	256,00	2,00	47,67	22,00
Horní Olešná	1,13	1,34	1,06	21,14	16,36	21,40	4,00	20,00	256,00	2,00	47,67	22,00
Příbraz	1,29	1,20	1,10	15,79	18,80	21,60	8,00	105,26	259,26	1,77	48,14	7,41
Rapšach (vves)	1,15	1,17	1,14	17,96	17,80	32,00	5,40	21,67	182,66	2,40	48,67	18,58
Ratiboř	0,98	1,03	0,95	10,80	22,16	26,20	9,10	28,41	278,41	2,89	46,71	39,77

Poznámky: Zelené hodnoty spadají do prvních kvartilů, červené hodnoty do posledních kvartilů. Červeně jsou vyznačena mikroregionální města, světle hnědě periferní sídla, tmavě hnědě ultraperiferní, zeleně sídla bez spojů, žlutě semiperiferní a modře suburbánní sídla. Velmi malá města mají zkratku – vmm, městyse – měst, střediskové vesnice – stv, významnější vesnice – vves, větší vesnice – ves.

Zdroje: Výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole bakalářské práce.

Tabulka 10. - pokračování

Sídlo (tučně obec)	Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídle											
	DVOB	SVOB	KVOB	DĚTI	SENI	ZÁKL	VYSO	NOBY	PODN	NEZA	ZAVE	ROZV
Rodvínov (vves)	1,40	1,34	1,30	16,39	18,24	16,20	11,90	128,87	277,32	2,74	50,00	17,94
Jindřiš	2,26	2,07	1,30	21,05	13,86	16,20	11,90	128,87	277,32	2,74	50,00	17,94
Roseč	1,08	1,17	1,12	20,69	21,55	22,50	7,70	38,79	250,00	3,50	44,43	8,62
Rosička	0,96	1,05	1,27	12,31	24,62	27,70	0,00	0,00	169,23	2,86	57,80	0,00
Slavonice (vmm)	0,90	0,86	0,95	11,63	18,80	24,50	5,90	12,80	230,47	3,59	52,27	24,33
Kadolec	0,89	0,89	0,92	6,46	20,39	24,50	5,90	12,80	230,47	3,59	52,27	24,33
Maříž	0,74	1,34	1,00	22,16	34,96	24,50	5,90	12,80	230,47	3,59	52,27	24,33
Mutišov	0,99	0,85	0,95	18,01	13,11	24,50	5,90	12,80	230,47	3,59	52,27	24,33
Rubašov	0,48	0,95	1,00	0,00	0,00	24,50	5,90	12,80	230,47	3,59	52,27	24,33
Stálkov	0,75	0,77	0,94	9,70	26,76	24,50	5,90	12,80	230,47	3,59	52,27	24,33
Vlastkovec	0,82	0,86	0,94	25,09	10,80	24,50	5,90	12,80	230,47	3,59	52,27	24,33
Smržov	0,90	1,22	1,05	14,16	19,47	24,20	8,40	97,35	283,19	2,05	49,71	17,70
Staňkov	0,85	0,86	0,98	12,50	22,12	24,70	3,20	14,42	298,08	2,50	39,80	4,81
Staré Hobzí (stv)	0,93	0,98	1,04	14,36	21,05	26,30	5,30	18,42	206,26	4,53	46,33	22,10
Janov	1,22	0,81	1,00	0,00	21,85	26,30	5,30	18,42	206,26	4,53	46,33	22,10
Nové Dvory	0,71	0,96	1,05	16,97	16,60	26,30	5,30	18,42	206,26	4,53	46,33	22,10
Nové Hobzí	1,16	0,87	1,00	9,76	45,81	26,30	5,30	18,42	206,26	4,53	46,33	22,10
Vnorovice	0,63	0,78	1,04	19,13	17,97	26,30	5,30	18,42	206,26	4,53	46,33	22,10
Staré Město p/L. (vves)	0,74	0,74	0,88	13,57	18,77	27,80	5,00	8,99	265,17	4,18	48,56	35,96
Dobrotín	1,01	0,88	0,88	0,00	67,18	27,80	5,00	8,99	265,17	4,18	48,56	35,96
Landštejn	0,88	1,76	0,86	11,52	29,39	27,80	5,00	8,99	265,17	4,18	48,56	35,96
Podlesí	1,20	1,67	0,89	12,20	13,83	27,80	5,00	8,99	265,17	4,18	48,56	35,96
Pomezí	3,97	3,97	0,89	0,00	44,09	27,80	5,00	8,99	265,17	4,18	48,56	35,96
Veclov	0,66	0,79	0,89	0,00	17,70	27,80	5,00	8,99	265,17	4,18	48,56	35,96
Vitiněves	2,64	2,64	1,00	23,05	0,00	27,80	5,00	8,99	265,17	4,18	48,56	35,96
Stráž n/Nežárkou (měst)	0,98	1,11	1,04	15,85	20,44	19,30	8,70	26,35	242,84	3,17	47,67	33,22
Dolní Lhota	1,04	1,23	1,04	17,92	25,18	19,30	8,70	26,35	242,84	3,17	47,67	33,22
Dvorce	0,87	1,15	1,05	10,67	27,25	19,30	8,70	26,35	242,84	3,17	47,67	33,22
Strmilov (měst)	1,10	0,99	1,01	15,58	21,97	24,30	4,60	17,96	232,73	3,56	45,40	27,62
Česká Olešná	0,64	0,70	1,01	14,00	11,51	24,30	4,60	17,96	232,73	3,56	45,40	27,62
Leština	0,58	0,79	1,00	0,00	64,88	24,30	4,60	17,96	232,73	3,56	45,40	27,62
Malý Jeníkov	1,11	1,53	1,00	30,68	16,22	24,30	4,60	17,96	232,73	3,56	45,40	27,62
Palupín	1,05	1,14	1,01	13,08	19,36	24,30	4,60	17,96	232,73	3,56	45,40	27,62
Stříbřec	1,02	1,12	0,99	10,09	20,34	19,80	6,80	11,44	233,41	1,82	46,56	29,75
Libořezy	0,50	0,68	0,98	3,89	21,78	19,80	6,80	11,44	233,41	1,82	46,56	29,75
Mníšek	0,97	1,12	0,99	14,63	19,75	19,80	6,80	11,44	233,41	1,82	46,56	29,75
Střížovice (ves)	0,86	0,89	1,00	11,44	26,83	28,80	3,10	10,71	194,64	2,20	54,67	14,29
Budkov	0,57	0,73	1,00	0,00	43,72	28,80	3,10	10,71	194,64	2,20	54,67	14,29
Vlčice (ves)	0,87	0,86	1,00	16,24	14,65	28,80	3,10	10,71	194,64	2,20	54,67	14,29
Studená (vmm)	0,89	0,94	1,00	14,97	20,20	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Domašín	0,76	0,85	1,00	10,32	20,67	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Horní Bolíkov	0,82	0,96	0,99	12,42	20,09	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Horní Pole	0,79	0,75	1,00	9,91	16,78	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Maršov	0,79	0,92	1,00	14,96	25,80	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Olšany	0,79	0,84	1,00	20,43	15,14	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Skrýchov	0,61	0,76	1,00	9,82	38,81	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Šumrakov	0,83	0,81	1,00	14,12	35,52	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Světlá	0,75	0,84	1,00	7,76	29,27	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38
Velký Jeníkov	0,54	0,87	1,00	22,44	16,13	21,40	6,60	3,94	176,37	3,75	55,85	18,38

Poznámky: Zelené hodnoty spadají do prvních kvartilů, červené hodnoty do posledních kvartilů. Červeně jsou vyznačena mikroregionální města, světle hnědě periferní sídla, tmavě hnědě ultraperiferní, zeleně sídla bez spojů, žlutě semiperiferní a modře suburbánní sídla. Velmi malá města mají zkratku – vmm, městyse – měst, střediskové vesnice – stv, významnější vesnice – vves, větší vesnice – ves.

Zdroje: Výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole bakalářské práce.

Tabulka 10. - pokračování

Sídlo (tučně obec)	Hodnoty indikátorů lidského a demografického kapitálu v sídle											
	DVOB	SVOB	KVOB	DĚTI	SENI	ZÁKL	VYSO	NOBY	PODN	NEZA	ZAVE	ROZV
Suchdol n/Lužnicí (vmm)	1,01	0,98	1,00	16,12	19,82	22,50	6,60	31,85	227,17	2,15	48,24	25,93
Bor	0,83	0,86	0,98	5,32	34,67	22,50	6,60	31,85	227,17	2,15	48,24	25,93
Františkov	1,05	1,09	0,99	13,14	34,67	22,50	6,60	31,85	227,17	2,15	48,24	25,93
Hrdlořezy	0,90	0,95	0,98	9,52	14,09	22,50	6,60	31,85	227,17	2,15	48,24	25,93
Klikov	0,75	0,95	0,98	12,88	24,94	22,50	6,60	31,85	227,17	2,15	48,24	25,93
Tuší	0,94	0,92	0,98	10,31	27,99	22,50	6,60	31,85	227,17	2,15	48,24	25,93
Světce	0,85	0,97	0,93	11,36	21,97	25,00	9,40	30,30	257,58	2,35	45,20	15,15
Třebětice	1,12	1,13	1,16	24,04	22,26	23,60	9,30	62,31	142,43	2,49	55,57	8,90
Třeboň	0,88	0,88	0,95	12,63	14,93	16,80	13,20	48,59	305,40	2,07	54,48	23,31
Branná	0,95	1,01	1,00	15,64	20,54	16,80	13,20	48,59	305,40	2,07	54,48	23,31
Břilice	1,07	1,05	1,00	14,92	11,99	16,80	13,20	48,59	305,40	2,07	54,48	23,31
Holičky	1,59	1,59	1,00	20,65	9,76	16,80	13,20	48,59	305,40	2,07	54,48	23,31
Nová Hlína	0,91	1,13	1,00	15,32	19,92	16,80	13,20	48,59	305,40	2,07	54,48	23,31
Přesecka	1,04	0,98	1,00	14,01	23,01	16,80	13,20	48,59	305,40	2,07	54,48	23,31
Stará Hlína	1,03	0,97	1,00	16,16	14,91	16,80	13,20	48,59	305,40	2,07	54,48	23,31
Újezdec	0,93	1,10	1,08	11,94	20,90	15,80	7,00	29,85	268,66	0,00	38,60	0,00
Velký Ratmírov	1,13	1,09	1,03	15,35	14,47	26,00	2,10	48,25	214,91	3,38	42,71	8,77
Vicemil	0,90	0,92	1,02	19,77	23,26	20,30	5,80	46,51	197,67	1,92	49,80	58,14
Višňová	1,04	1,14	1,26	23,86	15,91	18,00	3,30	34,09	329,55	1,82	52,71	0,00
Vlčetinec	0,69	0,73	0,78	4,65	18,60	29,80	4,30	0,00	395,35	0,00	41,80	0,00
Volfířov (vves)	1,24	1,14	1,07	18,51	11,52	24,10	7,70	27,59	206,90	4,34	50,27	9,66
Brandlín	0,81	0,91	1,08	14,47	33,25	24,10	7,70	27,59	206,90	4,34	50,27	9,66
Lipová	0,72	0,72	1,00	0,00	82,08	24,10	7,70	27,59	206,90	4,34	50,27	9,66
Poldovka	1,88	2,51	1,14	11,90	54,72	24,10	7,70	27,59	206,90	4,34	50,27	9,66
Radlice	0,77	0,95	1,08	9,52	27,36	24,10	7,70	27,59	206,90	4,34	50,27	9,66
Řečice	1,20	1,20	1,07	18,08	12,47	24,10	7,70	27,59	206,90	4,34	50,27	9,66
Šach	0,62	0,85	1,09	7,94	18,24	24,10	7,70	27,59	206,90	4,34	50,27	9,66
Velká Lhota	0,89	1,02	1,08	16,64	17,14	24,10	7,70	27,59	206,90	4,34	50,27	9,66
Vydří	0,97	1,09	0,91	10,34	22,41	21,20	4,40	34,48	224,14	2,82	43,57	25,86
Záblatí	1,00	1,02	1,18	21,18	29,41	25,40	9,00	11,76	270,59	3,92	48,00	11,76
Záhoří	0,76	0,82	0,85	11,32	13,21	16,00	5,00	1,89	367,92	1,28	54,57	18,87
Zahrádky	0,86	1,04	1,17	17,76	22,67	29,00	8,30	46,33	258,69	2,06	42,57	0,00
Horní Dvorce	0,83	1,17	1,18	33,16	16,04	29,00	8,30	46,33	258,69	2,06	42,57	0,00
Žďár	1,51	1,64	1,11	19,39	19,24	35,40	3,70	84,91	283,02	1,54	45,00	0,00
Malá Rosička	1,30	0,87	1,14	0,00	39,29	35,40	3,70	84,91	283,02	1,54	45,00	0,00
Županovice	1,09	1,40	0,97	28,81	16,95	39,10	0,00	6,78	186,44	2,94	48,20	0,00

Poznámky: Zelené hodnoty spadají do prvních kvartilů, červené hodnoty do posledních kvartilů. Červeně jsou vyznačena mikroregionální města, světle hnědě periferní sídla, tmavě hnědě ultraperiferní, zeleně sídla bez spojů, žlutě semiperiferní a modře suburbánní sídla. Velmi malá města mají zkratku – vmm, městyse – měst, střediskové vesnice – stv, významnější vesnice – vves, větší vesnice – ves.

Zdroje: Výpočty na základě zdrojů dat uvedených v metodické kapitole bakalářské práce.